

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

ČETRTEK

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

ST

STUDIJSKA KNJIZNICA
MIRANA JARCA
68000 NOVO MESTO

Ita

ela

Stavkali tri dni — Občina
nima denarja za reševa-
nje stisk v podjetjih

KOČEVJE — Poročali smo, da so
Itasovi delavci stavkali v ponedeljek in
torek minul teden, ker niso dobili pla-
če, zahtevali pa so tudi še enkrat večje
plače in nekatere druge zadeve. Osnov-
ne plače brez zahtevanega 100-odstot-
nega povznanja so dobili v torek, a so v
sredo s stavko nadaljevali, ker niso v ce-
loti uspešni s svojimi predlogi.

Prišli so pred stavbo občinske skup-
ščine. Predsednik občinskega izvršnega
sveta Lado Lenassi je povedal, da
občinska skupščina za take namene
nima denarja in je ponudila tudi svoj od-
stop, a so pogajalci-člani stavkovnega
odbora dejali, da tega ne zahtevajo in
trajajo. Po večurnem razgovoru in po-
prosih za umik iz stavke so se delavci
soglasno sklopili, da zaprosijo v Itaso do-
pajbe vsak za 1.000 din denarnih bonov. S
tem sklepom so se strinjali tudi delavci
pred stavbo skupščine, kjer je bilo po
nekaterih podatkih 300, po drugih pa
550. Zbor delavcev Itase je nato sprejel
sklep, da bodo spet začeli delati in še, da
se zaradi stavke izpadli tri dni ne na-
domešča z delom, kljub temu pa se za-
nje izplača osebni dohodek.

I. P.

ZUMBERAČKO
SREČANJE

RADATOVIČI — Kulturno umet-
niško društvo Zumberak iz Novega me-
sta prireja v nedeljo, 2. septembra, ob
10. uri dopoldne prijateljsko srečanje v
Radatovičih. V kulturnem delu pro-
grama bosta sodelovala ansambla Zum-
berački tamburaši in Kres.

VREME

Do konca tedna bo prevla-
dovalo precej jasno in toplo
vreme, le za nedeljo kaže na
poslabšanje.

Generalna stavka?

Vse kaže, da bo za 10. september napovedana generalna
stavka do vreljšča razgrela strasti, pa četudi je morda sploh ne
bo. Predsednik Lojze Peterle je minuli petek v tovarni zdravil
Krka zatrdil, da izvršni svet ne pristane na izsiljevanje, češ da
gre za izrazito od zgoraj naročeno politično stavko, katere cilj je
zrušiti demokratično izvoljeno oblast. Sklenjena kolektivna po-
govorba in s tem vzpostavljen socialni mir ter stavka ne gre-
do vkup. Zveza svobodnih sindikatov Slovenije vse to dosledno za-
nikuje, zatrjujejo, da ne gre za nikakršno rdečo zaroto, temveč
zgolj za zaščito delavca, ki so ga v stiski vsi pustili na cedilu,
pozicija in opozicija, črni in rdeči. Sindikat le želi prisiliti oblast,
vendar ne k odstopu, marveč k izboljševanju gmotnega, social-
nega in pravnega položaja zaposlenih, ki se stalno slabša. Trdi,
da se nova vlada na njegove pobude ne odziva, ne pripravlja so-
cialnih programov, ne ureja odnosov med delodajalci in deloje-
malci, ne jemlje zares sklenjene kolektivne pogodbe in, končno,
pristaja na zakonsko omejevanje plač s strani zvezne vlade.
Skratka, ne uresničuje se, kar je v predvolilnem času obljubljala
opozicija, ki je zdaj na oblasti.

Tako ena in druga stran, tu pa sta še sindikat Neodvisnost in
gospodarska zbornica, ki sta na strani vlade in trdita, da bo od
stavke več škode kot koristi. Kakršenkoli bo že končen razplet,
odloči naj ga svobodna presoja delavcev samih, (saj gre za nji-
hovo temeljno človekovo pravico), ne pa sindikalnih vodstev. Če
le-ta niso na strani delavcev, marveč jih vodijo kak drugi intere-
si, bo čas prej ali slej z njimi pometel. Tako uči evropska (in
naša) izkušnja.

M. LEGAN

V Belsadu pomembne naložbe

Petkrat večja proizvod-
nja marmelad

ČRNOMELJ — V črnomalj-
skem Belsadu, obratu Kolinske,
namerava Kolinska v tem in pri-
hodnjem letu posodobiti tehnologi-
jo za proizvodnjo marmelad ter po-
večati letne zmogljivosti s sedanjih
1.200 ton marmelad na 6.000 ton.
V naložbo jih sili predvsem spozna-
nje, da bi lahko na domačem in tu-
jem trgu prodali znatno več marme-
lade, kot je sedaj, vendar pa zaradi
omejene zmogljivosti in iztrošenosti
opreme večja proizvodnja ni mo-
goca. Naložba bo zajela obnovo
obrata, torej gradbeno-obrtniška
dela, adaptacijo instalacij in ener-
getike, ter nakup domače in uvožene
tehniške opreme.

V Kolinski so se odločili, da bo-
do v bodoče v Belsadu delali mar-
melade in džeme iz zmrazjenega
sadja. Načrtujejo novo proizvodno
linijo, v tovarniški hladilnici pa bi
bilo prostora za sadje za približno
pet dni proizvodnje. Zaradi nove
proizvodnje so prostori, v katerih
bo delo steklo, potrebni temeljite
prenove. Zaradi spremembe pred-
priprave surovin bodo morali teme-
ljito adaptirati tudi sosednje pro-
store.

Vrednost naložbe bo po sedanjih
ocenah veljala 2.815.000 DEM, od
tega največ, 1,9 milijona DEM,
tehniška oprema. Dela bodo
opravili letos in prihodnje leto, toda
samo pod pogojem, da bo v dveh
mesecih odobren italijanski kredit
za uvoženo tehnološko opremo. Če
tega kredita ne bo, bo potrebno
najti nove vire, bodisi bančna poso-
jila ali kaj podobnega, in to pomeni,
da naložba ne bi bila zaključena do
konca prihodnjega leta.

M. B.-J.

Dolenjske možnosti so v ljudeh

Lojze Peterle, predsednik izvršnega sveta Slovenije, s sodelavci v Novem mestu
— Razvojne možnosti Dolenjske še ovrednotiti — Seznanjeni s težavami

NOVO MESTO — Že dolgo se novomeška občina ni mogla pohvaliti z ob-
iskom tako visokega in tako široko zastopanega predstavnika republiške vla-
de, kot se ji je zgodil prejšnji petek, če pa pomislimo, da je predsednik te vlade
po rodu Dolenjec in da ima v svojem kabinetu še nekaj ljudi enakega izvora,
potem bi lahko rekli, da je bil dogodek izjemen. Ob tem poudarimo, da je obisk
potekal povsem nedramatično in, lahko bi rekli, zelo delovno.

V sejni sobi Krke, tovarne zdravil, v
Ločni je predsednik Lojze Peterle s so-
delavci, petimi ministri, preživel večino
dneva in se tam srečal s predstavniki
novomeške občinske vlade, družbenih
dejavnosti in gospodarstva. Kratka
uvodna referata novomeškega župana
Marjana Dvornika in predsednika izvrš-
nega sveta Boštjana Kovačiča sta, prvi
bolj načelno, drugi pa s konkretnimi
podatki, predložila splošno stanje v no-
vomeški občini in na Dolenjskem. Se

posebej sta poudarjala, kako je bil ta del
Slovenije v njenem dosedanjem razvoju
hote ali ne hote zapostavljen in je skraj-
ni čas, da se temu napravi konec. Zlasti
zato, ker je dolenjsko gospodarstvo vse
do sedaj pridno pomagalo polniti repu-
bliške sklade, zdaj, ko naj bi tudi ta del
prišel na vrsto za izdatnejšo podporo v
razvoju, pa se stvari zakonsko spremi-
njajo. Konkreten primer je oskrba z
elektriko, ki resno ogroža industrijsko
proizvodnjo in nadaljnjo modernizaci-

NA ZDRAVJE — Ob stopnem dnevu prve slovenske demokratične vlade je
njen predsednik Lojze Peterle dokazal, da je pravi Dolenjec, ko je s kozarčkom
cvička pri Krkinem hramu na Trški gori nazdravil svojima gostiteljema, novo-
meškemu županu Marjanu Dvorniku (levo) in direktorju Krke Milošu Kovači-
ču. (Foto: T. Jakše)

Država je zato, da služi človeku

V Metliki ustanovili odbor Slovenskih krščanskih demokratov — Prisotna tudi
Lojze Peterle in Izidor Rejc — Od družine do Krškega in Titovih slik

METLIKA — Ustanovnega občnega zbora Slovenskih krščanskih demo-
kratov v Metliki, ki je bil prejšnji petek zvečer v polni dvorani metliškega kul-
turnega doma, sta se udeležila tudi predsednik te stranke in predsednik sloven-
ske vlade Lojze Peterle ter minister za industrijo in gradbeništvo Izidor Rejc,
prav tako visok strankarski funkcionar.

Lojze Peterle je najprej v kratkih čr-
tah predstavil strankin program. »Smot-
er delovanja Slovenskih krščanskih
demokratov je služenje človeku. Drža-
va je zato, da služi človeku, ne pa obrat-
no, kot je bilo to pri nas ves povojni
čas,« je poudaril Peterle in opozoril na
to, da je nespoštljiv odnos do spočetega
življenja kvaren za moralno zdravje
družbe, ter izpostavil pomen družine.
»Materinstvo in družini je treba vrniti
dolžno spoštovanje. Prepričani smo, da
brez zdrave družine ne moremo priti do
nove družbe in nove omike. Seveda se
slovenski krščanski demokrati ne za-
vzemamo za kakšno patriarhalno dru-

žino, ampak za zdravo sodobno dru-
žino.«

Ko je bil govor o šolstvu, je Peterle
dejal, da so krščanski demokrati za ide-
ološko nevtralnost, a moralno usmerjeno
šolo, v kateri naj bi vzgajali svobodne
ljudi. »Taka šola, kot je bila doslej, se
pravi izrazito ideologizirana, ne more
pripravljati mladih ljudi niti za to, kaj
še za 21. stoletje. Šola je treba očistiti

KRŠČANSKI DEMOKRATI V
METLIKI — Ustanovnega zbora
metliškega odbora Slovenskih krš-
čanskih demokratov sta se prejšnji
petek zvečer v polni dvorani kul-
turnega doma udeležila tudi visoka
strankarska in vladna človeka Lojze
Peterle in Izidor Rejc. (Foto: A. B.)

balasta in namesto kopice nepotrebnih
predmetov uvesti državljansko, narod-
no in moralno vzgojo.«

Seveda je beseda nanesla tudi na
žgoča vprašanja, s katerimi se ubada se-
danja slovenska vlada, katere predse-
dnik je Peterle. »Prejšnja oblast si je s
tem, da so bili vsi zaposleni, produktiv-
nost pa je bila nizka, kupovala socialni
mir. Sedaj je v Sloveniji 5 odst. brezpo-
slenih in že so nemiri, gotovo pa se bo ta
odstotek dvignil na 10, če ne celo še viš-
je. Vsaj 20 odst. zaposlenih je preveč,
ponekod pa celo dve tretjini.« Opozoril
je, da je sedanja zakonodaja za tiste, ki
ostanejo brez dela, zelo ugodna, saj jim
jamči, da bodo dve leti dobivali nado-
mestilo. »Vendar prihajamo v stanje, ko
tega ne bomo več zmogli in bo treba ta
rok skrajšati,« napoveduje Peterle. Do-
taknil se je tudi ekologije in poudaril, da
dajejo prednost ekologiji pred ekono-

mijo oziroma, kot je dejal, je treba eko-
logijo in ekonomijo »oženiti«, kajti pri-
hodnost ima le tisti, ki resno upoštevata
ekološke standarde, ostalim pa se slabo
piše.

O Titovih slikah v javnih prostorih
— visi tudi v metliškem kulturnem
domu in Kardeljeva prav tako — pa je
Peterle dejal, da je to stvar samih ljudi.
Če hočejo, naj te slike snamejo. »Tito je
simbol diktature, človek, ki je imel po

• Med številnimi vprašanji občin-
stva se seveda ni dalo ogniti tudi dru-
gim aktualnim temam, med drugim
tudi zaprtju krške jedske elektrarne.
»Če bodo Slovenci to na referendumu
sprejeli in če nam bo Avstrija res
pripravljena pomagati, potem naj bi
jedsko elektrarno Krško zaprli do leta
1995,« je odgovoril Peterle in po-
vedal, da se bodo s Hrvati na enem
naslednjih srečanj pogovarjali tudi o
temoelektrarni Plomin, kajti to je
problem, ki po Peterlejevih besedah
škoduje tako slovenski kot tudi hr-
vaški vladi.

voini pri nas vse v rokah, ki je tako re-
koč odločil o življenju in smrti. Tak
človek nam seveda ne more biti zgled,
kajti on je simbol totalitarizma.«

A. BARTEJ

BERITE DANES!

na 2. strani:
• V čast 900-letnice sv.
Bernarda

na 3. strani:
• Res je, kmetija sega do
pekla

na 4. strani:
• »Cerkev so zrušili, kam
k maši?«

na 5. strani:
• Bo Kolinska jemala naš
krompir?

na 6. strani:
• Kam so šli milijoni do-
larjev?

na 7. strani:
• Za vsestransko boljše
šolo gre

na 12. strani:
• Sodnik je večkrat samo
inkasant

Skupna pot v Evropo prihodnosti

Dvajset let pobratenja
med Metliko in Wagno

WAGNA — V dveh desetletjih, kar
sta pobratena občini Metlika in avstrij-
ska Wagna, se je med prebivalci obeh
občin spletlo na tisoče vezi. To se je po-
novno potrdilo pretekli konec tedna, ko
so se Metličani — skupaj s prebivalci
italijanskih Ronk, s katerimi se je Met-
lika pobratila pred 22 leti, Wagna pa le-
to pozneje — udeležili slovesnosti ob
jubileju pobratenja med Avstrijo in
Slovenijo.

Kot je slovesnosti poudaril župan
Wagne Josef Baumann, so pred dvema
desetletjema, ob podpisu pogodbe o
pobratenu, kljub različnim sistemom v
Evropi milijoni ljudi hrepeneli po svo-
bodni, demokratični Evropi. Toda še
preden so predstavniki oblasti prišli na
zamiel o skupnosti Alpe-Jadran, so
predstavniki omenjenih občin ob pod-
pisu pogodb že ustanovili majhno
skupnost Alpe-Jadran ter s tem naredili
korak k združenju Evrope. Pobratenje ni
ostalo le simbolično dejanje in četudi jih
loči med seboj nekaj sto kilometrov, so
si ti prebivalci v srcih vedno bližje. V
imenu občine Wagne je g. Baumann
slovesno izjavil, da nalaga novim gene-
racijam, da v interesu svetovnega miru
prijateljstvo med občani Wagne, Ronk
in Metlike še bolj poglobljajo in
utrdjujejo.

Predsednik metliške občinske skup-
ščine Branko Matkovič je med drugim
dejal, da si v bodoče želijo, poleg dru-
žabnih srečanj, predvsem sodelovanje
na gospodarskem področju, toliko bolj,
ker se pri nas vse bolj razvija drobno
gospodarstvo, velike možnosti so tudi v
turizmu in gostinstvu, pri tem pa raču-
najo na tuja vlaganja. Seveda po Mat-
kovičevih besedah ne pričakujejo no-
benih vlagaj na podlagi prijateljstva,
pač pa samo na ekonomski podlagi.
Župan Ronk Novelli iz Ronk je v krat-
kem slavnostnem nagovoru dejal, da
morajo bodočnost graditi iz preteklosti,
in sicer skupaj. »Po vsej Evropi padajo
zidovi, paziti pa moramo, da ne bodo
zrasli novi, kajti le brez zidov bomo
lahko zgradili združeno Evropo,« je
opozoril gospod Novelli.

Prebivalci Wagne so se izkazali tudi
kot čudoviti gostitelji, saj so gostom
pripravili bogat program. Gostje so si
ogledali izkopanine rimskega mesta
Flavia Solva, ki je stalo na mestu, kjer je
danes Wagna, obiskali so pokrajinsko
razstavo o vinu in vinski kulturi v bliž-
njem Gamlitzu, metliška delegacija pa
je prisostvovala tudi polaganju venca
italijanske delegacije na grob, kjer je
pokopanih 3.000 ljudi, ki so jih od leta
1915 do 1918 iz Ronk preselili v Wag-
no in okolico. V kulturnem programu
na slovesnosti se je predstavil tudi met-
liški ansambel Kres, samostojno razsta-
vo pa sta pripravila kipar Martin Skol-
ber in slikar Mladen Vukšinić iz
Metlike.

M. BEZEK-JAKŠE

UTRJEVANJE PRIJATELJSTVA
— Župan Ronk Enzo Novelli (na
desni) predaja spominsko darilo pred-
sedniku metliške občinske skupščine
Branku Matkoviču. (Foto: M. B.-J.)

Bela krajina vabi

na srečanje borcev, letalcev, mladine in prijateljev Bele krajine,
ki bo

v nedeljo, 2. septembra 1990,
na partizanskem letališču Otok pri Metliki

Program srečanja:
11.00 — priložnostna proslava s kulturnim programom
»Bela krajina v pesmi, besedi in plesu«
12.00 — napad letalske enote RSTO
12.15 — prikaz letenja z alternativno aviacijo

Slavnostna govornika na prireditvi bosta član Predsedstva Repu-
blike Slovenije dr. Dušan Plut in član IO RO ZZB NOV Slove-
nije generalpolkovnik Branko Jerkič, slavnostni gost pa bo Mi-
lan Kučan, predsednik Predsedstva Republike Slovenije.
Po uvodnem delu srečanja bodo možni panoramski poleti nad
Belo krajino in dvigi z balonom.

Skupščina občine Metlika

RENEŠANČNE POČITNICE — Blizu 40 mladih iz vse Slovenije je prejšnji
teden preživel v Metliki tako imenovane renesančne počitnice. Pod vodstvom
mentorice profesorice Valerije Košorok, Mirjan Poljanšek, Veronike Brvar in
Cecilije Kobal so se v prostorih metliškega gradu, kjer jim je Belokranjski mu-
zej na široko odprl vrata, ukvarjali z renesančno glasbo, plesom, gledališčem,
literaturo, dvorno etiketo. (Foto: A. Bartelj)

Premalo nas je za delitev

V Jugoslaviji ni in ni konca mednarodnih naspotij, zmešnjava je tako popolna, da pravzaprav nihče več ne ve, zakaj se je vse skupaj sploh začelo, nihče na tem ljubem svetu pa tudi ne ve, kako se bo vse skupaj končalo. Vsem postaja vedno bolj jasno, da tako ne more trajati v nedogled. Medtem ko se zdi, da določene doze nerazumevanja ne more prikriti niti Zagorec Tudjman, ki je v beli obleki prisostvoval otvoritvi evropskega atletskega prvenstva, pa jurišni hajduški odredi v Kninski krajini razkazujejo svojo »ratobornost«. Od te in take Jugoslavije se je bilo seveda treba politično ločiti. Naša srca bijejo skupaj z

njo le še ob zmagovalstvu košarske reprezentance ali ob tragediji v Kreki. Tako je in drugače ne more biti, saj celo najbolj zakrknjeni »jugoslovenariji« spoznavajo, da tako ni več mogoče naprej.

V Sloveniji tudi nismo brez težav. Sto dni vladanja nove vlade je minilo, poprečnemu Slovincu pa se nemara zdi, da se vrta na enakem ražnju kot doslej. Je že res, da glasniki Demosa govorijo, kako ni mogoče v treh mesecih popraviti in odpraviti vseh slabosti, ki so se nakopičile v 45 letih enotnosti. Po drugi pa je spet res, da ne smemo čakati 45 let na to, da se bomo izrekli iz te kaše. Prej ko slej so najhujši problemi na področju gospodarstva, prav tu pa vlada vleče najbolj vprašljive poteze. In če bo primer Elana res postal primer za vse, se nam lahko zgodi, da bomo skoz zadnja vrata zastoj prodali vse naše gospodarstvo. Vprašanje je, ali se niso naši vodilni moške malo preveč vozili s kolesi po avstrijski Koroki in potem po Evropi. Optika gledanja skozi romantična študentska očala je pač malce drugačna kot v zrelih letih.

Ker ne manjka kritik na račun vlade, deloma tudi upravičenih, je

kar prav, da smo sedaj dobili še vlado v senci. Ne bi pa bilo prav, ko bi si sedaj poprečen Slovinc predstavljal, da je to že spet nova komunistična zarota. Emilu Milanu Pintarju, že doslej velikemu kritiku preteklega enotstva in komunistične paranoje, gre verjeti, da hoče biti samo partner. Partner z najboljšimi nameni za ves slovenski narod. Če Slovenci namreč ne bomo v tem prelomnem trenutku angažirali vseh svojih nacionalnih moči, če ne bomo dosegli našega lastnega slovenskega konsenza, potem bomo spet obojeni na vlogo »piončica« v konfederalni Jugoslaviji. Pa tudi našega evropskega projekta, ki je, srednjeročno gledano, več kot nujen, ne bomo mogli uresničiti. Slovensko narodno telo je pač prešibko, da bi si lahko privoščili »izobčenje« komunistov, kot je bilo napačno obratno početje po vojni.

Tako nekako bi se dalo premisljati v skladu z zdravo kmečko pametjo. Sicer pa so ljudje tudi že pred vojno govorili, da obstajajo pošteni komunisti. Po vojni pa je bilo za marsikoga iz vrst vernih slišati, da je sicer veren, ampak pošten človek. Skratka, ljudje nikoli niso bili za eno samo zveličavno ideologijo. To pa je že kar velik civilizacijski doseg, ki je Slovence dvignil nad siceršnje poprečje.

J. SIMČIČ

V čast 900-letnice sv. Bernarda

V baziliki stiškega samostana počastili izjemen jubilej — Koncelebracijo vodil metropolit dr. Alojzij Suštar — Slavnostni govornik dr. Andrej Capuder

STIČNA — V nabito polni in za to priložnost lepo okrašeni Marijini baziliki v starodavnem cistercijskem samostanu so v nedeljo, 26. avgusta, s cerkvenimi in kulturnimi slovesnostmi počastili izjemen jubilej, 900-letnico rojstva sv. Bernarda, ustanovitelja cistercijskega redovniškega reda, cerkvenega reformatorja in učitelja, mističnega misleca in pisca ter najpomembnejše osebnosti 12. stoletja. Slovesnosti se je udeležila množica ljudi, številni visoki cerkveni dostojanstveniki in med gosti tudi minister za kulturo dr. Andrej Capuder in minister za turizem Ingo Paš.

Slovesnost se je začela z marijansko-evharistično molitveno uro, ki so jo s petjem naboznih pesmi svetovnih in

slovenskih avtorjev oplemenitili cerkveni pevski zbori dekanije Grosuplje. Združeni zbor je vodil prof. Jože Trošt ob orgelski spremljavi sestre Cecilije.

Osrednji dogodek je bila koncelebracija (skupna slovesna maša) sloven-

USKLAJEVANJE OB MEJI

KOČEVJE — Občine Kočevje, Čabar, Delnice in Vrbovsko se dogovarjajo, kako ohraniti območje doline Čabranke in zgornjega dela Kolpe za njegov lasten razvoj. Preprečiti hočejo »pisarniške nacrite« obeh republik, po katerih naj bi Kolpo zajezili za hidroelektrarne (in tako potopili velik del te doline), da bi tu speljali železnico itd. Vse štiri občine bodo sprejele skupen načrt ureditve tega prostora.

skih in drugih škofov, redovnih predstojnikov in drugih duhovnikov, ki jo je vodil nadškof in metropolit dr. Alojzij Suštar. Nadškof je v pridigi, ki jo je posvetil sv. Bernardu, orisu njegovega življenja in dela ter pomenu za današnji čas, opozoril tudi na pomen stiške opa-

● Po maši je slavnostni govornik dr. Andrej Capuder, minister za kulturo, prebral poglobljeno razmišljanje, ki ga je naslovil s starim redovniškim rekom Ora et labora (Moli in delaj), iz sporočil tega reka pa je razvil misli o kulturi in njenem pomenu za človeštvo ter o velikem pomenu duhovnega v kulturi današnjega časa.

tje za slovenski narod. Cistercijski red je obrodil veliko zlahtnih sadov za evropsko kulturo in s stiško cisterco tudi za naš narod. Stiški samotan, ki je bil ustanovljen še za časa življenja sv. Bernarda, je bil več stoletij najpomembnejše versko, kulturno in gospodarsko središče na Slovenskem.

M. MARKELJ

VELIKA SLOVESNOST — V baziliki stiškega cistercijskega samostana je potekala ena letošnjih največjih cerkvenih in tudi kulturnih slovesnosti — počastitev 900-letnice rojstva ustanovitelja cistercijskega meniškega reda in cerkvenega učitelja sv. Bernarda. Kot sta poudarila metropolit dr. Alojzij Suštar v svoji pridigi in slovenski minister za kulturo dr. Andrej Capuder, je obstoj tega reda tesno povezan s kulturnim in duhovnim razvojem slovenskega naroda. Na sliki: nadškof Suštar med pridigo. (Foto: M. Markelj)

KAKO RAVNATI S ČEKI TEKOČEGA RAČUNA?

V Ljubljanski banki — Dolenjski banki, d. d., Novo mesto, je v zadnjem času več občanov, imetnikov tekočega računa, prijavilo izgubo, krajo oz. zlorabo čekovnih blanketov.

Vsak imetnik tekočega računa se s podpisom pogodbe o ustanovitvi in vodenju tekočega računa med drugim obveže, da bo skrbno ravnal s čekovno karto in čekovnimi blanketi, da ti ne bi prišli v posest nepooblaščenih oseb.

V primeru, da imetnik tekočega računa hkrati izgubi ali pa mu je ukradena poleg čekovnih blanketov še čekovna karta in osebna izkaznica, obstoji možnost, da bo prišlo do zlorabe oz. uporabe sredstev po nepooblaščenih oseb.

Poleg skrbi za čekovne blanketete je še posebej važno, da imetnik tekočega računa ne nosi skupaj z blanketi čekovne karte in osebne izkaznice. Vsem imetnikom tekočega računa priporočamo večjo skrb nad čeki in dokumenti za poslovanje po tekočem računu, saj je vsak vnovčen ček — »denar«.

Dolenjske

(Nadaljevanje s 1. strani)

na primer osnutek zakona o privatizaciji, zakon o direktorjih, zakon o varstvu družbene lastnine, o zdravstvu, medijih in podobno. Napovedal je, da bo s 1. septembrom ustanovljena agencija za prestrukturiranje, da so že pripravljeni elementi za konfederalno pogodbo in da se pospešeno pripravljajo osnutek slovenske ustave, ki naj bi bila sprejeta do konca leta. Izrazil je tudi prepričanje, da ima Dolenjska velike razvojne potencialne, morda bolj v kvaliteti ljudi kot v bogastvu naravnih virov, pa tudi, da do sedaj ni izkoristila svojih primerjalnih prednosti in da bi bilo treba to lego in možnosti še ovrednotiti.

Ministri so podrobneje obrazložili zakonske spremembe ter možnosti, kjer bi se dolenjsko gospodarstvo lahko vključilo v slovenske programe, pa tudi kakšno pomoč lahko pričakuje. Tako je minister za promet napovedal skorajšnjo razrešitev gradnje avtomobilske ceste Ljubljana — Zagreb, ki naj bi bila dokončana najkasneje v petih letih, za investicijo pa se menda resneje zanimajo tudi Italijani in Nemci. Obljubljeni je bila pomoč pri dograditvi električnega omrežja.

Po hitrem ogledu proizvodnih prostorov Krke, tovarne zdravil, se je Peterle s sodelavci srečal s Krkinimi direktorji in se seznanil s poslovanjem tega uspešnega dolenjskega podjetja, zatem pa se je pogovarjal še s predstavniki dolenjskega gospodarstva in bančniki, ki so mu predstavili svoje križe in težave in se z ministri pogovorili o tem, kako bi jih rešili, saj enotne formule za tako različne probleme pač ni. Skupaj so ugotovili, da je vlada servis gospodarstva, če pa hočemo, da bo ta servis dobro deloval, ga je treba o problemih sproti obveščati ter mu tudi posredovati konkretne predloge in rešitve.

T. JAKŠE

POMOČ DRUŽINAM PONESREČENIH RUDARJEV

Ob težki nesreči v rudniku Kreka je Rdeči križ Slovenije takoj nakazal 10.000 dinarjev pomoči za družine ponesrečenih rudarjev kot prvo pomoč pri lajšanju gmočnih težav. Odprt pa je tudi žiro račun, na katerega lahko delovne organizacije in posamezni prebivalci Slovenije nakazujejo prispevke in z njimi pomagajo pri reševanju težkega stanja družin ponesrečenih rudarjev. Sredstva pošiljajte na žiro račun št. 50101-678-51579, s pripisom Za družine ponesrečenih rudarjev iz Kreke.

SPLAČALO SE JE

OSILNICA — Ob lanskem dnevu varčevanja so v Osilnici odprli izpostavo Ljubljanske banke. Takrat je bilo precej dvomljivcev, ki so menili, da je to območje premajhno, da bi se splačalo zanj odpreti banko. Zdaj, po slabem letu, pa domačini in vodstvo banke ugotavljajo, da je imela izpostava vseskozi nad pričakovani veliki promet, in to ne le z domačo valuto, ampak tudi z devizami in čeki, saj Osilnico redno obiskujejo domači in tuji gostje ter izletniki. Banka namerava domačinom in turistom še bolj ustreči in uvesti še letos deljen (evropski) delovni čas.

Naša anketa

Balkansko-orientalsko

Kako zelo naivno si nekateri predstavljajo svet! Vzameš v roke puško, se spraviš nad neoborožene ljudi in tako svetu dokazuješ, kako neznansko si ogrožen. V sredstvih javnega obveščanja smo zadnje tedne lahko sledili dogajanjem na dveh kriznih žariščih, ki sta s svojo srhljivo preproščeno pa hkrati s preračunljivo nesramnostjo osupnili svet. Prvo je bila invazija iraškega vojnega stroja na neobogleni Kuwait, drugo odkrito pohajkovanje samozvanih oboroženih srbskih skupin po Kninski krajini ter ustrahovanje in poniževanje vseh, ki so se znašli na tem območju. Oba primera imata precej stičnih točk. Podobna sta si po jalovem upanju — tujem civiliziranemu, v tretje tisočletje zazrtemu duhu —, da le groba sila rešuje konflikte, po tem, da popolnoma prezirata posledice svojih dejanj, zavedajoč se, da bi njuno delovanje lahko pripeljalo tudi do spopadov usodnih razsežnosti, in po tem, da popolnoma prezirata mnenje širše mednarodne javnosti. Se eno globalno povezovali bi lahko našli: to je iracionalnost. Seveda pa je sočasnost dogajanja verjetno zgolj naključje, ki bi ga znal razložiti le kak astrolog. Pri dogajanjih take vrste so namreč tudi take razlage povsem legitime.

JOŽE RAVBAR, Dolenje Karteljevo, kontrolor v IMV: »Prepričan sem, da referendum za avtonomnost Srbov na Hrvaškem ne more biti regularen, saj se je lahko glasovalo levo in desno, brez pravih seznamov in jasnih izhodišč. In kaj bi storili z nami, če bi se postavili s puškami na avto ceste in pričeli groziti? Kaže, da so nekateri v Jugoslaviji bolj enakopravni in lahko počnejo, kar se jim zadi, ne da bi jim bilo treba za to odgovarjati.«

NIKOLA KEZELE, tehnični vodja Konfekcije v metliški Beti: »To, kar se sedaj dogaja v Kninski krajini, je uresničevanje srbskega memoranduma, kjer je med drugim zahteva, da Srbi ne smejo priznati oblasti države, v kateri živijo, ampak le srbsko. Srbi bi radi na Hrvaškem dosegli tisto, kar so v Vojvodini in na Kosovu. Seveda je vse to naperjeno proti demokraciji. Njim ni do demokracije, ampak do absolutne oblasti, ki jo demokracija onemogoča.«

STANKO MAVSAR, vzdrževalec v Imperialu, Krško: »O tem, kdo stoji za referendumom v Kninu, kakšni so njegovi nameni, ne kaže izgubljati dosti besed. Jasno je, da zadaj stoji srbsko vodstvo, ki očitno misli, da je najlažje ribariti v kalnem. S koso-vozičarji Jugoslavije se skuša vsiliti kot vodilna sila in ji pri tem ni mar, če pride do državljanske vojne. Vsi smo s tem ogroženi, pri čemer pa me skrbi obnašanje vojske in zveznega vodstva.«

SILVO VENDRAMIN, upokojenec iz Ribnice: »Petindvajset let sem nosil uniformo in menim, da danes marsikaj ne gre tako, kot bi moralo iti. Če je Srbom res za pravične in poštene odnose, naj ne bi razpisali referendumov o avtonomiji le v Kninski krajini, ampak tudi na Kosovu, v Vojvodini, Sandžaku in še kje. Menim, da je Milošević nalašč skuhal vse spore, da bi prikril slabosti svojega dela in politike. Kdor ima raje Miloševića, naj gre k njemu!«

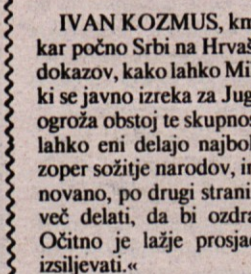

ZLATKO PAJNIČ, računalniški operater, knjigovodski biro Kočevje: »Če so na Kosovu ukinili avtonomijo in Kosovcem krativo vse pravice, ne razumem, zakaj zahtevajo avtonomijo v Kninski krajini, saj so tam Hrvati prvotno prebivalstvo. Srbi so tja pribežali pred Turki. Hrvatje so jih gostoljubno sprejeli, zdaj jim pa to tako vračajo. Več bi se morali ukvarjati z gospodarstvom. Ekonomski zakonitosti namreč rešujejo marsikatero zaplet.«

IVAN OCVRK, upokojenec iz Dolenje vasi pri Artičah: »Mislim, da Srbi na Hrvaškem ne potrebujejo prav nobenega referenduma. Če povsod poudarjajo enotnost, kaj bi se zdaj delili? In kaj jim manjka? Prav nič, saj imajo vse, kar imajo Hrvati! Zdaj, ko so vse pošteno zakuhali, pa bo manjkalo nam vsem, saj so povzročili ogromno škodo. Voditelji, ki so zmedo povzročili s tem, da so naščuvali narod, bi morali zanj tudi odgovarjati.«

GORAZD RAĐE, študent gozdarstva iz Črnomlje: »Srbi v Kninu sploh niso tako ogroženi, kot si predstavljajo, in ne vem, kdo jih je na takšne misli napeljal. Njihove reakcije so bile kratkovidne, škoda, ki so jo naredili predvsem našemu turizmu, pa je velika. Posledice bomo občutili še leta. Če že gremo v Evropo, bi morali sprejeti tudi evropske norme obnašanja, ne pa, da na pragu Evrope rožljamo z orožjem. Tako početje je barbarsko.«

IVAN KOZMUS, kmet iz Stržišča: »To, kar počno Srbi na Hrvaškem, je še eden od dokazov, kako lahko Miloševićeva politika, ki se javno izreka za Jugoslavijo, še najbolj ogroža obstoj te skupnosti. Le zakaj pri nas lahko eni delajo najbolj nemogoče stvari zoper sožitje narodov, in to povsem nezakonovno, po drugi strani pa nočejo bolje in več delati, da bi ozdravili gospodarstvo. Očitno je lažje prosjati, se junačiti in izsiljevati.«

JANKO BADOVINAC, vratar v Kolinski: »Početje Srbov na Hrvaškem gotovo ni skladno z nobenim zakonom ali ustavo. To je premissljen in hkrati brezumen scenarij za uvod v bratovrno vojno. Tiste, ki so zastupili odnose med Srbi in Hrvati, se zlasti pa one, ki so v teh dneh na Hrvaškem z orožjem grozili nedolžnim ljudem in celo tujim turistom, bi bilo treba najstrožje kaznovati. Hkrati s hrvaško demokracijo bi padla tudi slovenska.«

LETOS BREZ NAGRAD IN PRIZNANJ

KOČEVJE — Blizu se občinski praznik, 3. oktober. Za zdaj še vedno ni znano, ali ga bodo praznovali delovno ali praznično ali morda mešano. Znano pa je, da letos prvič ne bodo podelili tradicionalnih prazničnih nagrad in priznanj (Šeškova nagrada, domicil, javno priznanje, spominska plaketa), ker je tako že sklenila komisija za odlikovanja in priznanja občinske skupščine. Po sedanjem predlogu naj bi tudi preklicali odklop o nagradah in priznanjih in pripravili povsem novega.

Recept Pohorja

Kako v Mariboru rešujejo nedonosne gostilne in bifeje

MARIBOR — Kot so neulovljiva pota Gospodova, tako so očitno nedoumljive tudi poti privatizacije, te čarobne palice, ki naj bi čez noč razmajani socialistični nelastnosti dala lastnika. Vsaj v Mariboru se zdi tako. Mestno turistično-gostinsko podjetje Pohorje se je namreč odločilo za nenavadno potezo s tem, ko je kar 43 svojih lokalov, med njimi so tako rekoč znane mariborske gostilne, ki niso v zasebnih rokah, ponudilo v zakup — svojim delavcem! Na videz s takšno ponudbo resda ni nič narobe: podjetje se pač hoče elegantno znebiti bifejev, gostišč in restavracij, ki jim prišajo izgubo, in jih dati v upravljanje tistim, ki imajo ambicijo iz njih napraviti donosne lokale. Toda že prva imena zasebnih zakupnikov kažejo, da gre večidel za ljudi, ki so kot vodilni delavci Pohorja vse te lokale zafurirali, pomagali zafurirati ali vsaj soodgovorni, da so danes furani. In zdaj jih bodo seveda

»reševali« kot veliki zasebni managerji. Logika in pol!

Seveda ne dvomim, da se bodo mnogi med njimi tokrat mnogo bolj potrudili, da bodo njihovi lokali imeli čiste prte in pomite večeje, prijazne natakarje in znosne cene, dobro kuhinjo in ledomate, ki ne bodo večno v okvari, verjamem celo, da so nekateri med njimi sposobni gostinci, ki v »državni službi« kratko malo niso imeli motiva, da bi to sposobnost dokazali. Mnogi od lokalov, ki so z internim razpisom v TGP Pohorje v prvi rundi bili ponujeni zaposlenim v zakup, so danes na tako mizerni ravni, da najbrž slabše niti več ne more biti in je torej tudi s tega vidika mogoče pričakovati boljše čase zanje. Vse to drži in govori v prid temu, za kar so se odločili v vodstvu osrednje mariborske gostinske organizacije.

Toda kdor ve, kakšen monopolist je vsa ta leta hotelo biti Pohorje in koliko škode je s svojim načrtnim dušenjem vsake zasebne pobude na tem področju storilo mariborskemu gostinstvu in turizmu, se mu zaveda mora upreti. Ni še navsezadnje tako dolgo, ko je isto Pohorje na sestankih, na katerih so oddajali nove lokale v prenovljenem Lentu, zahtevalo zase najboljše lokacije (in jih tudi dobilo!), obenem pa dokazovalo, da je »ena gostilna na vsakih 200 metrov več kot dovolj, vmes naj bodo čevljarji in spominki«. Danes vsi zasebni lokali na Lentu (ki so gosteje posejani kot samo na vsakih 200 metrov) v glavnem sijajno poslujejo, se najboljše kalijo pa gre prav edini »družbeni« gostilni na Lentu. In ko Pohorju ni uspelo zlomiti zdrave zasebniške konkurence, pa zdaj nenadoma spoznava, da lahko tudi njegove lastne lokale rešijo samo zasebniki.

M. PREDAN

kmetijstvo

NAJVEČ JE MEŠANIH KMETIJ

ČRNOMELJ — V črnomaljski občini je po najnovejših podatkih 2.255 kmetij, od tega 44 odst. mešanih, kar pomeni, da je najmanj eden od proizvodno aktivnih članov jedra družine zaposlen zunaj kmetije, vsaj en član pa dela na kmetiji. 30 odst. kmetij je dopolnilnih.

VODNIK V KUPČIJI

Poletje mineva in čas brezskrbnega počitnišarjenja tudi, zato pa se začnejo skrbeti, kako bomo nabavili kurjavo, ozimnico. Že tako tanke denarnice bodo poletje se tanjšalo, zato velja trikrat obrniti vsak dinar. Če se bo podražila nafta, o čemer se že krepko sliši, se bo potem podražilo še vse drugo. Vendar to ne velja za meso, kjer so cene stabilne od 8. avgusta dalje, čeprav vlada pritiska, naj bi povečali odkupne cene za živino. Kar zadeva jabolka, obstaja bojazen, da jih iz Jugoslavije ne bo dosti, slovenski pridelek pa zna biti dober in tudi kakovosten. Krompirja bo manj in kmetije že sedaj hočejo zanj 5 ali 6 din, medtem ko ga v hladilnicah ne odkupujejo dražje kot po 3 din. Manj zanimanja je tudi za papriko, ki je tudi malo in je zelo draga.

• Odkupne in prodajne cene v KZ Krka:

Mlado pitano govedo odkupujejo na meso po ceni 36,25 din v ekstra klasi, v 1. klasi po 34,10 din, v 2. po 32 din in 3. po 29 din. Teleta za pitanje so po 32 do 34 din, za klanje po 32 din, cena pa bi znala tudi pasti. Starejše govedo plačujemo po 30 do 32 din.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

V ponedeljek je bila na tržnici še največja izbira paprike za vlaganje. Dvajsetkilogramska vreča je stala od 260 do 300 din. Ob veliki izbiri sadja je bilo mogoče jabolka kupiti po 12 do 15 din za kilogram, hruške, slive in breskve pa po 20 din. Lubenice so bile po 8 din za kilogram. Branjevke so ponujale cvetlični med po 80 din, krompir po 10, solato po 30, fižol pa po 30 do 40 din. Lonček smetane je veljal 30 din, kilogram skute pa 40 din.

Kmetijski nasveti

Biološko kompostiranje

Biološko vrtnarjenje ni moda, temveč iz potrebe človeka izhajajoč bolj naraven in s tem bolj zdrav način pridelovanja hrane. Njegov temelj so organska gnojila, med katerimi ima posebno mesto kompost. Prav kompost omogoči, da na vrtni ne propade nič od pridelanega organskega materiala. Kako se pripraviti dober kompost, bo zanimivo izvedeti iz knjige Biološko pridelovanje hrane dr. Pavla Kriškovića (ČZP Kmečki glas 1989).

Kompostiranje kot pripravo organskega gnojila je znanstveno utemeljil Albert Howard, predstavnik angleške biološke šole. Razvil je več metod priprave komposta, njegovo delo pa je tik pred drugo svetovno vojno dopolnil dr. Pfeifer v ZDA, ki je razvil tako imenovano biodinamično metodo. Ta sestoji iz izmeničnega mešanja različnih rastlinskih in živalskih odpadkov ter iz dodajanja železa, gnojil in silicija.

Najprej je treba pripraviti osnovno kompostno maso. Čas kompostiranja, ki je za vrtnarja posebno pomemben, zelo skrajša rezanje in drobljenje organske mase ter dodajanje apna. Kompostni kup naj ima obliko zaboja, visokega pol metra in širokega poldrugi meter. Dolžina je poljubna, odvisna od količine kompostnega materiala. Z dodatkom kamnitega prahu (KPMG) in humofixa ter zalivanje z vodo je mogoče čas kompostiranja zmanjšati celo na en mesec; čas razkrajanja pa zelo pospešijo še nekateri dodatki, ki jih svetuje biodinamična metoda pripravljanja komposta, to so zalivki, pripravljivi iz preslice, kamilice in koprive.

Končni cilj organskega gnojenja je povečanje količine humusa v tleh, ki je glavni nosilec rodovitnosti. Humus izboljša strukturo tal, pa tudi sama ima nekatere izjemno koristne lastnosti. En kilogram humusa zadrži v sebi dvakrat toliko vode kot kilogram glinenih tal in osemkrat toliko kot kilogram drobnega peska. To dejstvo ima zlasti ob nenaklonjenih vremenskih razmerah odločilen vpliv na rodovitnost in s tem na letino, pri tako ugodnem delovanju ga ne more nič nadomestiti. Humus je ključ rodovitnosti v biološkem kmetijstvu.

• **KURJI ODPADKI KOT HRANA ZA PREŽVEKOVALCE** — Že nekaj časa je znano, da je mogoče kurje odpadke uporabiti kot alternativno krmilo za prežvekovalce, nekateri strokovnjaki pa to možnost prav priporočajo. Tako piše izraelski strokovnjak Tagari z jeruzalemske univerze, da tak način krmiljenja ne bi smel povzročiti zmedenosti ne pri rejcih, ne pri kupcih mesa, saj je koprofagija (uživanje lastnih odpadkov) precej razširjen naraven pojav pri prašičih, kunčih in ribah, pri prežvekovalcih pa gre vendarle za drugačno presnovo. Ti imajo namreč v vampu mikrofloro, ki lahko sestavlja beljakovine celo iz nebeljakovinskega dušika. Vendar je pri krmiljenju z odpadki potrebna previdnost, zmrznost ter tolikor je le mogoče — higiena. (Informatore zootehnicno)

razmerah odločilen vpliv na rodovitnost in s tem na letino, pri tako ugodnem delovanju ga ne more nič nadomestiti. Humus je ključ rodovitnosti v biološkem kmetijstvu.

Inž. M. L.

Živinoreja vse bliže zlomu

Odkupne cene pitane govedi dosegajo le dve tretjini stroškov — Kljub vsemu še gradijo hleve

BREŽICE — Živinoreja je zaradi velike razlike med proizvodno in odkupno ceno mesa znova na robu katastrofe. Po izračunih Kmetijskega inštituta Slovenije so stroški prireje mladega pitane goveda konec junija znašali 32,94 din za kilogram mesa in 30,46 din za kg žive teže. V zadnjem mesecu in pol so se kvečjemu še povečali, medtem ko se odkupne cene, vsaj v brežiški občini, gibljejo med 20 in 22 din. Kmetovo delo je tako plačano samo 60, v najboljšem primeru 70-odstotno.

Če se zadeve ne bodo kaj hitro uredile, lahko v prihodnjem letu pričakujemo zmanjšanje stalez živine in predvsem — manj domačega mesa. Takrat bo, poleg cenovnih neskladij, k izpadu prispevala tudi letošnja suša, ki je kmetje opeharila za dober pridelek koruze in sena, ter jim s tem še povečala stroške prireje.

Zadruga zveza Slovenije je že predlagala, da bi republika pokrivala razliko med proizvodnimi in odkupnimi cenami s premijami. Težav se namreč z nenehnim zviševanjem cen v maloprodaji ne da več reševati, zlasti za nato ne,

ker se je v mesnicah že pojavilo uvoženo meso, ki je bistveno cenejše od domačega. Tudi Jože Strgar, vodja živinorejske proizvodnje pri brežiški Agrari, meni, da zdaj ni več moč pričakovati zvišanja cen mesa. »Težava je v notranjem ciklusu proizvodnje, kjer so cene med seboj nesorazmerne. Izredno velik strošek pomenijo vhodni materiali, kmetijski stroji in električna energija, zato bi bilo treba reševati težave znotraj tega ciklusa.«

Kljub vsemu se je letos že 30 kmetov odločilo za naložbo v novi hlev, dograditev ali v prenovo. K temu jih je spodbudila možnost, da si pridobijo nepovratna sredstva republike v višini četrtine predračunske vrednosti naložbe. Za marsikoga je to dobra vaba, a ko zagriže v naložbo, je le težko zmore.

B. DUŠIČ

PRVAK NAŠ KMET

LJUBLJANA — Kot poroča dr. Jože Ferčec z Biotehniške fakultete Ljubljana, ki vodi AP kontrolno krav, je v Sloveniji v letu 1988 največjo povprečno mlečnost v svoji čredi dosegel kmet Anton Zidar iz ribniške občine. Štirinajst njegovih molznic je dalo v povprečju kar 9.218 kg mleka s povprečno 5-odstotno maščobo, to pa je skoraj tisoč kilogramov več od krav drugougovrščenega Antona Dolenc iz Radovljice. V računalniški AP kontroli, ki je najvišja oblika spremljanja proizvodnosti krav, je bilo v tem letu zajetih 2.613 krav s 170 kmetij, v interesu razvoja živinoreja pa je, da bi tovrstno kontrolo še razširili, tako da bi tudi po tej plati sledili razvitejšim deželam. (K. g.)

Desetletni Robi spet brez konkurence

V Draškovcu dolensko prvenstvo oračev

DRAŠKOVEC — Na posestvu kmetijske zadruge je bilo v soboto tekmovalstvo oračev dolenske regije, ki se ga je udeležilo 24 tekmovalcev iz štirih občin. Orači so se najprej pomerili v spretnostni vožnji, zatem pa še v oranju. Med mladinci desetletni Robi Žnidar iz Dobriča tudi letos ni imel konkurence. Zmagal je z veliko prednostjo (239 točk) pred Trebanjem Alojzom Kužnikom (217) in Marjanom Rajerjem (207).

Med člani se je najbolj odrezal Janez Miklič (260), kmet iz Kamence, ki se je po nekaj letih spet vrnil na oraška tekmovalja. Drugi je bil Peter Starešinič iz Metlike z 219 točkami, tretje mesto pa sta si s 212 točkami delila Anton Filak iz Črnomlja in Marjan Miklič iz Novega mesta. Med članicami se je najbolj izkazala Jožica Kovačič iz Trebnjega (204) pred Mojco Krnc (201) iz Novega mesta, Marinka Kralj iz Škocjana in Sonja Kovač iz Trebnjega pa sta bili s po 156 točkami na tretjem mestu.

Republiškega tekmovalja, ki bo 8. septembra v Braslovcah, se bodo udeležili tekmovalci iz dolenske regije: Marjan Rajer, Alojz Kužnik, Janez Miklič, Peter Starešinič, Mojca Krnc, Jožica Kovačič, Vid Knez in Anton Filak.

Regijsko tekmovalje so pripravile Kmetijska zadruga Krka s svojo pospeševalno službo, Zveza organizacij za tehnično kulturo in Srednja kmetijska šola Grm. Prava škoda je, da je bilo ob lepem vremenu tako malo gledalcev, saj je takšno tekmovalje tudi dobra učna ura za dolenske kmete.

J. P.

Setev prezimnih dosevkov

S preizkusi dokazane in priporočene mešanice

Prezimne krmne dosevke sejemo od konca avgusta do konca septembra. Sejemo jih za krompirjem, za silažno koruzo. Prezimnemu krmnemu dosevku mo sledila silažna koruza ali koruza za zrnje. Če sejemo prezimni dosevek za krompirjem, ni potrebno orati, pač samo za brano, predsetevnikom poravnati zemljo in posejati. Po setvi je priporočljivo njivo povajati. Spomladi obilno pognojimo z dušikom. Dosevek lahko pokrmimo presen ali ga siliramo. Za setev priporočamo naslednje mešanice:

- 1.40 kg ozimne grašice
- 25 kg mnogocvetne ljulke
- 2.25 kg ozimne grašice
- 50 kg ozimnega krmnega graha
- 80 kg rži
- 3.60 kg ozimne grašice
- 90 kg rži

Letošnjo jesen v hladilnici že prvo sadje

Velike možnosti, da bodo gradnjo nadaljevali

BREŽICE — V začetku leta je »še stara« Agraria začela graditi hladilnico za sadje in zelenjavo, ki bo tukajšnjim, sadjarsko precej razvitim krajem pomagala do večjega zasluzka.

Hladilnica je zdaj v lasti nove kmečke zadruge, kjer pravijo, da bo oktobra v njej uskladiščeno že prvo sadje. Gradbeni del prve faze naložbe je končan in bo zadrugi nudil skladišni prostor za 500 ton sadja. V tem tednu bodo pričeli vgrajevati hladilno opremo. Odločali so se med klasičnim sistemom na osnovi amoniaka ter med sodobnejšim, cenejšim uvoženim in neškodljivim sistemom hlajenja na osnovi freona.

Trenutno ima zadruga velike možnosti, da bo z izgradnjo naslednje faze hladilnice lahko nadaljevala kar takoj. S tem bodo v prihodnje pridobili prostor še za 2000 ton sadja. Razen manipulativnih prostorov, kjer bodo tudi sortirali in kalibrirali sadje, bo v dokončani hladilnici več kot polovica sadja shranjenega v spremljeni atmosferi. V objektu naj bi uredili tudi prostor za alternativno hlajenje do — 28 stopinj Celcija, ob bodoči naložbi pa resno razmišljajo še o lastnem embalaranju in predelavi sadja.

B. D.

SEKATI ALI NE?

KOČEVJE — Gozdno gospodarstvo Kočevje hitro in načrtno zbira podatke in dokumentacijo za razvrščanje gozdov v dve kategoriji: v tiste, kjer velja začasna prepoved sečnje (moratorij), in tiste, ki jih prepoved ne zadeva. Občinska skupščina sprejema zahtevke za vračanje gozdov, ki so bili nacionalizirani oz. odvzeti.

OBVESTILO VINOGRADNIKOM IN SADJARJEM

Obveščamo vse, ki imajo namen obnavljati vinograd ali sadovnjak v prihodnjih letih, naj se nemudoma javijo pri pospeševalni službi svoje zadruge. Rok je do 5. 9. 1990. Za zamudnike ne bo možno uveljavljati nepovratnih sredstev za rigoliranje in oporovnega nasada. Ob prijavi morate povedati točno številko in K.O. parcele, ki jo nameravate obnavljati.

Pospeševalna služba KZ Metlika

Res je, kmetija sega do pekla

V kmetijstvu ne bo nič šlo na hitro in s političnimi obljubami

Večina slovenskih kmetov je v duševni krizi. Le redki toliko verjamejo v svoj poklic, da ga želijo in priporočijo svojim otrokom, tako je dejal v otvoritvenem govoru na 28. kmetijsko živilskem sejmu v Gornji Radgoni slovenski kmetijski minister dr. Jože Osterc. V to neveselo, rekli bi, temachno ugotovitev je potem posvetil z žarkom upanja. Napovedal je novo kmetijsko strategijo, po kateri bo v prihodnje država pospeševala razvoj družinskih kmetij in bo predvsem hribovskemu kmetu plačevala prostorske in ekološke storitve. Objektivno dražje pridelave pač ni moč pokrivati z neutemeljeno višjimi cenami. Za to usmeritev se je nova vlada odločila, ker se je v naših skromnih razmerah, ko premoremo le pičlih 14 arov obde-

lovalne zemlje na prebivalca, inudstrijsko kmetijstvo izkazalo za energijsko in materialno razpisno, povrhu tega pa še za ekološko in etično nesprejemljivo.

Družinska kmetija torej, toda kakšna? Vprašanje ni od danes pa tudi ne od včeraj. Že precej nad sto let tečejo razprave o tem, kolikšen kmetijski obrat ima največ možnosti za preživetje in razvoj. O tem sta žoleno polemizirala Kautsky in Bulgakov, da nekaj tako imenovanih »meščanskih« teoretikov niti ne omenjamo. Dolgo je veljalo, da majhna družinska kmetija nima prihodnosti in da je mali kmet bodoči proletarec. Poskusi, da bi ščitili malega kmeta, ne štiti njegove svobode, ampak posebno obliko njegovega suženjstva, je trdil Engels. Saj vsi vemo: mali kmet se je obdržal zato, ker je delal za dva in porabil manj kot za enega.

Kmetijski minister dr. Jože Osterc med govorom v Gornji Radgoni

— Preračunavam in ugotavljam, da bi moral živeti vsaj še 100 let, če bi želel, da se mi povrne investicija v to mehanizacijo.

svetu doslej največ ledenih vin.

Šipon je sorta, ki lahko dobro obrodi in da kakovostno, povprečno kislost, vendar zelo pitno belu in sodi trenutno med najbolj popularne bele sorte v Evropi.

Sivi pinot (rulanec) daje imenitno vino, ker pa malo rodi, ga redko srečamo na trgu. Poznavalec vina vsekakor ne bo izpustil priložnosti, če ga zagleda v trgovini, saj je praviloma več vreden, kot je njegova prodajna cena.

Med aromatičnimi belimi sortami naj kot prvo omenim sauvignon. Ta sorta prav gotovo očar. s svojo cvetico. Glede na vinorodni okoliš, kjer je vino zraslo, ima vonj po bezgi ali senu ali izpeljanke teh osnovnih okusov.

Muskat otonel in rumeni muškati sta posebnosti med aromatičnimi sortami. Po kakovosti daje stroka prednost rumenemu muškatu, toda aroma obeh je posebna poslastica, žal pa jo prerediti srečamo.

Traminec spominja na vonj divjih vrtnic. Menim pa, da ima toliko zlahtnosti, sorte značilnosti, polnosti, da se ne smemo ustaviti samo ob aromi, saj je nemogoče pozabiti njegovo popolnost in bogastvo okusa. Tako, kot ne more biti traminec vsak dan na naši mizi, velja skoraj za vsa vina, našeta v tem članku.

Ne smemo pa pozabiti na nesporne kralja belih vin —renski rizling.

Dobri letniki renskega rizlinga je elegantno vino, ki z leti zanesljivo doseže kakovostni vrh.

V nadaljevanju bom pisal o serviranju vina, temperaturi, kozarcih, degustaciji, kako se naučimo degustirati vino, o pomenu letnika, degustacijskem besednjaku za barvo, aromo, okus vina itd.

Mag. J. NEMANIČ

SINDIKALNI POPUSTI
NOVO MESTO — Za člane Svo-
bodnih sindikatov Slovenije, ki kupuje-
jo v prodajalnah Dolenjke, in sicer pre-
hranske predmete v Marketh Senter-
nej, Žužemberk, Straža, Bršljin in
Drski ter konfekcije in tekstil v proda-
jalnih Tekstil in Kekec na Glavnem trgu
v Novem mestu in Market v Žužem-
berku, je občinski sindikalni svet orga-
niziral prodajo s popustom, ki znaša 3
odsotke pri nakupih živil nad 400 din
in 6 odstotkov pri nakupih konfekcije v
vrednosti nad 1.000 din. Popust lahko
uveljavljajo vsi člani Svobodnih sindi-
katov Slovenije, ki svoje članstvo lahko
dokažejo z izkaznico ali časnim potrdi-
lom, ki ga izda predsednik sindikata
podjetja. Ne eno ne drugo ni prenosljivi-
vo na drugo osebo.

»Cerkev so zrušili, kam k maši?«

Delavca nihče ne ščiti

METLIKA — Sindikalne dejavnosti
v metliški občini v zadnjih mesecih ni.
Stari sindikat je mrtve, novi ni zaživel.
Občinski svet ni razpuščen, sestel pa se
ni od pomladi. Rečeno je bilo, da se bo
sestaj, ko bo za to potreba. Očitno je od
sedaj ni bilo. Zato tudi ni čudno, da ni-
hče ne ve, koliko članov šteje sindikat
v metliški občini; menda naj bi jih bilo
okoli 2000. Nekaj pa je gotovo: vsi so
nezadovoljni in imajo takega »sindi-
kaa« dovoli. Zato ni čudno, da je bilo na
sindikalnem sestanku prejšnjo sredo v
Metliki slišati tudi zahteve, naj s tem
sindikatom »pometejo« in v Metliki ali v
celi Belokranjski ustanovijo svoj sindikat,
vsekakor pa ustavijo plačevanje člana-
rine sedanjemu, od katerega nimajo nič.

Vse to in še precej drugih hudih besed
je bilo izrečenih na razširjeni seji odbo-
ra sindikata tekstilne industrije za Belo
krajino, na kateri naj bi ocenili vključe-
vanje v sindikate dejavnosti v Beli kraji-
ni in dobili informacijo o bodoči organi-
ziranosti in delovanju sindikata v dolenj-
ski regiji. Na sejo je prišlo nenavadno
veliko predsednikov sindikalnih organi-
zacij in sindikalnih poverjenikov, ni
pa bilo niti enega od vabljenih sindikal-
nih funkcionarjev, ne iz republike ne iz
regije. »Če je bil sindikat v občini prej
slabo organiziran, je sedaj še slabše,« je
bilo slišati. »Kdo danes sploh ščiti de-
lavca? Nihče!« »Žalostno je, da je glavni
cilj republiških sindikatov zrušiti vlad-
do,« do sedaj nas ni nihče nič vprašal.
Stari sindikat so ukinili, novega pri nas
ni. To je tako, kot bi porušili cerkev, ne
da bi vedeli, kam bomo potem hodili k
maši. »Kar dva sindikalna poverjenika,
iz Betine Konfekcije in viniškega Novo-
teksta, sta zaradi vsega tega zagrozila,
da bosta prva izstopila iz takega
sindikata.

V prvi vrsti so na tem »propadlem«
sestanku zahtevali, naj ima Metlika svo-
jega stalnega sindikalnega funkcionarja,
na katerega se bodo lahko vsi obra-
čali, ne pa nekakšne »potujoče« sindi-
kaliste, zadolžene za posamezne dejav-
nosti v regiji. »Mi potrebujemo stalnega
človeka, na katerega se bomo lahko
obračali vsi, po dejavnostih se lahko
sami povežemo naravnost z republiko in
ne potrebujemo nobenih vmesnih regij-
skih stopničk. Če sindikat v regiji pre-
nese toliko zaposlenih, bo tudi enega v
Metliki!«

Pri telefoniji ne gre brez težav

Kljub temu naj bi bilo to veliko delo končano letos — Težave s soglasji v Metliki
— Telefon v novem poslovnem središču 6000 DEM

METLIKA — Gradnja telefonskega omrežja v metliški občini in medkra-
jevnih kabelskih povezav, ki so jo začeli pred dobrima dvema letoma, naj bi bila
letos končana, tako kot se je PTT kot investitor obvezal v pogodbi. Izvajalec
strokovnih del pri tej gradnji je ljubljanski Tegrad, vsa zadeva pa usklajuje met-
liški izvršni svet.

Ko bo vsa stvar končana, bo možno
v tej belokranjski občini nanovo pri-
ključiti okoli 5.700 telefonskih naroč-
nikov, od tega kakih 4.500 na območju
avtomatske telefonske centrale Metlika,
ostale na območju ATC Suhor. Glede
na to, da je sedaj v metliški občini okoli
800 telefonskih naročnikov, ob tej akci-
ji razširitve telefonskega omrežja pa se
je prijavilo okoli 1000 novih naročni-
kov, bodo te zmogljivosti zadostovale
najmanj do leta 2020.

V začetku akcije je moral novi na-
ročnik prispevati za 1000 DEM dinarjev
ter pokriti stroške izkopa (kar sedaj
v Metliki znaša kakih 400 DEM), sedaj
pa mora vsak novi naročnik plačati
17.500 dinarjev. Skupna vrednost ce-
lotne naložbe v gradnjo telefonskega
omrežja v metliški občini naj bi veljala
okoli 6 milijonov nemških mark in gle-

Hočejo vedeti, kje bo šla avto cesta

Negotova Mirna Peč

MIRNA PEČ — Novemu vod-
stvu krajevnih skupnosti Mirna Peč
gotovo še nekaj časa ne bo lahko,
saj skorajda ni problema, s katerim
se krajevna vlada ponavadi ubada,
ki bi bil tukaj dokončno rešen. Celo
za zadnja počivališča se bodo mora-
li krajani še potruditi.

»Gozdič za pokopališčem bo treba
posekati in hrib zravnati, zgraditi
novo vežico, obzidje in dovozno
pot z zadnje strani, šele potem bo ta
problem rešen,« pripoveduje novi
predsednik sveta krajevnih skupno-
sti Franci Ambrožič ali »naš žu-

pan«, kakor ga Mirnopečani tudi
radi popularno nazivajo. »Lokacij-
ska dokumentacija je sedaj izdelana,
čakamo še na dovoljenja in
upamo, da bomo z deli kmalu priče-
li, še prej pa moramo rešiti lastninske
zadeve na lokaciji pokopališča
in nove dovozne ceste.«

Problemi s tem seveda bodo,
vendar bodo v primerjavi s tistimi,
ki naj bi se vsilili v mirnopeški pro-
stor od zunaj, skorajda zanemarljivi.
Gre namreč za novo avto cesto,
za katero lokacija še sedaj ni jasno
in dokončno načrtana. Negotovost
pa žre in vznemirja ljudi, katerih
življenjski prostor se zna bistveno
spremeniti.

»Te negotovosti nam je dovolj in
zahtevali bomo od pristojnih na
občini in v republiki, da nas sproti
seznajajo z načrti za posege v naš
prostor, pa tudi z vsemi spremem-
bami, ki, kakor lahko slišimo, po-
gosto nastajajo. Hočemo biti na
jasnem, kaj se tukaj načrtuje, in ho-
čemo imeti svojo besedo pri tem, ne
pa, da se z nami manipulira,« pravi
predsednik sveta Franci Ambrožič.

T. J.

Mirnopeške kmečke igre

Igre, Lojze Slak in lepo vreme privabili številne obis-
kovalce — Izkupiček za kulturni dom

MIRNA PEČ — »Kakšen voz pa je
to?« so se spraševali mnogi gledalci iz
mlajše generacije. Celo tekmovalci iz
mlajše generacije. Celo tekmovalci, ki
so imeli za nalogo, da star kmečki lojtr-
nik razstavijo in ga čimhitreje in pravil-
no zopet sestavijo, so včasih oklevali,
kam in kako bi kaj deli. Strokovna ko-
misija, sestavljena iz kmečkih očakov,

NI TAKO ENOSTAVNO — Čeprav je stari kmečki lojtrnik na videz sila pre-
prosta reč, pa ima vsak njegov sestavni del svojo vlogo in svoje mesto. Razstav-
ljanje in sestavljanje je zato bolj zahtevno in terja več usklajenosti in natančno-
sti, kot bi si človek mislil. Ekipa iz Podboršta mu je bila kos. (Foto: T. Jakš)

A. BARTELIJ

Zelena luč za reorganizacijo

V Novolesu z minimalno večino izglasovan predlog reorganizacije — Tovarna
kopalniške opreme se izloča — Tehnološki presežki precejšnji

STRAŽA — Prejšnji eden so v Novolesu ponovno izvedli referendum o no-
vi organiziranosti, proti kateri so delavci letos spomladi enkrat že glasovali. O
tem, kako je referendum uspel in kaj njegovi rezultati pomenijo, smo se pogo-
varjali z glavnim direktorjem Jakobom Andoljškom.

»Rezultati glasovanja so v okviru pričakovanj,« pravi direktor Andoljšek.
»Dva lesna tozda in tozđ Sigmata, vključno s skupnimi službami, sta se od-
ločila, da se združita v enovito industrijsko podjetje Novoles, medtem ko so se
delavci tozda Tovarne kopalniške opreme odločili, da se iz tega sistema izloči-
jo. Kljub temu da smo imeli samo 53 odstotkov glasov za referendumske re-
šitev — bi pa v podaljšani razpravi do-
bili lahko še nekaj glasov več —, refe-
rendum pomeni nekaj več. Pomeni

KADROVSKI SEMINAR V DOLENJSKIH TOPLICAH

DOLENJSKE TOPLICE — 14. in
15. septembra bo v Zdravilišču Dolenj-
ske Toplice dvodnevni seminar »Kad-
rovsko-razvojni vidiki podjetništva«, ki
ga za kadrovske strokovnjake v po-
djetjih prireja črnomaljski »Manage-
ment« — kadrološki consulting in iz-
obraževanje ter časopis »Kadrovski ra-
di« iz Zagreba. V bogatem izobraževalnem
programu bosta sodelovala omenjena
organizatorja, nekateri vidnejši stro-
kovnjaki s tega področja ter Video-
center iz Ljubljane, cilj seminarja pa je
predvsem spodbuditi udeležence k na-
daljnjim prizadevanjem pri premagova-
vanju ovir na področju razvoja in pro-
mocije kadrov ob pomoči najnovejših
izsledkov, priročnikov in ustanov. Pri-
jave za seminar sprejema črnomaljski
»Management« do 10. septembra, koti-
zacija na udeležence pa znaša 1.500
din. Podrobnejše informacije lahko do-
bite v dopoldanskem času po telefonu
21-826 in popoldne na telefon 51-014.

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 1. septembra, bodo kot
dežurne odprte v Novem mestu do
19. ure, drugod do 17. ure, nasled-
nje prodajalne živil:

- v Novem mestu: prodajalna KZ
v Bršljinu
- v Senterneju: Market Dolenjka
- v Dolenjskih Toplicah: proda-
jalna Rog
- v Žužemberku: Samopostreža
KZ
- v Straži: Market Dolenjka
- v nedeljo bo v Novem mestu od
8. do 11. ure odprta prodajalna KZ
na Glavnem trgu 4. Ker je sobota, 1.
septembra, delovna, bodo vse osta-
le prodajalne živil odprte do 15.
ure.

TEKMOVANJE RIBIČEV- PARAPLEGIKOV

METLIKA — Preteklo soboto je bilo
ob Lahinji 12. republiško prvenstvo v
športnem ribolovu s plovcem, ki so ga pri-
pravili slovenski paraplegiki v organizaciji
novomeškega območnega društva ter s
pomočjo metliške ribiške družine. Tek-
movalo je 25 ribičev iz šestih območnih
društev paraplegikov in so se pomerili
ekipno in posamično. Ekipno je med
sedmimi moštvii osvojila prehodni pokal
ljubljskega ekipe, novomeška pa je bila
četrt. Med posamezniki je bil znova naj-
boljši že večkratni republiški prvak Vlado
Čurč iz novomeškega območnega društva.

USPELA KONJENIŠKA PRIREDITEV

ROSANICE PRI METLIKI — Prete-
klo nedeljo je konjeniški klub Bela krajina
pripravil v Rosalnicah pri Metliki tekmo-
vanje v preskakovanju ovir ter galopsko in
kasaško dirko dvopreg. V preskoku ovir
v kategoriji A-1 se je med odličnimi slo-
venskimi tekmovalci izkazal tudi Kiš iz
Bela krajine. V odprti kasaški tekmi
kmečkih dvopreg pa so bili najboljši Ru-
di Vraničar, Darko Hudorovac in Franc
Kremesec (vsi iz Metlike), medtem ko so
se v galopski dirki hladnokrvnih konj naj-
bolj izkazali Prelec z Rožo, Jana Kambič
Špelo in J. Kremesec z Zarko (prav tako
vsi iz Metlike).

Molitev za delavski avtobus

BOŽAKOVO — V slovenskem
merilu je metliška občina, ena naj-
manjših v Sloveniji, obrobna. Ob-
robnost pa v tem primeru ne pomeni
samo zemljepisne lege na obrobju
naše domovine, na meji, ampak tudi
odrinjenost v vseh pogledih. Doka-
zav za to mrgoli na vsakem koraku.
A vseh teh žalosti ni nič manj res-
nično, da ima tudi obrobje svoje
obrobje. V metliškem primeru to
pomeni, da so v tej, v slovenskem
merilu majhni in odrinjeni, občini še
manjši in prav tako ali še bolj odrin-
jeni kraji, ki po pravilu ležijo na
robu te obrobne občine.

Tako se je na zadnji nesklepčni
seji občinske skupščine delegat iz
krajevnih skupnosti Božakovo pri-
toževal, da je to edina krajevna skup-
nost v občini, ki z Metliko nima av-
tobusne povezave, niti delavski avto-
bus ne vozi. »Popravek« je sledil
takoj, saj sta delegata iz KS Dobra-
vice in Grabrovec takoj »pristavila
svoj lonček«, kajti tudi teh krajev z
občinskimi središčem ne povezuje
avtobus. Pa vendar je božakovska
krajevna skupnost na najslabšem,
kajti Dobravice imajo vsaj železni-
sko postajo, Grabrovčani pa so pre-
cej bližje Metliki. Seveda gre pri tem

dveh izmenah 12 ljudi. Pred podpisom
je pogodba za Mirno Peč za več kot 20
delavcev, podpisana pa je že za Salon
pohišstva, ki zajema 11 delavcev. Inten-
zivno se pogovarjamo za kruh 42 de-
lavcev tudi v Gotni vasi. Naš interes to-
rej ni delavce spravljati na cesto, ampak
zagotavljati pozitivne rezultate. Sedaj je
menda v Sloveniji že vsakomur jasno,
da z negativnimi rezultati ni moč več
obstajati. Do sedaj so bili vsi ukrepi
prepočasni, čakanje pa je zajedalo v
substanco Novolesa in ga slabilo. Nada-
ljnja socializacija bi ga povsem pogu-
bila.«

V Novolesu upajo, da bodo tudi z
družbeno pomočjo lahko pomagali de-
lavcem, da ne bodo obsojeni na večlet-
no čakanje doma, ampak bodo reševali
svoj tehnološki presežek na človeka do-
stojen način. Upajo, da bodo nekako
našli pot do svojih zacementiranih kapi-
talov, predvsem v družbenih stanova-
njih, ki bi jim sedaj še kako prišli prav
pri revitalizaciji zdravih programov.

T. JAKŠE

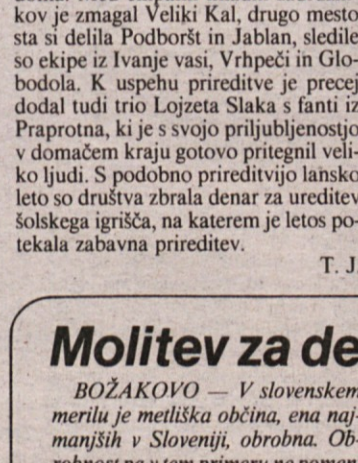
TRGOVINA V DOLENJI VASI

DOLENJA VAS — prebivalcem
Dolenje vasi pri Mirni Peči se bo kon-
čno le izpolnilo upanje, ki so ga gojili že
izpred vojne sem, ko so izgubili svojo
edino trgovino. Sedaj jo bodo namreč
spet dobili v vasi. V soboto, 1. septem-
bra, jo bo v Dolenji vasi 3 ob devetih
dopolndne odprl Janez Sedmink, nosila
pa bo zvečen naziv mini market Kocka.
Na to Kocko, za katero trdi, da bo do-
bro založena z mešanim blagom in bo
poslovala po konkurenčnih cenah, stavi
Janez Sedmink svoj up, ugled in svoje
premoženje, strankam pa bo na voljo
vsak dan, na petek in svetek, od jutra do
večera.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

v času od 15. do 22. avgusta so v no-
vomeški porodnišnici rodile: Renata Ozi-
mek iz Hrastovice — Saša, Simona Dre-
mek iz Dolge Njive — Mateja, Zlata
Guštin iz Drašičev — Ines, Slavka Jaklič
iz Mirne Peči — Matica, Joljica Kelter iz
Črešnjic — Anžeta, Majda Mlakar iz Hu-
dega Brezja — Andreja, Martina Ulčnik z
Rake — Laro, Andreja Frankič iz Treb-
njega — Mateja, Danica Vrbos iz Črnom-
lja — Marino, Damjana Bukovec iz Me-
niške vasi — Klaro, Milena Bizjak iz
Senterneje — Tomaža, Marinka Sever iz
Biča — Tomaža, Maja Sitar iz Prelesja —
Eriko, Anika Bošnjak z Vrhovega —
Majo, Slavica Žugelj iz Metlike — Lidijo,
Emilija Glavan iz Podcerkve — Roka,
Jasmina Fric iz Vrškovca — Damjano,
Danica Jankovič Ferlin iz Krškega —
Nino, Brigita Komočar iz Krškega —
Tamaro, Vida Mlakar iz Dol. Nemške va-
si — Tjašo, Mojca Brsan iz Straže —
Tjašo, Marica Zupančič iz Meniške vasi
— dečka, Marinka Žunič iz Črnomlja
— dečka, Milena Golob s Sel pri Senter-
neju — deklico.

IZ NOVEGA MESTA: Marija Kos iz
Ulice 12. udarne brigade 25 — Majo, Ivi-
ca Povše z Glavnega trga 2 — Gašperja in
Miha, Irena Košmerl iz Volčeve 26 —
Barbaro. Čestitamo!

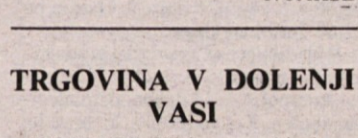
Sprehod po Metliki

V KIDRIČEVEM NASELJU 3 JE
OD MARCA z internim razpisom izje-
nekega, ki bi bil pripravljen za primerno
plačilo čistiti stopnišče in hodnike. Pa ni
ni prijav. Znano pa je, da prejema prav
tem stanovanjskem bloku več družin so-
cialno podporo, stanovanja plačujejo s
subvencijami itd. Razumljivo je, da je ve-
liko prijetne sedeti pred vhodnimi vrati
klepetati in ogovarjati, kot prijeti za metlo
in krpo.

CELODNEVNI IN VEČERNI TER
NOČNI nemir na Mestnem trgu se je zna-
šel tudi pred metliško skupščino. Poslane-
c Otmar Sturm je zahteval od odgovornih
tudi končno narejilo red in mir, saj pre-
bivalstvo na Mestnem trgu ne more mirno
spati predvsem zaradi hrupa ponočnja-
kov, ki obiskujejo gostinske lokale v tem
delu Metlike. »Pa tudi če dan je stanje za-
radi velikega prometa nevzdržno,« je se
pribil Sturm.

MOSTIČEK ČEZ SUŠICO NA MET-
LIŠKEM kopališču je dobobra izdelan, ni
manj kot klopi za počivanje. Slišati je, da
bo šlo nekaj denarja za popravilo lesenega
mostu iz sredstev letošnje Vinske vigrade.
Golfturnir pa bi lahko potegnil iz mošnji-
kaj cvenka za nadomestilo manjkajočih
letev lesenega dela bifeja Breza.

Ena gospa je vzdihnila, da bi bila
rada kostanj. Poizvedovanja so po-
kazala, čemu taka želja streže No-
vomeščanke. V Novem mestu ponoči
kostanje podirajo.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

v času od 15. do 22. avgusta so v no-
vomeški porodnišnici rodile: Renata Ozi-
mek iz Hrastovice — Saša, Simona Dre-
mek iz Dolge Njive — Mateja, Zlata
Guštin iz Drašičev — Ines, Slavka Jaklič
iz Mirne Peči — Matica, Joljica Kelter iz
Črešnjic — Anžeta, Majda Mlakar iz Hu-
dega Brezja — Andreja, Martina Ulčnik z
Rake — Laro, Andreja Frankič iz Treb-
njega — Mateja, Danica Vrbos iz Črnom-
lja — Marino, Damjana Bukovec iz Me-
niške vasi — Klaro, Milena Bizjak iz
Senterneje — Tomaža, Marinka Sever iz
Biča — Tomaža, Maja Sitar iz Prelesja —
Eriko, Anika Bošnjak z Vrhovega —
Majo, Slavica Žugelj iz Metlike — Lidijo,
Emilija Glavan iz Podcerkve — Roka,
Jasmina Fric iz Vrškovca — Damjano,
Danica Jankovič Ferlin iz Krškega —
Nino, Brigita Komočar iz Krškega —
Tamaro, Vida Mlakar iz Dol. Nemške va-
si — Tjašo, Mojca Brsan iz Straže —
Tjašo, Marica Zupančič iz Meniške vasi
— dečka, Marinka Žunič iz Črnomlja
— dečka, Milena Golob s Sel pri Senter-
neju — deklico.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

v času od 15. do 22. avgusta so v no-
vomeški porodnišnici rodile: Renata Ozi-
mek iz Hrastovice — Saša, Simona Dre-
mek iz Dolge Njive — Mateja, Zlata
Guštin iz Drašičev — Ines, Slavka Jaklič
iz Mirne Peči — Matica, Joljica Kelter iz
Črešnjic — Anžeta, Majda Mlakar iz Hu-
dega Brezja — Andreja, Martina Ulčnik z
Rake — Laro, Andreja Frankič iz Treb-
njega — Mateja, Danica Vrbos iz Črnom-
lja — Marino, Damjana Bukovec iz Me-
niške vasi — Klaro, Milena Bizjak iz
Senterneje — Tomaža, Marinka Sever iz
Biča — Tomaža, Maja Sitar iz Prelesja —
Eriko, Anika Bošnjak z Vrhovega —
Majo, Slavica Žugelj iz Metlike — Lidijo,
Emilija Glavan iz Podcerkve — Roka,
Jasmina Fric iz Vrškovca — Damjano,
Danica Jankovič Ferlin iz Krškega —
Nino, Brigita Komočar iz Krškega —
Tamaro, Vida Mlakar iz Dol. Nemške va-
si — Tjašo, Mojca Brsan iz Straže —
Tjašo, Marica Zupančič iz Meniške vasi
— dečka, Marinka Žunič iz Črnomlja
— dečka, Milena Golob s Sel pri Senter-
neju — deklico.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

v času od 15. do 22. avgusta so v no-
vomeški porodnišnici rodile: Renata Ozi-
mek iz Hrastovice — Saša, Simona Dre-
mek iz Dolge Njive — Mateja, Zlata
Guštin iz Drašičev — Ines, Slavka Jaklič
iz Mirne Peči — Matica, Joljica Kelter iz
Črešnjic — Anžeta, Majda Mlakar iz Hu-
dega Brezja — Andreja, Martina Ulčnik z
Rake — Laro, Andreja Frankič iz Treb-
njega — Mateja, Danica Vrbos iz Črnom-
lja — Marino, Damjana Bukovec iz Me-
niške vasi — Klaro, Milena Bizjak iz
Senterneje — Tomaža, Marinka Sever iz
Biča — Tomaža, Maja Sitar iz Prelesja —
Eriko, Anika Bošnjak z Vrhovega —
Majo, Slavica Žugelj iz Metlike — Lidijo,
Emilija Glavan iz Podcerkve — Roka,
Jasmina Fric iz Vrškovca — Damjano,
Danica Jankovič Ferlin iz Krškega —
Nino, Brigita Komočar iz Krškega —
Tamaro, Vida Mlakar iz Dol. Nemške va-
si — Tjašo, Mojca Brsan iz Straže —
Tjašo, Marica Zupančič iz Meniške vasi
— dečka, Marinka Žunič iz Črnomlja
— dečka, Milena Golob s Sel pri Senter-
neju — deklico.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

v času od 15. do 22. avgusta so v no-
vomeški porodnišnici rodile: Renata Ozi-
mek iz Hrastovice — Saša, Simona Dre-
mek iz Dolge Njive — Mateja, Zlata
Guštin iz Drašičev — Ines, Slavka Jaklič
iz Mirne Peči — Matica, Joljica Kelter iz
Črešnjic — Anžeta, Majda Mlakar iz Hu-
dega Brezja — Andreja, Martina Ulčnik z
Rake — Laro, Andreja Frankič iz Treb-
njega — Mateja, Danica Vrbos iz Črnom-
lja — Marino, Damjana Bukovec iz Me-
niške vasi — Klaro, Milena Bizjak iz
Senterneje — Tomaža, Marinka Sever iz
Biča — Tomaža, Maja Sitar iz Prelesja —
Eriko, Anika Bošnjak z Vrhovega —
Majo, Slavica Žugelj iz Metlike — Lidijo,
Emilija Glavan iz Podcerkve — Roka,
Jasmina Fric iz Vrškovca — Damjano,
Danica Jankovič Ferlin iz Krškega —
Nino, Brigita Komočar iz Krškega —
Tamaro, Vida Mlakar iz Dol. Nemške va-
si — Tjašo, Mojca Brsan iz Straže —
Tjašo, Marica Zupančič iz Meniške vasi
— dečka, Marinka Žunič iz Črnomlja
— dečka, Milena Golob s Sel pri Senter-
neju — deklico.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

v času od 15. do 22. avgusta so v no-
vomeški porodnišnici rodile: Renata Ozi-
mek iz Hrastovice — Saša, Simona Dre-
mek iz Dolge Njive — Mateja, Zlata
Guštin iz Drašičev — Ines, Slavka Jaklič
iz Mirne Peči — Matica, Joljica Kelter iz
Črešnjic — Anžeta, Majda Mlakar iz Hu-
dega Brezja — Andreja, Martina Ulčnik z
Rake — Laro, Andreja Frankič iz Treb-
njega — Mateja, Danica Vrbos iz Črnom-
lja — Marino, Damjana Bukovec iz Me-
niške vasi — Klaro, Milena Bizjak iz
Senterneje — Tomaža, Marinka Sever iz
Biča — Tomaža, Maja Sitar iz Prelesja —
Eriko, Anika Bošnjak z Vrhovega —
Majo, Slavica Žugelj iz Metlike — Lidijo,
Emilija Glavan iz Podcerkve — Roka,
Jasmina Fric iz Vrškovca — Damjano,
Danica Jankovič Ferlin iz Krškega —
Nino, Brigita Komočar iz Krškega —
Tamaro, Vida Mlakar iz Dol. Nemške va-
si — Tjašo, Mojca Brsan iz Straže —
Tjašo, Marica Zupančič iz Meniške vasi
— dečka, Marinka Žunič iz Črnomlja
— dečka, Milena Golob s Sel pri Senter-
neju — deklico.

VLAK — V Črnomlju pravijo, da bi se morali začeti končno približevati Sloveniji, ne nazadnje tudi s hitrejšimi vlaki. Sedaj se namreč cijazijo do slovenske prestolnice poltretjo uro. Malo denarja, veliko muzike, bi to počasno približevanje naši republiki (kje je potem šele Evropa!) komentiral tisti, ki ga kljub težkim časom še vedno preveva kanček optimizma.

VODA — Na črnomaljski občini menijo, da bi bilo prav, ko bi Komunala o morebitnih napakah na vodovodu obvestila tudi odgovorne občinske može. Tako bi vsaj vedeli, kaj odgovoriti, ko jih ob pomanjkanju vode ljudje po telefonu sprašujejo, ali se lahko pridejo obrit in umiti na občino. Predvsem pa bi lahko na občini pripravili urnik umivanja za svoje (kar se vode tiče) suhe občane.

DENAR — Eden od najpomembnejših mož na črnomaljski občini je pred kratkim izjavil, da se sploh ne čudi, da se na Kosovu nikakor ne morejo gospodarsko razviti, ko pa morajo prestopno razmišljati o tem, kako bodo razdelili denar, ki so ga dobili kot nerazviti. »V Črnomlju nam je zelo ogromno časa, da smo razdelili nekaj fickov, ki smo jih dobili iz republike za odpravo posledic lanske letošne in na katere nismo več računali. Kakšne probleme morajo imeti šele na Kosovu, ko veliko večje vsote denarja dobivajo skoraj vsakodnevno!« je zastokal občinski pomembnež.

Drobne iz Kočevja

RADIOAKTIVNI RAKI? — V kočevskem Rudniškem jezeru so zelo veliki raki — jelševci. Kaže, da se je za rake že razvedelo in jih nekateri love in jedo. Na srečo se je med ljudmi razširila vest, da so raki tako veliki le zato, ker je voda v jezeru radioaktivna. Ta govorica po zatrevanju najodgovornejših v občini ni resnična, je pa gotovo rešila nekaj rakov.

POVRČILO DAVKA — Pred kratkim smo poročali, da so v kočevski Nami uvedli novo spodbudo, da tujim kupcem vračajo pod določenimi pogoji (nakup za nad 1.000 din, kupljeno odneseno iz Jugoslavije, kar potrdi carina itd.) davek pri naslednjih obiskih. Ko pa smo te dni pri Nami vprašali, koliko kupcev je že prišlo k njim potrditi račune, da bi nato dobili povrnjen davek, so odgovorili da še — noben.

TURISTIČNA BELA LISA — Na novem turističnem prostoru in zemljevidu je Kočevska in sploh vse območje od Ljubljane do Kolpe označeno kot nezanimivo, k čemur je gotovo prispevalo dejstvo, da je bilo to območje do nedavnega zaprto. Ostala Slovenija pa je na zemljevidu v prostoru precej na gosto »potresena« s turističnimi kraji.

Ribniški zobotrebci

TENIS V RETJAH — Pri Retjah v Loškem Potoku imajo že desetletja dve smučarski skakalnici (Bloudkovo 25-m in Goriškovo 65-m.), zdaj nadaljujejo z urejanjem teniškega igrišča, potem pa bo na vrsti gradnja balinišča. Tako bodo Retje športno-rekreacijsko središče za ta del ribniške občine.

ZA ČIŠČENJE IN SMETENJE — V ribniški občini imajo smetarski avto, ki skrbi za čiščenje in smetje. Čigav je avto, ni točno znano, znano pa je, da z njega letijo papirčki in druge smeti, ko vozi odpadke po ribniški dolini in na osrednje smetišče.

VEČJI VRTEC — Zbornica osnovne šole v Loškem Potoku se je že preselila v nanovo urejene prostore. V bivših prostorih zbornice in ravnateljstva pa so uredili dodatne prostore vrtca, ki bo imel dva oddelka in druge ustrezne prostore, medtem ko je imel do zdaj le en oddelk in en prostor. Preureditvena dela so končana, nabaviti je treba le še opremo za vrtce.

GASILCI BODO TEKMOVALI — Letos bo občinsko gasilsko tekmovanje v Loškem Potoku, in to v vasi Retje. Za zdaj je tako načrtovano, da bi potekalo v nedeljo, 16. septembra.

Trebanjske iveri

ROSADE — Direktorski stolčki v teh hudih časih sploh niso več tako privlačni kot njega dni. Nekoč so se zanje pulili, zdaj pa skoraj povsod jagajo za uspešnimi menežerji. Govorice, da bo dr. Faturja v Trebnjih, ki se je iz bele Ljubljane (po funkciji v republiški upravi) za nekaj časa umaknil v provinco, zamenjal uspešni direktor obrtne zadruge Unitelna magister Ciril Pevec, se uresničujejo. Verjetno pa ne držijo govornice o tem, da ima novi direktor 4 ali 5 tisoč DEM plače. Ali pa. V mokronoški Iscri pa bo vršila dolžnosti direktorja Pavla Jevšvarja, ki je pred kratkim zamenjal Sreča Pusta in ni imel nikakršnih ambicij, da bi ostal na tem položaju, zanesljivo zamenjal bivši direktor Teseil Tone Hočvar. Tone se bo lahko za rekreacijo vozil v službo tudi s kolesom, saj od njegovega doma na Puščavi sploh ni daleč.

PRETAKANJE — Po neuradnih vi-rih, tako kot pač tudi nastaja tale rubrika, smo zvedeli, naj bi bil obrat Kemije-Impexa v Velikem Gabru pri železniški postaji prekladal neke sode oz. pretakal za okolje nevarno tekočino. V tovarni so odločno zanikali take informacije oz. da bi počeli kaj takega, kar ne bi bilo v skladu s predpisi.

KRISTOF — Pri turistični agenciji Kristof niso naključno tako poimenovali svoje firme. Vsakdo sprva pomisli, da se je lastnika Zvonka za tako ime odločila, ker se tako sama piše. Pa ni tako. Posegla je za krščansko mitologijo, po kateri naj bi bil Kristof zaščitnik popotnikov. Zanesljivo gre za krščanskega svetnika, ki ga upodabljajo, kak z detetom Jezusom in ramerih in zelenim drevesom v roki brede dolenjske reko.

IZ NAŠIH OBČIN

STARA OPREMA — Sobe v gostišču Luka so opremljene s starinskim pohištvo. Razkazal nam jih je Lukov pomočnik in prijatelj (na fotografiji), ki se je predstavil za Toma B. Goloba, študenta, svobodnega novinarja in pisatelja, ki je napisal že dve knjigi.

Luka gre naprej

Lani gostinski del, zdaj se prenočišča

NOVA SELA — Že v Kočevju smo slišali hvalo na račun gostišča Luka v Novih Selih, ki ga je mladi Luka Lesar odprl lani in takrat prodajal le hrano in pijačo, letos pa je uredil še prenočišča (8 postelj) in jedilnico. Vse je opremljeno v kmečkem slogu in naj bi po zatrevanju gostov bilo bolj podobno muzeju kot gostišču. Tu je bila še po vojni pošta, pred stoletjem in manj pa so se ustavljale tudi poštne kočije.

Med obiskom smo se prepričali, da hvala ni pretirana. Vse gostišče je uredil lastnik Luka s prijatelji. Jedilnica in sobe za prenočevanje so opremljene s starim pohištvo. Posebnost je tako imenovana muzejska soba, v kateri je bil leta 1942 ustanovljen odbor OF za Kostelsko, opremljena pa je s starinsko posteljo in zibelko.

V gostišču se ustavljajo predvsem tujci. Nekateri so tako navdušeni nad okolico, da se zadržijo po več dni, čeprav so prvotno nameravali ostati le nekaj ur ali prespati. Gostišče je le na videz skromno, saj dobi v njem gost vse, kar si želi: od domače hrane (divjačina, postrvi itd.) in pijače do uvožene hrane (losos, kavjar itd.) in pijače (viski, tekila itd.). Tujci najbolj vprašujejo po domači slivovki. Glas o gostišču Luka je že segel prek naših meja, čeprav lastnik ne dela posebnih pisne ali drugačne reklame. Najboljša reklama so zadovoljni gosti.

J. P.

KOLIKO DENARJA STRANKAM?

RIBNICA — Do konca junija so bile občinske družbenopolitične organizacije financirane iz občinske proračuna po starem, zdaj pa je izvršni svet pripravil za občinsko skupščino predlog, koliko denarja naj bi za svojo dejavnost dobila vsaka politična stranka in to glede na rezultate volitev v družbenopolitičnih zbor občinske skupščine. Po tem predlogu naj bi dobil Demos 41,4 odstotka tega denarja ali po 19.941 din na mesec (od 1. julija pa do konca leta), kmečka stranka, liberalci (ZSMS) in prenovitelji ZKS-SPD) po 17,6 odstotka oz. vsaka po 8.477 din na mesec, socialistična stranka pa 5,8 odstotka oz. po 2.794 din na mesec. O tem predlogu bo dokončno odločala občinska skupščina na prihodnji seji, ki bo predvidoma v začetku septembra.

IZ NAŠIH OBČIN

Upor, ker niso hoteli iti drugam

15 delavcev Obrti je tri dni čakalo na prerazporeditev, ker niso hoteli na delo v novomeški Revoz — Začasni presežek delavcev najdlje do decembra

ČRNOMELJ — Od začetka letošnjega leta je črnomaljska Obrt samostojna organizacija za opravljanje zaključnih obrtniških del v gradbeništvu. Ker so razmere v gradbeništvu vse prej kot rožnate in je građenj vse manj, problemi tudi Obrti niso obšli. Da bi jih vsaj nekoliko ublažili, je 15 delavcev že julija tri tedne delalo v novomeškem IMV-Revozu.

20. avgusta naj bi začela z delom v Revozu druga skupina petnajstih delavcev iz Obrti, vendar so se ti uprli in namesto v Novo mesto odšli pred svoje podjetje ter čakali na razporeditev. »Že prva skupina naših delavcev ni bila povsem zadovoljna z delom v Revozu, češ da so tam drugačni pogoji dela kot v matičnem podjetju,« pove namestnik predsednika sindikata v Obrti Ivan Binder. »Mislim pa, da to ni bil poglaviti razlog za upor druge skupine delavcev. Ljudje so bili pomanjkljivo in na nepravi način obveščeni o prezapo-

slitvi, saj so mnogi dobili poziv za delo v Revozu zvečer pred predvidenim odhodom, pozive za nekatere pa so sprejeli celo drugi, žene ali otroci. Najbolj nejevoljni pa so bili, ker ni bilo določeno, koliko časa bodo delali v Novem mestu. Bali so se, da bodo potem, ko bodo delali drugje, v Obrti pač pozabili nanje. Direktor jim je ob tem pojasnil, da rok ni zapisan le zato, da bi jih lahko poklical nazaj, kadarkoli bi jih potreboval,« pojasnjuje Binder.

15 delavcev je čakalo pred črnomaljsko Obrtjo od ponedeljka do četrтка

MED NAČRTOVANJI IN RESNIČNOSTJO

ČRNOMELJ — V spremembah in dopolnitvah dolgoročnega plana občine Črnomelj od leta 1986 do 2000 je med drugim zapisano, da bo struktura kadrov do leta 2000 bistveno spremenjena pri VI. in VII. stopnji izobrazbe, kjer je sedaj največji odklon od potreb. Iz tega je razumeti, da ljudi s tovrstno izobrazbo primanjkuje. Toda na črnomaljski skupnosti za zaposlovanje je moč dobiti podatek, da se je v zadnjem času število brezposelnih s V. stopnjo izobrazbe nekoliko zmanjšalo, da pa se je povečalo število iskalec zaposlitve s VI. in VII. stopnjo. Načrtovanja so torej eno, resničnost pa je žal povsem drugačna.

ZAHTEVKI ZA VRNITEV ZAPLENJENEGA

KOČEVJE — Občinska skupščina Kočevje je do konca minulega tedna dobila že okoli 100 volj občanov, prebivalcev drugih krajev in držav, ki zahtevajo, da bi jim vrnili po vojni zaplenjeno, nacionalizirano ali drugače odvzeto premoženje. Ne gre le za gozdove, ampak tudi za druge kmetijske površine in stavbe.

Ceneje in lažje do hišice

Stanovanjska zadruga RIKO šteje 1.300 članov, posluje pa za široko območje od Velikih Lašč do Kolpe

RIBNICA — Stanovanjska zadruga RIKO je bila ustanovljena pred petimi leti in je delala najprej za zaposlene pri Riku, zdaj pa dela tudi za druge, in sicer na širokem območju, ki zajema občini Ribnica in Kočevje, poštne številke Velike Lašče, Dobropole in Nova vas ter Brod Moravice na Hrvaškem (občina Delnice), kjer ima Riko svoj obrat. Zadruga ima že okoli 1.300 članov. Od

Stanko Rus, upravnik Stanovanjske zadruge RIKO.

teh jih je okoli 100 že zgradilo hiše, 150 pa jih gradi.

»Naša zadruga najhitreje rešuje zadeve, je pa tudi najcenejša, saj poslujemo le s 4-odstotnim pribitkom. Tudi pristopni delež je le 70 din, medtem ko je na primer v sosednjem Kočevju ta delež 1.500 din. Vlanitev člana traja samo uro, saj ga ob predložitvi vloge za sprejem in gradbenega dovoljenja oz. potrdila o prigrisativni del takoj sprejemo za člana,« je povedal upravnik Slavko Rus.

Največje družno gradbišče je trenutno v Gornjih Lepovčah pri Ribnici, kjer bo 60 novih hiš. V kratkem bosta odprti gradbišči v Sodražici (Pesek) in Ribnici (Mlaka). Vsa zemljišča so komunalno urejena in jih bodo te dni začeli oddajati. Povpraševanja po novogradnjah bodo potešena, ko bo sprejet zazidalni načrt za Hrastje, kjer bo okoli 300 hiš, in to bo za potrebe Ribničanov zadoščalo za okoli 10 let.

Načrti zadruge so, da bo Riko ustanovila svoje gradbeno podjetje, kar bo nova ugodnost za člane zadruge. Naslednji mesec bo začela zadruga graditi lastne poslovne prostore (zdaj gostuje v Riku) in skladišče, veliko kar 1.000 kv. m. Zaposlili bodo skladiščnika in blagajničarja, kar bo dodatna ugodnost za člane zadruge.

Pred kratkim je zadruga ustanovila izpostavo v Loškem Potoku, kjer ima Riko tudi svoj obrat. Vodi jo gradbeni tehnik Brane Mohar, ki ima v prostori krajnje skupnosti uradne ure enkrat na teden ob četrtekih.

J. P.

POVPRAŠEVANJE VEČJE OD PONUDBE

DOBRNIČ — Če bo Podjetje za PTT promet Novo mesto držalo obljubo in če bo spoštovalno podpisane pogodbe, potem bodo do konca letošnjega leta zazvonili telefoni pri vseh naročnikih z območja napovedane nove telefonske centrale v Dobrniču. Tako menijo v KS Dobrnič in ker teče gradnja telefonskega omrežja sočasno še v krajevnih skupnostih Svetinje in Knežja vas, velja napoved tudi za tam. Dokončanje del v omenjenem času bi utegnila zavleči trenutno še manjkajoča ustrena medkrajevna telefonska kabela povezava Dobrniča s Trebnjem. Kot ugotavljajo v krogih, ki so blizu odboru za napeljavno telefona v omenjenih treh KS, bi lahko prodali občanom več telefonskih števk od predvidenih 189.

lo, govori tudi podatek, da bodo decembra začeli v Obrti z novim dodatnim proizvodnim programom, v katerem bi lahko zaposlili 20 ljudi, to pa pomeni, da ne bi bili več primorani iskati delo drugod. »Sedaj upamo le, da bodo v Revozu sprejeli našo prošnjo za ponovno zaposlitev 15 delavcev, kajti vsak dan, ko niso delali, so povzročili našemu podjetju po 11 tisočakov dodatne izgube k že dosedanjemu primanjlkaju. Obrti, ki je bila pred tednom dni blokirana že 32. dan, povzroča to še dodatne težave,« potarna Ivan Binder.

M. BEZEK-JAKŠE

DOM STAREJŠIH VEDNO ZASEDEN

KOČEVJE — Pred kratkim so minila štiri leta, odkar obratuje dom starejših občanov v Kočevju. Dom je vedno polno zaseden. V začetku je imel 124 ležišč, zdaj jih ima 142. V domu je 84 varovancev iz občine Kočevje, 32 iz občine Ribnica in 26 iz drugih občin, njihova povprečna starost pa je 73 let. V vseh letih obstoja je dom le pri dveh obračunih izkazal malenkostno izgubo. Povprečna dnevna oskrbnina je znašala v prvem polletju letos 125 din, julija pa že 156 din, k temu pa je treba prišteti še dodatek glede na pokretnost varovancev. V domu je 40 nepomičnih varovancev, 40 delno pomičnih in 62 pomičnih. V prvem polletju letos so v domu skuhali 26.000 obrokov za varovance, za naročnike zunaj doma pa še 6.700 malice in 2.200 kosil. Cena kosila je 35 din (za tiste, ki pridejo ponj v domu) oz. 45 din za tiste, ki jim ga pripeljejo na dom.

Praznik občine Trebnje

Nove pridobitve

TREBNJE — Ni veliko slovenskih občin, ki so svoje letošnje občinske praznike zaokrožile s tolikimi pridobitvami, kot je to uspelo majhni, še ne dolgo tega — nerazviti občini Trebnje.

Seveda tudi tokrat ne bo izostala slavnostna seja vseh zborov trebanjske občinske skupščine. Sklicana je za 8. septembra ob 14. uri v kulturnem domu. Na seji bodo podelili plakete občine zaslužnim občanom, takoj zatem pa se bodo odborniki in gostje napotili k otvoritvi novega gasilskega doma v Trebnjem. V njem bo dovolj prostora tudi za OGZ, OŠTO, za kulturne in zabavne prireditve z okrog 500 udeleženci. Dom ima pet velikih in med seboj povezanih garaž. O tej veliki pridobitvi za celotno občino, ne le za trebanjske gasilce, ki so opravili za nov dom več kot 10.000 udarniških ur, bo več prihodnjč.

Dan poprej bodo v Velikem Gabru odprli proizvodne prostore obrata Kemije Impexa. Gre za cisternsko skladišče in skladišče sodov z okrog 250 kvadratnih metrov uporabnih površin. V Česnjicah bo 4. septembra ob 16. uri otvoritev poldruga kilometra asfaltirane ceste Česnjice — Trebelno, zatem pa bo slovesnost pri spomeniku Gubčeve brigade na Trebelnem.

Omenimo še dve prireditvi v okviru občinskega praznika, ki se bosta zvrstili to soboto. Ob 8. uri se bo na Trebelnem pričel 9. orientacijski pohod po poteh Gubčeve brigade, ob 20. uri pa se obeta prvovrsten kulturni dogodek na mokronoškem gradu. Člani baletnega ansambla iz Ljubljane

ZADRUGA — Petkova otvoritev poslovne stavbe Stanovanjske zadruge Šentrupert (na sliki) z 800 m² uporabnih površin bo pomembna pridobitev, saj bo v njej lahko zaživela še Dolenjska hranilnica in posojilnica.

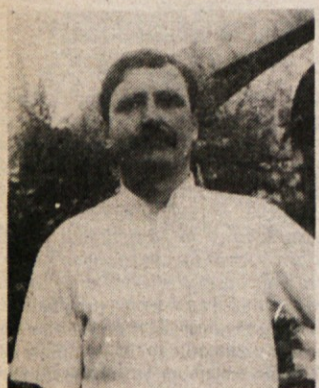
ne in novomeška skupina Kres bodo krstno uprizorili izvirno domačo delo Mokronožci — sejeme. Zatem bosta zabavala obiskovalce Modra kronika s Slavkom Podbojem in ansambel Tonija Verderberja.

P. P.

Pišce v strahu za svojo osnovno šolo

Pomagati vasem v hribih, ali ukinjati šole?

BREŽICE — Učitelji in krajanji Pišec so vložili kar veliko svojih moči, ko so se borili, da njihova šola ne bi postala podružnična. To bi namreč pomenilo, da bi v njihovem kraju ostala samo dva kombinirana oddelka, medtem ko bi se ostali učenci vozili k pouku na matično šolo na Bizeljskem. Krajanji se bojujejo, da bi vzdrževanje šolske stavbe in telovadnice samo za dva oddelka

Martin Dušič

počasni postalo predrago in bi tako izgubili še podružnično šolo.

Letos bo v prvi razred vpisanih 15 učencev, ki bodo imeli pouk v čistem oddelku. Skupaj bo na šoli 112 učencev, pri čemer sestavljata 3. in 4. razred kombiniran oddelk. Ravnatelj Martin Dušič je povedal, da je vpis začel upadati že v sedemdesetih letih. »Včasih je bilo na šoli čez 300 učencev, toda mačehovski odnos družbe do hribovskih vasi je povzročil odseljevanje mladine in mladih družin. Krajanji in učitelji želimo, da šola v kraju ostane. Otroci imajo že tako daleč do šole ali do avtobusa in večkrat pridejo k pouku celo premočeni, zato bi bilo zanje še težje, če bi jih vozili kam dlje. Poleg drugega bi se odtujili domačemu kraju. Taki, ki že tako zgodaj odidejo od doma, se potem le težka vračajo».

Krajanji so se pred časom že opredelili za samoprispevek, s katerim bi dozirali stavbo. Zdaj je vse obstalo, saj čakajo, kakšna bo usoda šole. »Manjše število učencev ima tudi svoje prednosti, predvsem bolj pristen odnos med učiteljem in učencem. Rezultati naših učencev dokazujejo, da njihovo znanje ni nič manjše. Posebno pomembno pa je, da je šola tesno povezana s krajem,« meni ravnatelj OŠ Pišce. B. D.

POPRAVEK

BREŽICE — V sporočilu brežiškega Petrola, ki smo ga objavili prejšnji teden, je prišlo do pomote. Uprava Petrola obvešča vse svoje stranke, da bodo v nekaj dneh zaprli Bencinski servis Brežice 1, ki se nahaja v Milavčevi ulici, in ne servisa v Trnju, kot je bilo objavljeno. Črpalka na Milavčevi bo zaradi obnavljanja objekta zaprta do januarja 1991.

Naprej z jasnim posnetkom stanja

Sevniški izvršni svet pripravlja pregled problematike komunalne infrastrukture, zlasti cest — Racionalizacija občinske uprave — Spet samoprispevek?

SEVNICA — »Tako malo, kot je bilo moč zaključiti iz množice delegatskih vprašanj na zasedanju sevniške občinske skupščine, pa le ni bilo narejenega. Res pa je, da so med posameznimi krajevnimi skupnostmi precejšnje razlike tudi zato, ker imajo ponekod že skoraj profesionalne ekipe ljudi, ki so sposobne pripraviti in voditi naložbe itd.«

S temi besedami je novi predsednik sevniške vlade Marjan Kurnik komentiral zadnja dogajanja v skupščini, hkrati pa nam pojasnil namen sestankov, ki jih je pripravil občinski izvršni svet v prvi polovici avgusta v vseh krajevnih skupnostih v občini.

»Lahko rečem, da je dokaj dobro rešena preskrba s pitno vodo, glede telefonije, ki močno caplja za potrebami, so še najbolj nezadovoljni krajanji v mirniški dolini, seveda pa imajo ljudje še zmeraj povsod največ pripomb in zahtev po posodobitvi cestnega omrežja. O cestni problematiki bomo pripravili posnetek stanja oz. izgradnje cest v zadnjih štirih letih. Tako bomo prišli lahko do podatka, koliko je bilo za te naložbe sevniških virov in koliko denarja je prišlo od drugod,« je povedal Kurnik.

Omeniti velja, da je sevniška županija Breda Mijović na novinarski konferenci omenila, da bodo skušali za reševanje številnih komunalnih problemov v občini zagotoviti še dodatne, nove vire ne iz republike, temveč resno razmiš-

VABILO DEMOKRATOM POSAVJA

V torek, 4. septembra, ob 19. uri, bosta gosta brežiškega demokratskega zbora demokrata predsednik Slovenske demokratske zveze in zunanji minister države Slovenije dr. Dimitrij Rupel in pravosodni minister Slovenije dr. Rajko Pirnat. Zbor bo v Domu učencev v Brežicah.

Predsednik Slovenske demokratske zveze Brežice prof. Miroslav Kugler

DOTRAJAN ZABUKOVŠKI VODOVOD

ZABUKOVJE — V Zabukovju nad Sevnico imajo dotrajan vodovod, tako da je samo vprašanje časa, kdaj bo 35 gospodinjstev ostalo brez zdrave pitne vode. Vodarine uporabnikom ne zaračunavajo, zato bo zaradi pomanjkanja denarja nujna obnova vodovoda toliko težje breme. Povedati pa je treba, da imajo številni zaselki v tej nerazviti kozjanski krajevni skupnosti svoje vodovode.

Kam so šli milijoni dolarjev?

Krški Demos in izvršni svet nista za takojšnjo predajo sklada stavbnih zemljišč — Sprašujejo se, za kaj so bili porabljeni milijoni dolarjev

KRŠKO — Medtem ko je predaja poslov med večino resorjev na krški občini potekala brez zapletov, pa se lahko zgodi, da se bo krepko zataknilo pri skladu stavbnih zemljišč. Sklad v krški občini namreč ni tak kot v ostalih občinah. Vanj se je stekal denar, ki sta ga kot odškodnino za »uporabo okolja« plačevala JE Krško in podjetje Videm.

Šlo je seveda za velike denarje, ki so šli v milijonih dolarjev, in s tem denarjem je krška občina lahko postorila marsikaj, česar si v drugih občinah niso mogli zamišljati niti v sanjah. Iz sklada so prispevali denar za gradnjo omrežja za KATV, obnovljeno je bilo staro mestno jedro, denar se je delil za načrte v Kostanjevici pa pod Bohorjem itd. Ampak sedaj je vidno in oprijemljivo samo obnovljeno staro mestno jedro, medtem ko pod Bohorjem ni nastalo

turistično središče, čeprav so za načrte porabili več kot 200.000 DEM.

Vse to in še več vedo povedati v sekretariatu Demosa, kjer je tudi bila sprejeta odločitev, da se predaja sklada ne opravi, dokler ne bo jasno, za kaj se je porabil denar iz sklada. Tako komisija za volitve in imenovanja ni potrdila novega upravnega odbora sklada, prvič zato, ker ni jasno, kakšno je bilo poslovanje sklada, in drugič zato, ker niso

jasne pristojnosti upravnega odbora. Pravno namreč upravni odbor odgovarja za celotno poslovanje sklada, njegova moč pa sega samo do višine 10 odst. vseh sredstev.

»S problemom sklada se bo morala spopasti zlasti skupščina,« pravi g. Dvoršek iz Demosa. »In če bo potrebno, ji bomo predlagali, da sprejme sklep o imenovanju skupine strokovnjakov, ki naj pregleda poslovanje sklada. Ne trdimo, da sklad ni nič naredil, ampak, da se je toliko denarja porabilo za meglene načrte v Kostanjevici in pod Bohorjem, je pa le preveč. Poleg tega smo zasledili, da skladu največ denarja za Ljubljansko banko posoja zasebna firma Darja s Senovega (lasti dosedanjega predsednika krškega izvršnega sveta Igorja Dobrovnika, op.p.). Za taisto firmo pa se obnavlja z denarjem sklada stara osnovna šola v Koprivnici. Nič nimamo proti podjetništvu, vendar pa tu zadeve niso čisto jasne,« je povedal Dvoršek.

S stališčem, da se sklad ne prevzame, se strinja tudi predsednik krškega izvršnega sveta Franc Černelič, čeprav se hkrati ograjuje od kakršnegakoli suma o nepravilnosti v skladu. Je samo mnenja, da morajo biti računi jasni in čisti.

J. SIMČIČ

Poudariti kaže še to, da bo sestavni del programa novega izvršnega sveta

• Po besedah predsednika vlade Marjana Kurnika bo izvršni svet temeljito proučil organiziranost občinske uprave in predlagal potrebne izboljšave. Enako kakovost dela bodo v upravi skušali doseči z manjšim številom delavcev, in sicer za najmanj 10 odstotkov. 1. januarja letos je bilo v občinski upravi zaposlenih 99 delavcev (skupaj z bivšimi sisi), danes jih je že 91. Pri tem pa ne bo šlo le za zmanjšanje števila delavcev v sevniški občinski upravi, ampak tudi na krajevnih uradih. Tako naj bi, denimo, ukinili krajevni urad v Boštanju. Namesto zdajšnjih 8, naj bi bilo poslej le še 5 sefov krajevnih uradov.

tudi posnetek stanja v energetiki, zlasti v luči obstoječih posegov v prostor, kakor tudi vseh predvidenih. Gre seveda za pridobitev oz. ustrezno preračunavanje rente od krške nuklearke, savskih elektrarn in podobno. Sevniška vlada bo posvetila precejšnjo skrb tudi razbremenjevanju gospodarstva.

P. PÉRC

Brez šole v hribih ni življenja

Spremembe šolskih okolišev so obležale v predalih — Starši in učitelji v negotovosti — Po hribih vse manj otrok — Kaj s tamkajšnjimi šolami?

BREŽICE — Na nekaterih osnovnih šolah v občini so si kar oddahnili, ker v tem šolskem letu očitno še ne bo nič s spremembo šolskih okolišev. Med njimi sta prav gotovo šoli v Globokem in Pišecah, ki naj bi postali podružnični. Precej lažje so zadihali tudi starši v nekaterih vaseh, od koder bi morali otroci na druge šole, kjer je več prostora. Kljub vsemu so v negotovosti še naprej, starši in učitelji, saj vedo, da bo neko rešitev potrebno najti.

Vir vseh težav je razen v denarju tudi v vse manjšem številu učencev na brežiških osnovnih šolah. Podatki o rojstvih otrok v občini govorijo, da bo v naslednjih sedmih letih vse manj šolo-obveznih otrok. V šolskem letu 1995/96 naj bi jih bilo že kar za 225 manj kot lani. V zadnjih letih je število rojstev narasčalo le v šolskem okolišu Cerklje ob Krki. Največji upad rojstev beležijo v Pišecah, kjer se je pred sedmimi leti rodilo 20 otrok, predlani 9 in lani le še 8.

Posledica neugodnega gibanja števila rojstev bo seveda vsako leto manjše število polnih oddelkov na osnovnih šolah. Če je bilo še v minulem šolskem letu organiziranih 105 polnih oddelkov in le 6 takih, ki ne ustrezajo normativom, bo čez sedem let samo še za 94 polnih oddelkov otrok, kar v 13 oddelkih pa bodo morali uvesti kombinirani pouk.

Kako se bo o tej težavi izrekla nova skupščina in tudi njen izvršni svet, še ni

• Rešitve, ki so jih v preteklih letih pripravili strokovni delavci, so prebivalci sprejeli z velikim negodovanjem in jih v skupščini niso potrdili. Kljub temu da bi s spremembo šolskih okolišev dosegli najboljšo zasedenost šolskih prostorov v občini, ne da bi pri tem morali prevažati cele oddelke drugam. Ponekod bi na ta način omogočili enozemski pouk in drugod oblikovanje vseh oddelkov istega razreda. To bi vsekakor pomenilo boljše izkoriščenost prostorov, a obenem tukaj bolj izenačene pogoje dela, saj so oddelki z večjim številom otrok upravičeni do več denarja.

znano. Gotovo pa je, da bo morala upoštevati tradicijo in veliko vlogo, ki

jo imajo osnovne šole v življenju hribovskih vasi.

B. DUŠIČ

STUDIO BREŽICE ZDAJ ŽE OB 15. URI

BREŽICE — Delavci brežiške lokalne radijske postaje postopoma že uvajajo novo programsko shemo. Med oddajanjem iz svojega studia mnogo bolj sproti obveščajo svoje poslušalce o dogodkih v domačih krajih, poleg tega pa so jih razveselili z nekaterimi novimi glasovi honorarnih sodelavcev. Mnoge poslušalce je prijetno presenetilo tudi to, da lahko program iz domačega studia po novem poslušajo vsak dan, in to že od 15. ure. Oddajanje se zaključijo ob 19. uri. Drugače je le ob nedeljah, ko dopoldanski informativno-zabavni program nadaljujejo še s pozdravi in čestitkami občanov v popoldanske ure.

Še letos tisoč brezposelnih?

Brežiška občina beleži že 7-odstotno relativno brezposelnost — Zaprta vrata za nove delavce

BREŽICE — Medtem ko je še ne dolgo tega 3,5-odstotna brezposelnost pomenila kar visoko številko, je v juniju na 100 zaposlenih v brežiški občini prišlo že kar 7 takih, ki so iskali delo. Povprečje brezposelnosti.

Razmere niso rožnate. Še junija je bilo na Zavodu za zaposlovanje prijavljenih 585 ljudi, že konec julija pa se je število povečalo za 630. Samo četrtna med njimi jih prejela nadomestilo ali pomoč. Do srede avgusta so jih okrog 40 že poslali na opravljanje pripravništva po sistemu sofinanciranja. Delo za pripravnike je težko najti. Podjetja so povsem zaprla vrata za zaposlovanje novih delavcev, razpisov za delovna mesta skorajda ni, razen za nekatera dela za višje in visoko izobražene. Takih

med brezposlenimi navadno ni, drugače pa je na ostalih stopnjah izobrazbe. Zanje ni prav nobenega dela.

V poletnem času je število brezposelnih zmanjšalo sezonsko delo. Kljub vsemu se je samo julija na Zavodu prijavilo 86 novih iskalcev zaposlitve. Letos tudi študenti in dijaki takoj po šolanju iščejo zaposlitev in ne izkoristijo niti zadnjih počitnic. Jeseni naj bi se število brezposelnih še povečalo in niso redki tisti, ki napovedujejo, da jih bo do novega leta že tisoč. Zmanjševanje števila zaposlenih v brežiških podjetjih se še ne pozna toliko, saj odvečne delavce še dve leti plačuje firma. Kakšna gneča bo na Zavodu po izteku 24 mesecev, pa si je težko zamisliti.

V občini trenutno vsi veliko pričakujejo od privatnih podjetij, vendar so ta običajno družinska in le malo zaposlujejo. Izjema so bifeji ali »kafiči«, kamor pa je mlada dekleta le težko spraviti.

B. D.

NUJNE POSODOBITVE CEST

SEVNICA — V vodstvu sevniške krajevnih skupnosti opozarjajo na problem odmere cest, kar bi bilo sicer nujno izvesti, da bi lahko nadaljevali s posodobitvami. Med nujne posodobitve uvrščajo odsek cest Konjska glava — Žabjček, Metni Vrh — Setenja, Sevnica — Sv. Rok, Zajčja gora — Zleteče, Orehovo — Ostrožno, Legonje — Zajčja gora, Črni Potok — Črete, Žurkov Dol — Dolge Njive, Orehovec in Žigriški Vrh — nov zaselek. Nujno bi bilo treba z asfaltno prevleko preplastiti glavno ulico v Sevnici, Prvomajsko ulico ter cesto od Sevnice do Gornjega Brezovega.

ZABAVNI VEČER Z VESELIMI ZASAVCI

SEVNICA — Taborniški Odred treh smrek iz Sevnice vabi ob zaključku počitnic na zabavo za staro in mlado z Veselimi Zasavci. Prireditelj, ki bo v petek, 31. avgusta, ob 20. uri pri taborniškem domu, po zagotovljeni organizaciji ne bo potekala v vedrem razpoloženju samo zaradi dobre glasbe, temveč tudi zavoljo nekaterih »dodatkov« oz. vložkov, ki pa naj ostanejo skrivnost. Poskrbljeno bo tudi za jedajo in pijačo.

PRVI METRI ASFALTA — V krajevni skupnosti Zabukovje imajo kar 76 km nekategoriziranih cest. Te so zelo slabe, ker pač kronično primanjkuje denarja za vzdrževanje. Zato si ni težko predstavljati, kako zadovoljni so bili preteklo soboto vaščani Stržišča, ko so slovesno odprli 800 m odsek prve nekategorizirane ceste v tej KS, na katerega so položili asfalt od odcepa ceste Marof — Podvrh do zaselka Komorivce. Kot je povedal predsednik gradbenega odbora Rajko Vovk, je 17 gospodinjstev Stržišča poskrbelo za tampon cestišča, pomagala sta vaški odbor Trnove in KS Zabukovje, za asfalt pa je poskrbel sevniška občina. Na posnetku je motiv z otvoritve ceste. (Foto: P. Perc)

ZE DELUJE — Namreč zasebna konkurenca v trgovini. Odkar so zasebne trgovine odprte tudi ob nedeljah ali celo ob praznikih, se bolje obnašajo tudi družbene. Izboljšale so npr. oskrbo s kruhom, tako da ga lahko včasih kupiš tudi ob takem času, ko si ga nekdanji zamislili več nisi mogli. Pri brežiški Modri so včasih tištega, ki je vstopil, pogledali prav grdo, ali pa ga celo niso opazili. Zdaj so vlnjuni in prijazni. Še več. Kupce lovijo kar na stojnici pred prodajalno.

DIRKE — Dirke so za nekatere čisto v redu zadeva, vendar samo tam, kamor zares sodijo. Ne verjamejo, da so nad dirkami tovrstnjakrjev kaj preveč navdušeni v Pišecah. Soferji brzijo po ovinkih in vzpetinah skozi vas kot za stavo. Resda niso naloženi, kajti tedaj uberejo drugo pot, a prazni lahko še toliko hitreje vozijo. Pri prizrčnosti ne znajo varčevati, kar bi potrdil marsikateri domačin, ki je že napol zdrsnil s ceste, ko se je umikal drveči nevarnosti.

BOROVO — Tovarišica iz prodajalne Borovo je prišla k sosedu čevljarju in se hudo razkurila. Besna je bila, ker ji pošilja stranke v trgovino z reklamacijami za čevlje, zato je izjavila: »Celo dopoldne že ne bom v službi samo reklamacij sprejemala!« Sosed ji je pojasnil, da samo svetuje opeharjenim kupcem, ki mu prinesejo v popravilo nove čevlje. Tovarna in njena trgovina bi pač morali nositi odgovornost za to, kar prodajajo. Očitno pa je ne, saj bi v tem primeru ne bilo reklamacij za »celo dopoldne«!

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 18. do 24. avgusta so v brežiški porodnišnici rodile: Radmila Pinterič iz Stokkega — Martino, Martina Ivančič iz Brezovice — Marka, Majda Kerin iz Vel. Podloga — Anjo, Darja Zakovšek iz Dol. Pirošice — Natalijo, Biserka Podvezanec iz Samobora — Hrvoja, Terezija Krošelj iz Stare vasi — Gorana, Frančiška Pavlič iz Krškega — Hano, Karla Umek iz Armeškega — Laro, Melita Štirn-Vene iz Sevnice — Andraža, Suzana Smrekar iz Krške vasi — Nastjo, Olga Mak s Senovega — Denisa, Biserka Matkovič iz Brežice — Tatjana, Danica Babojelič iz Otrusca — Nikola, Božica Lozar iz Laduča — Josipa, Lidija Šekoranja iz Podgorja — deklico, Marica Štefanič iz Zasapa — dečka Saša, Silva Zupančič iz Dobove — Kajo. Čestitamo!

Krške novice

ZBOGOM, EDI — V Krškem že dolgo nihče v normalnem vsakdanjem pogovoru ne govori o Delavskem kulturnem domu Edvarda Kardelja. Večina govori o delavskem domu, kulturnem domu, nihče pa zraven ne meša Kardelja. Zdaj smo izvedeli, da želi občan Šušteršič sprožiti javno pobudo za spremembo imena tega doma. V tem smislu se je spremenil tudi direktor Moškon, ki je z okorne ruske lade presedlal na mazdo.

GOSPODJE — Roboto prisrčnost nekdanjih komunističnih oblastnikov, ko smo si bili bolj ali manj vsi na »ti«, so sedaj zamenjale bolj gospodke občevalne maniere. Novi gospodje nosijo kravate, znajo vikati in so z vsemi namoč prijazni. To je vsekakor prijetna novost, ki nikogar ne moti. Malce šepa le pismeni jezik, kjer pa je opaziti, da tam nismo vsi slovensko suvereni.

DOPOLNILO — V prejšnji številki DL je bilo v Krških novicah objavljeno, da je solidarnostno stanovanje dobil neki gospod iz podjetja Videm, ki že ima dvo-sobno stanovanje. V ponedeljek jutraj pa smo dobili anonimno pisno obvestilo, da je bilo to stanovanje dodeljeno gospodu, ki že ima stanovanjsko hišo, dvosobno stanovanje in gradi sedaj že drugo stanovanjsko hišo. Prosimo gospoda, da se nam javi. Radi bi ga predstavili bralcem kot zgled uspešnega človeka, ki je preživel vse politične ujme in je uspel ohraniti še kanček socializma.

Sevniški paberki

REKLAMACIJE — V enem od večjih sevniških podjetij so izvozili za okrog 400.000 dinarjev povsem novih izdelkov v sosednjo državo. Od teh izdelkov so si obetali velicepsh na najzahtevnejših trgih, doživeli pa so — bumerang. Očitno se je maščevala naglica in nedomiselnost pri inovacijskem deležu novega izdelka, saj novosti niso dovolj preizkusili v praksi. Naši sosedje so zavrnili pošiljko, ker niso bili poskusni zajčki, ampak hočejo kratko malo kakovostne izdelke. Zdaj v vodstvu tega sevniškega podjetja že glasno razmišljajo o »trajnih tehnoloških presežkih delavcev,« se pravi, da bi moralo precej delavcev na cesti, če bi propadla kupčija z novimi izdelki.

ASFALT — Kako je veliko odvisno od ljudi, kažejo številni primeri, tokrat se pomudimo pri dveh. Prvi je pozitiven, gre pa za prve metre asfalta na nekategorizirani cesti v kozjanski krajevni skupnosti Zabukovje. Vaščani Stržišča so složni stopili skupaj, čeprav so vedeli, da bo treba v prihodnjih letih še veliko postoriti, da bi položili asfalt do vseh razloženih zaselkov, in torej še malo počakati. Drugi primer pa je iz novega naselja na Drožanjski cesti, kjer so se krajanji že spomnili dogovorili, da bodo do 20. junija poskrbeli za ponovno zakoličbo svojih parcel (zaradi trase ceste), do danes pa tega žal ni uspelo storiti niti funkcionarjem gradbenega odbora za pripravo asfaltne prevleke. Vsa rešila okolišobitve te mestne ceste, je spet zaspala, kljub temu da so lastniki parcel že ob nakupu le-teh primaknili nekaj denarja za asfalt.

Pisatelji spet v Vilenici

Na srečanju bo okoli 200 književnikov iz Srednje Evrope — Ko mu Vilenica 90?

Kraška jama Vilenica v sezonski okolici je že nekaj let srečališče pesnikov in pisateljev iz srednjeevropskih držav. V njej in okoli nje se vsako leto na začetku jeseni zgodi marsikaj, kar je potem moč šteti za pomemben prispevek k evropskim književnim dogajanjem trajnega pomena. Za našo slovensko literaturo pa pomenijo vilenice srečanja možnosti za njen večji in hitrejši prodor v svet.

Na Vilenico 90, ki bo potekala od 13. do 15. septembra, pričakujejo okoli 200 književnikov, literarnih poznavalcev, esejistov in publicistov. Prišli bodo iz Avstrije, ČSFR, Francije, Italije, Litve, Latvije, Madžarske, obeh Nemčij, Poljske, Velike Britanije, ZDA, Kanade in seveda Jugoslavije.

Tradicionalno srečanje, pobudnik katerega je bilo Društvo slovenskih pisateljev, se bo začelo z diskusijo o temi Srednja Evropa Evropi. Uvodni esej bo imel slovenski pesnik in dramatik Veno Taufer pod naslovom Iz ziv ali zga. To bo v Sežani, kjer bodo tudi izvolili mednarodno žirijo za podelitev priznanja Kristal Vilenice, in sicer za najboljši literarni prispevek, ki bo prebran na tokratnem pisateljskem srečanju. Prvi dan se bo končal z literarnim večerom v jami Vilenici.

Naslednji dan se bo Vilenica 90 nadaljevala v Lokvah, kjer bodo predstavili letošnjega nagradjenca Vilenice in knjižni paket, v katerem bodo v nemščino prevedene pesmi Daneta Zajca ter nemški prevodi dram Rudija Seliga, Dušana Jovanovića in Gregorja Strniša ter romana Galjot Draga Jančarja. Pisatelji se bodo zadnji dan zbrali v Štanjelu, kjer bodo predstavili slovenski prevod pesmi Jana Skacela, lankoletnega nagradjenca (delo bo izšlo v Liriki), in podelili Kristal Vilenice. Zaključek bo v jami Vilenici. Na večernem srečanju književnikov bodo slovesno podelili letošnjo nagrado Vilenica 90.

I. Z.

NOV URNIK V KNJIŽNICI

NOVO MESTO — S 1. septembra bo v Študijski knjižnici Mirana Jarca in njenih oddelkih veljal nov urnik poslovanja za obiskovalce. Študijska knjižnica bo poslej odprta vsak dan od 7. do 19. ure, Ljudska knjižnica od 9. do 19. in Pionirska knjižnica od 10. do 19. ure, medtem ko bo Potujoča knjižnica poslovala po starem razporedu.

NOV USPEH SLOVENSKEGA GLEDALIŠČA NA TUJEM

LIUBLJANA — Drama SNG iz Ljubljane je več dni gostovala v Seulu, prestolnici Republike Koreje, in z Brechtovo Malomeščansko svatbo doživela velik uspeh. Občinstvo in kritika sta bila soglasna, da gre za izjemno predstavitev slovenskega gledališča v tej azijski državi. Nastop gledališča je dopolnila otvoritev razstave 70 grafik, akrilov in gvašev slovenskega akademskega slikarja Jožeta Ciuhe v eni od seuleskih galerij.

Ko beseda ni več sužnja

Ob izidu pesniške zbirke Ki greje življenje pesnika Mira Gutmana — Pesem najgloblja resnica

NOVO MESTO — Letos na pragu poletja je v Novem mestu izšla skupna zbirka devetih novomeških pesnikov pod naslovom Iz bolečine zajemam. Eden od avtorjev, ki so se prvič predstavili skupaj v tej obliki, in obenem najmlajši med njimi je Miro Gutman. To je bil njegov drugi nastop v knjigi. Prvič se je predstavil s še dvema avtorjema v knjižici Pesmi, ki jo je leta 1973 izdal Kulturni atelje Slovenije. Samostojne knjige pa do nedavne še ni imel.

Prva taka knjiga je Gutmanu izšla prejšnji teden. Izdal jo je isti založnik kot prej imenovano zbirko Iz bolečine zajemam, Gutmanov dolgoletni prijatelj Toni Vovko. Ta je pesnika tudi nagovoril, da je pripravil pesmi za tisk. Pomagal je pesnik Severin Šali, ki je Gutmanove pesmi izbral in uredil ter napisal še spremno besedo. Tako imamo pred sabo zbirko, v kateri je pod naslovom Ki greje življenje smiselno povezanih 68 Gutmanovih pesmi. Povejmo še, da ima knjiga štiri pesnikove portrete, delo fotografa Branka Babiča, ki so v Vovkovi opremi lepo vgrajeni v strani, in do-

dajmo, da je zbirko, ki je izšla v 500 izvodih, že dobili v knjižarni.

Gutman je te svoje prve samostojne pesniške knjige zelo vesel, tembolj, ker so se za izid zavzeli ljudje, ki vanj verjamejo in ki jim lahko tudi sam zaupa. »A če bi bilo vse odvisno samo od mene,« pravi, »bi najbrž še okleval in še ne bi prišel na dan s knjigo. Zdaj me to samo še bolj obvezuje. Nenehno se mi v mislih vrti tale arabski rek: 'Beseda, ki jo zadržiš med ustnicami, je tvoja sužnja; tista pa, ki jo izrečeš, je tvoja gospodarica'. Kajti nikoli ne veš, ali je beseda, ki si jo izrekel oziroma napisal, res prava. Dokler pa besedo nosiš v sebi, neizgovorjeno, še vedno lahko iščeš, izbiraš. In za poezijo, ki mi pomeni najglobljo resnico, je to še kako pomembno.«

Tako razmišlja pesnik in doda, da bi izid svoje knjige lažje doživljal, če bi izšla pred dvajsetimi leti, kot pa zdaj »pri teh letih«. Zdaj je do vsega bolj kritičen, kot je bil nekdaj, svojo pesniško govorico je še bolj zgostil, radikaliziral, tako da je mestoma že kar lapidarna. To, da so Gumanove pesmi kratke, pa še ne pomeni, da na-

Odgovora, ki napovedujeta rešitev

Preureditev Študijske knjižnice Mirana Jarca bo šla (?) v občinski plan — Kulturni minister bo pomagal pri računalniškem opremljanju knjižnice — Te dni v novomeški knjižnici: kleti spreminjajo v shrambo za vezan periodični tisk

NOVO MESTO — V Študijski knjižnici Mirana Jarca poteka že skoraj vse letoletno preurejanje in preurejanje kleti. Gre za okoli 100 kvadratnih metrov prostorov, ki jih bo knjižnica porabila za hrambo vezanih letnikov periodik. Gradbena dela so pri koncu in predvidevajo, da bodo prostori čez nekaj tednov že narejeni za opremljanje. Knjižne police in ostalo opremo so naročili in plačali, še preden so se ta dela začela.

Ravnatelj prof. Janez Mežan pravi, da bo to pomembna pridobitev za knjižnico in da so tega lahko vsi veseli, vendar pa s tem še ne bo razrešen glavni problem — vsesplošna prostorska stiska, ki pesti to ustanovo že desetletja. Pomanjkanje ustreznih prostorov za knjižnično dejavnost bi popolnoma odpravila le novogradnja, ker pa te še dolgo ni pričakovati, bi bila zadovoljiva rešitev adaptacija celotne knjižnice. Za to so načrti narejeni in tudi že odobreni, le denarja za izvedbo ni. Zbirali pa so ga že pred leti, a so potem dobile prednost druge naložbe. Ko pa naj bi prišla na vrsto knjižnica, je vmes posegla naložba v kulturi nenaklonjena zakonodaja, seveda hkrati z drugimi za kulturo zaviralnimi ukrepi. To je pomenilo, da je začetek adaptacije (spet) prestavljen na nedoločen čas.

Na naloge, ki jo je sprejela občinska kulturna skupnost in po njemni ukinutvi prevzela prejšnja oblast, potem pa od nje z demokratičnimi volitvami vzpostavljena nova oblast, se je medtem kar preveč pozabilo. Ravnatelj Mežan je to seveda motilo in se je pred tedni odločil povprašati občinsko vodstvo, ali kaj misli na obveznost, ki jo ima občina do knjižnice kot njena ustanoviteljica. Na odgovor ni bilo treba dolgo čakati.

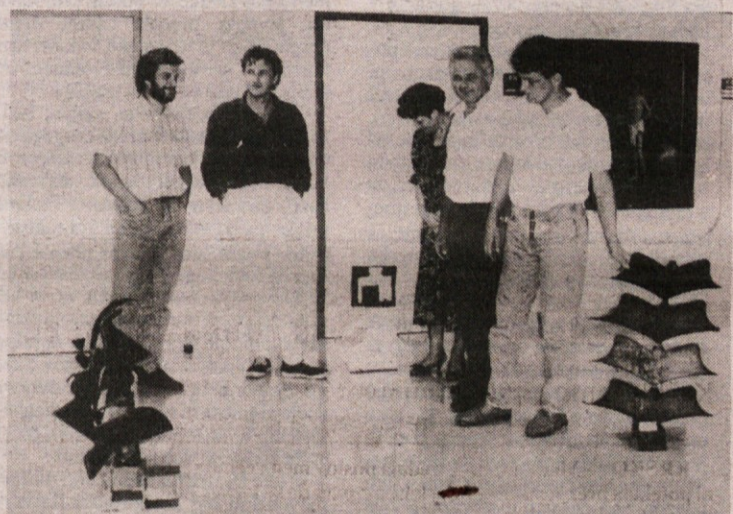
V prvi polovici avgusta je prišlo v Študijsko knjižnico Mirana Jarca pismo, ki pravi, da je predsedstvo novomeške občinske skupščine 9. avgusta razpravljalo o kritičnih prostorskih razmerah te knjižnice in sklenilo predlagati izvršnemu svetu, da uvrsti adaptacijo knjižnice v srednjeročni plan novomeške občine. Predsedstvo je hkrati menilo, da bi moral o problematiki knjižnice spregovoriti tudi svet dolenskih občin in pomagati pri razreševanju prostorske stiske te ustanove. Ne nazadnje zato, ker je novomeška knjižnica po naravi in pomenu pokrajinska in ne samo občinska.

Republiškega ministra za kulturo dr. Andreja Capudra pa je prof. Mežan pisno povprašal, ali lahko Novo mesto še vedno računa na republiško pomoč pri računalniškem opremljanju Študijske knjižnice Mirana Jarca. Capudrov sekretariat je takole odgovoril: »Na predlog iniciativnega odbora splošnoizobraževalnih knjižnic nameravamo na Republiškem sekretariatu za kulturo v začetku septembra sklicati sestanek predstavnikov vseh zainteresiranih in pristojnih strokovnjakov, da bi se končno dogovorili za konkreten program nabave računalniške opreme za deset

PRODAJNA RAZSTAVA

ŠMARJEŠKE TOPLICE — V avli tukajšnjega zdravilišča so odprli prodajno razstavo slikarskih del Jožeta Jerometa. Slike so na prodaj po ceni 3000 dinarjev. Razstava bo odprta do 15. septembra.

• *Biti izviren na račun razumljivosti in jasne, nedvoumne forme, to ni umetnost. (Hesse)*

RAZSTAVLJALA PRI POBRATIMIH — Mlada metliška umetnika, kipar Martin Skoliber in slikar Mladen Vukšinič, sta se že s prvo samostojno razstavo odpravila v tujino. Svoja dela sta predstavila na srečanju pobratenih mest Metlike, Wagne in Ronk v avstrijski Wagni. Vzburila sta precejšnjo pozornost in ker je bilo dela moč kupiti, sta sklenila tudi nekaj kupčij. (Foto: M. B.-J.)

kultura in izobraževanje

I. Z.

V Šentjanžu živijo za šolo

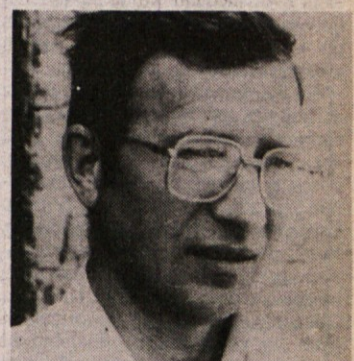
Izdatna pomoč krajanov pri dograditvi in obnovi šole — Enoizmenski pouk prihodnje šolsko leto?

ŠENTJANŽ — Že ves čas, tudi med 10-letnim obdobjem celodnevne osnovne šole v Šentjanžu, so na OŠ Milana Majcna čutili potrebo po enoizmenskem pouku.

»Že pred 30 leti, ko je bila ta šola zgrajena, so se zavedali, da bo zgradba kmalu premajhna. Vseeno pa je bila to tedaj velika pridobitev, saj so učenci prej hodili v šolo, ki je bila razmetana v več poslopih. Z dozdajavo in nadzidavo ter izgradnjo ostrešja na tej šolski zgradbi smo letos naredili velik korak naprej. Tega ne bi mogli, če ne bi imeli krajanov, ki resnično živijo s šolo in zanjo. Za primer naj povem, da je podjetni obrtnik Zupančič iz Trebnjega 8. julija začel gradbena dela, ob pomoči naših krajanov pa smo v pičlih treh dneh prekrili staro streho in postavili novo ostrešje. Pri tej posodobitvi ne gre le za željo po uvedbi enoizmenskega pouka dopoldne, ampak tudi za pomembne prihranke časa in denarja. Privarčevali bomo pri energiji za ogrevanje in prevozih, saj zdaj šolski avtobusi vozijo učence v treh smereh štirikrat dnevno,« je povedal Franc Bastardi, ravnatelj OŠ Milana Majcna.

Predsednik gradbenega odbora Boštjan Repovž pa je pojasnil pot, po kateri v Šentjanžu prihajajo do te pridobitve. »V krajevni skupnosti smo se po izglasovanem krajevnem samoprispevku odločili, da od leta 1986 do letos 40 mesecev zbiramo denar za ceste, 20 mesecev pa za dograditve šole. S pametnim obračunom denarja ob hiperinflaciji nam je uspelo zbrati dovolj za prvo fazo dograditve. Ve-

lik delež pri naložbi so prispevali krajanj, ki so ob udarnem delu in ostali pomoči, darovali še les za ostrešje, ladijski pod in late. V prizidku šole bomo pridobili dve

Franc Bastardi

novi učilnici, posodobljeno kuhinjo (ob zdajšnjem so se inšpekcije upravičeno »spotikale«), sanitarije in avlo. Prvo fazo bo gotova 3. septembra. Upam, da nam bodo krajanj še stali ob strani, da bomo najpозnejše do prihodnjega šolskega leta le začeli z enoizmenskim poukom in povsem prenovljeni šoli.«

P. PERC

KOGOJEVI DNEVI 90

V Kanalu, rojstnem kraju slovenskega skladatelja Marija Kogojca, ki ga v Novem mestu omenjajo v zvezi z znanim kulturnim preporodom »novomeška pomlad« leta 1920, se bodo jutri začeli tako imenovani Kogojevi dnevi. Gre za glasbene, literarne in likovne prireditve z uglednimi avtorji in izvajalci. Slavnostni govornik na otvoritvi bo slovenski minister za kulturo dr. Andrej Capuder. Še pred otvoritvijo bo zborovanje zgodovinarjev, kulturnih delavcev, publicistov in duhovnikov, na katerem bodo govorili o liku primorskega duhovnika. To srečanje bodo povezali s 100-letnico rojstva pisatelja Franceta Bevka, ki je lik primorskega duhovnika ovekovečil v delu Kaplan Martin Čeder-mac. Kogojevi dnevi bodo potekali do 9. septembra, ko bodo predstavili Kogojovo opero Črne maske.

VRNITEV KOČEVŠKE GIMNAZIJE?

KOČEVJE — Že junija je občinska skupščina Kočevje dala pobudo, da bi spet uvedli gimnazijo. Predlog je potreben premisleka, saj morajo prej rešiti vrsto zadev. V novem šolskem letu bo tako še delovala sedanja Srednja šola tehničnih usmeritev in družboslovja, ki pa bo imela tudi tri razrede z gimnazijskim programom.

ZA VSESTRANSKO BOLJŠO ŠOLO GRE

S kakšnimi upi in pričakovanji se pri nas začneja novo šolsko leto? — Veliko novosti že zdaj — Prenove morajo biti strokovno pretehtane in utemeljene

Dobra dva meseca šolskih počitnic je skorajda mimo, vmes so se končali tudi dopusti učiteljev, in 3. septembra bo prvi dan pouka, dobesedno prvi pa za učence prvega razreda osnovne šole. Naj jim bo šola varno, prijetno in uspešno začelo leto.

Vhod v novo šolsko leto je pravzaprav vedno vznemirjajoč. Kopičijo se pričakovanja, povezana z mladostnimi upi in željami in morda celo s pridržki, kaj in kako bo. Naravna resnica je, da je šola organizirana zaradi otrok, učencev, dijakov, študentov in odraslih, ki se vračajo v izobraževanje. Zato je razumljivo, da so vse priprave in prenove v programih in organizaciji dela temu namenjene in podrejene. Šola po meri učenca je temeljni pogoj za uspešno, učinkovito vzgojnoizobraževalno delo. Šola raste z učeteljem, ki udejanja to resnico, in postaja siromašnejša tedaj, če se kdorkoli, ki vzgaja in izobražuje, od teh pedagoško-psiholoških načel oddalji.

Učitelj je v eni osebi strokovnjak svojega učnega področja, trden v pedagoških in psiholoških znanjih, didaktik in metodik in celo socialni del vprašanji, ki enkratno specifično posejajo vsakega učenca, naj mu bo vodilo za razumevanje posebnosti, da bo delo lažje in v skladu z zastavljenimi cilji in nalogami predvsem uspešno. V šoli v prvi vrsti za to tudi gre.

Primerjava naših rešitev v šolskem sistemu z evropskimi pove, da so pri nas učni načrti preobremenjeni z vsebinami in še vedno premalo prožni za stalno posodabljanje in svežitev z novostmi in strokah in na pedagoškem področju in da sta pri vzgojnoizobraževalnem delu učitelj in učenec prešibko povezana z ustvarjalnim delom, česar pa za našo šolsko prakso ne gre zaključevati s pravilom. Te hibe so kaj hitro zaznali tudi učitelji iz Švice, ki so bili letos nekaj časa gostje na slovenskih šolah, tudi na Dolenjskem. Nekaj teh zagatnih stvari so v okviru prenove v sprejemljivi red spravili strokovnjaki, ki so pretresli učne načrte osnovnih in srednjih šol in s spremembami ter navodili nakazali, kako rav-nati z vsebinami, nesporejemo in nepotrebne so bile črtane, in kako organizirati vzgojnoizobraževalno delo. Posegi v prenovo so rodili novo gimnazijo in z opaznejšo prilagoditvijo vsebin smo dobili ločene programe za triletno poklicne šole.

Nadaljnja pot je uočljivo načrtovanje s pripravami katalogov znanj in temeljitostna prenova srednjih strokovnih šol.

Vsebinsko prilagoditev s poudarkom na temeljnih vsebinah pa za neposredno rabo opravi skladno z zastavljenimi cilji učitelj sam. Učitelj je strokovnjak in ve, kako se taki stvari strže. V

orientacijsko pomoč so mu navodila, napisana ali pa posredovana na aktivih, seminarjih in posvetih. Strokovna literatura mu omogoča, da se poglobljeno seznaja z uspešnimi oblikami in metodami sodobnega pedagoškega dela. Učitelj, ki je iz različnih razlogov preobtežen z nadurami, se težje vsestransko temeljito pripravlja na neposredno delo z učenci, dijaki. Zato so zahteve po pedagoško utemeljeni obremenitvi učiteljev vredne upoštevanja pri rešitvah, ki bodo v pretresu in odločanju.

Novo šolsko leto pa ne vznemirja samo učencev, šolnikov in pristojnih služb, odgovornih za to ali ono področje pri razvoju šolstva, ampak zelo močno tudi starše, ki so najbolj zainteresirani za srečo, napredek, zdravje in uspehe svojih otrok. Njihova povezava s šolo je izredno dragocena. Medsebojno zaupanje in pomoč pa lahko pravočasno spravita z dnevnega reda tudi morebitne nesporazume, vse v prid ustvarjalnemu ozračju, ki je pogoj za uspešno delo in za vsestransko potrjevanje otrok.

Šola naj razvija v mladem človeku vse njegove sposobnosti, pravijo strokovnjaki, in teh resnic ne kaže prav nič podcenjevati ali nanje pozabljati. Znanje je neprecenljivo bogastvo, neprecenljiv kapital za posameznika in družbo. Vzgoja pa je primarna za demokratično življenje in mišljenje, za pristne človeške odnose, brez primise vsega, kar mladega človeka utenjuje ali podcenjuje. Gre za potrjevanje vrednot v osebnem življenju, v širših odnosih, pri učenju in delu. V odnosih človeka človeku človek se ne more izgubiti ali zatajiti nobena nacionalna ali občečloveška vrednota, niti ne v tehničnotehnološkem svetu, ki poraja tudi neprijazne strani življenja.

Upajoče so zazrte oči mladim v šolo. Nobeden si ne želi poraza. Ta težnja je v človeški naravi. Doživeti poraz pomeni sprejeti breme, ki se ga mlad človek zlepa ne razbremeniti. Tudi če gre samo za začasen neuspeh, ko mora učenec ponovljati razred ali letnik, priokus grenkobe ostane vsaj do nove potrditve.

O oblikah uspešnega učenja se je treba dogovoriti v začetku šolskega leta in to v praksi potem tudi nenehno preverjati in potrje-vati. Kakršnakoli vnaprejšnja nezaupnica komurkoli je pedagoško zgrešena. Mlad človek potrebuje spodbud in ima pravico do vzgojnoizobraževalnega dela, uravnanega z najnovejšimi pedagoško-didaktičnimi dosežki v teoriji in praksi.

Učiteljevo delo je naporno in hkrati odgovorno. Nič novega ni, da je kot takto materialno in družbeno premalo vrednoteno. Kvalitetnejše delo učiteljev, vodstvenih in strokovnih sodelavcev naj

bo tudi bolj vrednoteno. V bližnji prihodnosti naj bi to urejala kar posebna pravila. Nedvomno bo to dejanje spodbudno za pridobivanje mladih v pedagoške poklice, saj bo napredovanje v šoli zagotovljeno s strokovno rastjo, in seveda za pospešeno nadaljnje izobraževanje in izpopolnjevanje že zaposlenih pedagoških delavcev.

Tako imenovani nacionalni program se intenzivno pripravlja za predšolsko vzgojo, osnovne in srednje šole in za posamezna specifična strokovna področja znotraj šolskih podsystemov. Predstavlja bo dogovorjeno osnovo za financiranje, plačilo pedagoškim delavcem za opravljeno delo in materialne izdatke šol. Poslovanje šol bo racionalizirano, vodilni delavci pa se bodo končno lahko posvetili notranji organizaciji šolskega dela in pedagoškemu vodenju, kar je bila tudi njihova večletna želja. Želja, da se ukvarjajo s pedagoškim delom, za katerega so dejansko usposobljeni. Nacionalni program bo določil, kakšen obseg dejavnosti bo zagotovljen z enotnim financiranjem. Najpomembnejša pa bo odločitev, pod kakšnimi pogoji zagotoviti kvalitetnejši razvoj šolstva, vključno z izobraževanjem odraslih.

Nadarjeni in nadpovprečno sposobni naj dosegaajo rezultate, ki so jih ob dobrem vodenju učiteljev ali mentorjev zmogni potrditi. V načelu, naj vsak mlad človek, vključen v organizirano vzgojnoizobraževalno delo, napreduje v skladu s svojimi sposobnostmi, interesi in potrebami, je vključena tudi skrb in odgovornost za omenjeni delški populacije, in sicer v šoli, po potrebi pa tudi zunaj nje. Da so taki učenci ob ustreznem vodenju sposobni doseči nadpovprečne rezultate, dokazujejo njihove raziskovalne naloge, uspehi na različnih tekmovanjih in pripravljenosti, da se vključijo v zahtevnejše dodatne programe. To so dragoceni intelektualni potenciali, zato naj bo posebna skrb namenjena tudi temu, da bodo kot strokovnjaki za različna področja svoje sposobnosti udeleževali na domačih tleh.

Ob spremembah šolskega sistema in še posebej programov imamo dovolj poučnih izkušenj in opozoril, da morajo biti vse nadaljnje prenove vsestransko pretehtane in utemeljene. S tem namenom je nastal tudi Program modernizacije vzgoje in izobraževanja v Republiki Sloveniji do leta 2000, ki se kot delovno gradivo še dodeluje, in bo, ko bo sprejet, predstavljal strokovne osnove za vsakršne nadaljnje spremembe oziroma izboljšave v šolskem sistemu. Kar se je ali se bo v naši šoli potrdilo kot dobro in sprejemljivo, bo ostalo. Poudariti pa je treba, da smo se tudi glede razvoja šolstva pogumno zazrli v razviti svet. Dobre izkušnje drugih so dobrodošla pomoč za hitrejšo in učinkovito prenovo našega šolstva.

V strokovni in širši javnosti se vse bolj uveljavlja potreba po uvedbi male mature in mature kot zahtevnejšega zrelostnega izpita po končani štiritletni srednji šoli, ki bo pogoj za vključitev v univerzitetni študij. Dva poskusna oddelka (v Ljubljani in Mariboru) bosta po kriterijih zahtevnosti mednarodne mature začela delova-

pisma in odmevi

Še: Prišla sta dva gospoda iz Metalflexa

Odgovor na pismo s tem
naslovom in opravičilo

Na tem mestu bi se radi javno opravičili g. Silvi Matko iz Stopič zaradi ne-ljubega položaja, v katerem se je znašla po »zaslugi« enega od naših najetih avtoprevoznikov.

Ne v naše opravičilo, temveč resnici na ljubo bi radi pojasnili ozadje omenjenega pripetljaja. Metalflex je pred nekaj meseci ustanovljeno trgovsko podjetje, katerega uslužbenci šele nabiramo izkušnje, želimo pa ustreči našim kupcem s čimbolj kvalitetno ponudbo. Veseli nas, da ste opazili, da smo vas prijazno postregli in vam blago tudi takoj brezplačno dostavili na dom. Upam, da lahko razumete, da kot novoustanovljena trgovina trenutno finančno ne zmremo imeti lastnih prevoznih sredstev in uslužbencev za razpečevanje blaga.

Zavedamo pa se, da je dostava blaga na dom za kupca velika razbremenitev, zato smo v ta namen najeli nekaj samostojnih avtoprevoznikov, ki nam opravljajo te usluge. Tako je bilo tudi v Vašem primeru, ko vam je blago dostavil avtoprevoznik Miha Butara. Spremljevalec je bil njegov prijatelj, za katerega nismo niti vedeli, saj z njim ne poslujemo.

Za njuno obnašanje smo izvedeli šele iz Vašega pisma in verjemite, da nas je osupnila njegova vsebina. Kajti tega, da sta dva še ne petindvajsetletna fanta mirno gledala, kako dve ženski raztovarjata vreče cementa, ni moč razumeti. Tako kot za Vas je to tudi za nas grenka izkušnja in verjemite, da bomo poslej skrbneje izbirali partnerje, ki bodo za nas opravljali usluge. Zagotovo pa gospoda Miha Butare ne bo več med njimi.

Še enkrat se opravičujemo in prosimo za razumevanje.

DARKO POTOČAR,
poslovodja trgovine Metalflex

KRITIKA NE ZADEVA TRGOVINE KERAMETAL

V 33. številki Dolenjskega lista z dne 16. avgusta 1990 je bilo na strani Pisma in odmevi objavljeno pismo Silve Matko iz Stopič pod naslovom »Prišla sta dva gospoda iz Metalflexa«, v katerem se pritožuje nad (ne)početjem šoferjev trgovine Metalflex. Ker prizadeta ni vedela, v katerem kraju je ta trgovina in ker gre za podobno ime in sorodno dejavnost, ta kritika škoduje tudi trgovini Kerametal, Ob Težki vodi 22, Novo mesto, oziroma meni, Branku Petroviču, osebo. Zato vas prosim, da objavite to sporočilo, iz katerega bo jasno razvidno, da kritika Silve Matko ne zadeva moje trgovine.

BRANKO PETROVIČ
Trgovina Kerametal
Ob Težki vodi 22

PRIŠEL LE SNEMALEC

KOČEVJE — Poročali smo, da je Krajevna skupnost Kočevje-mesto prvega dne čiščenja Ričeve povelja na prostovoljno delo občane in da se jih je na 1500 razposlanih vabil odzvalo le 6. Podobno vabilo za prostovoljno delo je KS naslovila na občane v sredo minuli teden. Odziv je bil porazen, saj ni prišel noben krajan. Pravzaprav sta prišla na zborna mesto le dva: tajnik KS Borut Hočevar, ki je akcijo organiziral, in neki občan, ki je nameraval s kamero posneti prizadevne krajan pri prostovoljnem delu in tako ovekovečiti njihovo prizadevnost za bodoče rodove...

Pionirja vprašujem, zakaj tako

Kako delavci GIP Pionir uživajo minulo delo

Letovanje v počitniških domovih GIP p.o. Pionir Novo mesto je za delavca tega podjetja finančno zelo drago, za marsikaterega pa celo nedosegljivo. Po »dovolilnicah«, ki jih izdajajo za uporabo počitniških garsonjer s 4 posteljami, morajo za vsako posteljo plačati na dan po 100 din.

Osebnih dohodki gradbincev so bili vedno med nižjimi, zato bi moral biti sindikat v podjetju bolj aktiven pri gospodarjenju s sredstvi družbenega standarda. Sindikat bi moral preprečiti oziroma sodelovati pri oblikovanju cene za koriščenje počitniških zmogljivosti podjetja, tako na morju kot tudi v hribovih, da ne bi le-te odvrčale lastnih delavcev od zdravega dopusta. Prav zaradi visokih cen bivalnih prostorov v počitniških domovih so se mnogi delavci in upokojenci tega podjetja odrekli letovanju.

Zato vprašujem, ali ravno GIP Pionir

Izjava o 10. septembru

Glede na to, da so se do sedaj pojavljala v javnih občilih o napovedanem generalnem štrajku 10. septembra 1990 v glavnem samo pozitivna stališča, je izvršni odbor Slovenskih krščanskih demokratov za občino Novo mesto obravnaval nastalo politično situacijo na svoji redni seji dne 25. avgusta 1990 in sprejel naslednja stališča:

1. Menimo, da je zahteva po izvedbi štrajka legalna samo takrat, ko uveljavlja pravico do pravične razdelitve dobička ali ob očitnih kršitvah kolektivne pogodbe.

Za izvedbo štrajka, napovedanega za 10. september, ti pogoji niso izpolnjeni.

2. Zagovarjamo stališče, da podjetja niso dolžna kriti izpada OD za čas štrajka. Glede na to, da sindikat (ZSSS), ki se pojavlja kot organizator, obstaja le kratak čas, ne more iz sindikalne blaginje kriti izpada OD, razen, če za to ne najame bančnega kredita. Delavcem, ki niso člani tega sindikata, ne bo nihče kril izpada OD.

3. Ker je štrajk legitimen način razreševanja konfliktov med sindikati in lastniki, bi v tem primeru bil edini pravi naslov Gospodarska zbornica Slovenije, ki si je prilastila pravico podpisati kolektivno pogodbo.

4. Izvor sedanjega katastrofalnega stanja v gospodarstvu je v sistemu, ki je podedovan, saj je na primer:

— 80% zakonodaje v pristojnosti federacije, zaradi česar ima slovenski izvršni svet do nadaljnjega zvezane roke,

— v sedanjih ureditvah bančnega sistema smo priče velikemu odlivanju kapitala iz Slovenije.

5. Ocenjujemo, da bi izvedba štrajka zaradi izpada proizvodnje še dodatno oslabil ekonomski položaj v podjetjih. Menimo, da je v taki situaciji nemoralno zahtevati, da krije izpad OD gospodarstvo.

Na podlagi teh spoznanj naslavljam na javnost naslednji POZIV:

1. Pozivamo delavce, da se NE pridružijo temu štrajku, ker je njegov edini namen rušenje sedanje vlade.

2. Pozivamo vodstvo ZSSS, da prekliche napovedani štrajk, ker se bo ekonomski položaj podjetij samo poslabšal in bo še težje zagotavljati delo.

3. Pozivamo izvršni svet Skupščine Republike Slovenije, da v Skupščini RS sproži zahtevo o moratoriju izvajanja zakona o GZS in začne takoj s pripravo nove zakonodaje o sindikatih in o Gospodarski zbornici Slovenije.

Izvršni odbor Slovenskih krščanskih demokratov Novo mesto

SDZ želi poceni pridobiti točke

Odgovor na prispevek »Elitni in masovni turizem v isti hiši« (DL, 16. avgusta), v katerem mrgoli neutemeljenih kritik, diskvalifikacij in neresnic

Predsedstvo občinskega komiteja ZKS-Stranka demokratične prenovе Brežice, je na svoji seji 22. avgusta med drugim obravnavalo stališče Slovenske demokratske zveze Brežice in prispevek Elitni in masovni turizem v isti hiši, kar je objavljeno v informativni oddaji radia Brežice v nedeljo, 12. avgusta, in v Dolenjskem listu 16. avgusta 1990.

Nimamo namena politizirati ne s posamezniki in ne s političnimi strankami o tem, kakšen razvoj Termam Čatež najbolj ustreza, saj gre za zelo zahtevno, predvsem strokovno vprašanje, ki je bilo tako v strokovni kakor tudi v javni razpravi več mesecev. Zato menimo, da o tem vprašanju tako post festum sprejeta stališča in mnenja ter posamezni strokovni prispevki niso nič drugega kot del politične taktike, s katero si želi SDZ Brežice poceni pridobiti pozitivne točke brez tveganja odgovornosti glede na morebitne posledice. Tudi ta stranka je namreč imela v času razprave vso možnost pripomb in uveljavljanja svojega videnja koncepta razvoja, tako območja Čatež kot tudi samega podjetja Terme. Toda v razpravi na skupščini pri sprejemanju te odločitve, kjer so bili navzoči tudi delegati te stranke, ni bila izrečena tako rekoč nobena kritična pripomba ne s strokovnih in ne s političnih vidikov. Gotovo je, da se v tej

stranki dobro zavedajo, da bi razprava v skupščini, še posebej pa sprejeta odločitev na podlagi posredovanih pripomb ali alternativnih predlogov potegnili za sabo tudi določeno odgovornost. Tega pa se vodstvo SDZ Brežice izogiba, kajti potem bi taktika splošne in neargumentirane kritike ter poceni pridobivanja javnega mnenja zaradi napak drugih, ki jo je ta stranka v dobri meri koristila v celotnem predvolilnem obdobju, ne bila več tako uspešna.

Tako opredelitev in namen SDZ Brežice jasno kaže vsebina drugega odstavka stališča, kjer mrgoli po dolgem in počez neutemeljenih kritik, diskvalifikacij, podtikanj in neresnic. Predmet kritike pa so točkar poleg komunistov, ki jim je namenjena glavna poanta, tudi navjshi funkcionarji občine, člani stranke Demosove koalicije. Da ne bi bilo pomote, je pri vsakem imenu funkcionarja tudi ime stranke, ki ji le-ta pripada. Med njimi seveda ni članov SDZ. To, da je bila ravno ta stranka duhovni vodja Demosa in s tem tudi predlagatelj vseh teh funkcionarjev v občini, pa, po vsem sodeč, ni več pomembno.

V tem kontekstu razumemo tudi prispevek dipl. ing. arh. gospoda Karla Filipčiča Elitni in masovni turizem v isti hiši, s katerim želi doseči predvsem politično in strokovno diskvalifikacijo bivšega in sedanjega direktorja Term, »prenovitelja«, kot pravi avtor, V. Deržiča in B. Mokroviča, ki sta člana naše stranke. Mimogrede, tudi avtor tega prispevka, čigar mnenje SDZ Brežice podpira kot mnenje svojega člana, je bil še pred dobrim letom član naše stranke — »stranke prenoviteljev«.

Trditve, da smo komunisti pri razgovoru o sistemizaciji »skupščinskih službenih mest« zapustili skupščino, ne drži. To enostavno ni res! Skupščino so nekateri naši in tudi nekateri drugi delegati zapustili potem, ko je bila razprava o

ODLOK VELJA LE ZA NEKATERE

Delavski svet Novolesa je pred kratkim sprejel odlok, da je začasno prepovedano oddajanje lesnih odpadkov vsem zaposlenim, ker teh odpadkov primanjkuje v toplarni. Vendar pa sem opazil, da ta prepoved ne velja za vse, saj je Tončka Glavan iz Jurke vasi dobila drva. Ko sem se pozanimal, zakaj tako, sem dobil odgovor, da ji je drva odobril Metod Pirc, vodja žagalnice v Straži. Da bi bilo vse skupaj še bolj čudno, je bila cena oddanih drv daleč pod realno ceno, povrh vsega pa je gospa odpeljala več drv, kot jih je plačala. Pircu nadrejeni inž. Kravica in drugi niso proti Pircu prav nič ukrepali, čeprav je kršil odlok. To pa je tudi razumljivo, saj je brat-Methoda Pirc direktor tozda in s tem tudi nadrejeni inž. Kravici. Sprašujem se, ali je sploh čudno, da je Novoles tam, kjer pač je.

P. MATKOVIČ
Straža

DVESTO OBRTRNIKOV

RIBNICA — Ribniško obrtniško društvo šteje natančno 200 članov. Največ je gostilničarjev (30), na drugem mestu pa so avtoprevozniki. Skoraj najmanj je v deželi suhe robe lesarjev. Vzrok je ta, da jih to dejavnost večina opravlja kot dopolnilno oz. popoldansko obrt. Precej je tudi sive ekonomije oz. sušmarstva. V občini primanjkuje zdajrjev in obrtnikov gradbene stroke.

M. G-č

Dovolj mi je preštevanja trupel!

Zakaj je v razčiščevanje dogodkov potisnjena tudi mlada generacija? — Apeliram na vse prizadete: spravite se in pustite duhove preteklosti tam, kjer so

»Težko je v naši domovini biti mlad«, parafraza pesmice iz časov mojega vzgojnoizobraževalnega pranja možganov, najustrezneje označuje status mlade generacije v sedanosti slovenske družbe. Ob nizkem družbenoekonomskem statusu, majhni možnosti za kvalitetno izobraževanje in veliki možnosti za brezposelnost so mladi državljani R Slovenije deležni vsakodnevnih rednih obrokov bele, rdeče in plave resnice o dogodkih med drugo svetovno vojno, ki so sicer usodno zaznamovali povojni razvoj slovenske družbe.

Edino zveličavne resnice so prihajale v miselni svet mladih najprej preko ideologiziranih vzgojnoizobraževalnih programov in preko manifestacij slavljenja enih in preklestava drugih, v zadnjem času pa še posebej intenzivno preko vsakodnevnih polemik v večini javnih glasil. Ne mine namreč dan, da ne bi izvedeli za nova-stara grozodejstva enih in herojstva drugih.

Sami ideji narodne sprave, ki je poleg zmage demokracije nad komunističnim totalitarizmom v največji meri spodbudila vsakodnevna, po mojem mnenju velikokrat neokusna, dokazovanja in protidokazovanja, ne želim ničesar očitati. Strinjam se tudi, da je conditio sine qua non ali prvi pogoj za spravo ugotovitev zgodovinske resnice. Močno pa me moti, da je v razčiščevanje do-

godkov iz naše polpretekle zgodovine, hote ali nehotе, potisnjena tudi mlada generacija. Kljub temu da mladi nismo bili udeleženi v herojstvih in zločinih druge svetovne vojne, občutimo najmočnejše razpihovanje strasti glede »NOB, revolucije, kontrarevolucije, državljanske vojne, Stalinovih slug, Hitlerjevih slug...« kot konfuznost, krizo identitete in še posebej kot strah pred vrnitvijo v minule čase.

Dovolj mi je preštevanja trupel (z iztaknjenimi očmi, ustreljenih, z izrezanimi spolovili, obešenih, pečenih na ražnju, zaplajenih, pometanih v brezna, s prerezanim vratom, in kar je še podobnih načinov, ki si jih lahko bolan človeški um izmisli za uničenje sočloveka!)

Dovolj mi je licitiranja zagovornikov bele, rdeče in plave resnice, katere slo-

venske oborožene formacije so bile bolj bojevite in junaške, in katere so bile bolj zločinske in protinarodne!

Dovolj mi je klicanja duhov preteklosti, tako v obliki vzgojnoizobraževalnih manipulacij tipa pesmice »Kurirček Andrejček«, kot tudi podpisovanja sporočil za javnost s »Komanda mesta Logatec«, v obliki naslavljanja časopisnih člankov »Logaške krvavice«, v obliki onesnaževanja hiš, ulic in celotnih gozdov z nešteto spominskimi obeležji in poimenovanji po večjih ali manjših herojih ali »herojih«, ter v obliki organiziranja turističnih obiskov kraških jam, ki skrivajo na tisoče človeških trupel!

Izjavljam, da nisem kriv ali zaslužen niti za zločine niti za herojstva belih rdečih ali plavih.

Izjavljam, da se ne želim sončiti v žaru herojstev, niti ne želim živeti v občutku krivde zaradi grozodejstev, ki jih nisem storil.

Zato apeliram na vse prizadete: spravite se! Pustite duhove preteklosti tam, kamor sodijo, torej v zgodovinsko preteklost. Če pa se ne morete spraviti, vsaj prenehajte s prenašanjem svojih travm na mlado generacijo.

Le tako boste omogočili, da bomo skupaj ustvarili ekonomsko učinkovito ideološko neobremenjeno socialno pravično, demokratično in srečno slovensko družbo za vse pripadnike slovenskega naroda. Za doseg tega cilja nam ne more biti v pomoč oživljanje preteklih sovraštov, temveč se moramo skupaj ozreti in prihodnost.

ANDREJ ŽORŽ
Glavarjeva 42
Ljubljana

● Najtišja je ljubezen do dobrega (Ebner — Eschenbach)
● Oporoka umrlega je zrcalo živčega (Poljski pregovor)

NOVI DELAJO PO STAREM

KOČEVJE — Znanec-upokojene mi je oni dan potožil, da je prodal (pravzaprav zamenjal staro za novo) katro in pri tem doživel čudne zapletljive predno je vse uredil, je moral dvakrat na oddelek za notranje zadeve, trikrat na davkarijo, enkrat v prilike po koleh (ostala oddelka sta v prvem in drugem nadstropju) in dvakrat na pošto. V vsaki pametno urejeni državi gotovo ni potrebno toliko potov in nepotrebnih izgubljanja časa, je potožil in pribil, da našega birokratskega sistema ne da izboljšati, pač pa ga je treba na juri razbiti.

Naslednja njegova pripomba je bila, da je moral vrniti tablici avtomobila, ki jih bodo uničili, čeprav bi ju lahko shranili, dokler ne bo dobil novega avtomobila. Tako bo potrebno kupiti nove tablice, se pravi, da bo potrebno novo delo za izdelavo tablic, nov material, in Skratka: kup nepotrebnih stroškov, ko da smo najbolj bogata država.

Polomija z aretacijo poslovneža

Spet pisma iz ZDA

Spet je prišlo nekaj ameriških pisem. Kar v dveh je govor o tem, kako so v Portoržu v hotelu aretirali 53-letnega Zeljka Skalickija, ki je prišel z družino na obisk v domovino. Skalicki, ki je zdaj državljani ZDA, je med služenjem vojaškega roka pobegnil iz Jugoslavije. Vendar so mu na jugoslovanskem konzulatu zadržali, da lahko pride v Jugoslavijo, ker nimajo nič proti njemu iti. Spustili so ga šele, ko so ga obsojili na 4 mesece pogojno plačilo 4.500 dolarjev (verjetno stroškov postopka ali kaj) in še 7.000 dolarjev za vojsko, piše v pismu.

Nato pa pisec dodaja, da je Skalicki predsednik Willoughby družbe za hidravliko, da je hotel investirati v Jugoslaviji (odpreti obrat), da ima senatorje na svoji strani, med njimi slavnega Glenna (prvi Američan v vesolju) in druge poslovne ljudi. V Jugoslaviji smo ga z njegovo aretacijo zelo polomili. Ob vrnitvi so ga Američani sprejeli kot heroja, seveda pa je bilo od uglednih naših rojakov, zdaj državljanov ZDA, izrečene veliko kritike na naš račun.

V drugem pismu rojak piše, da prihajajo politiki iz Ljubljane skoraj vsak teden v Ameriko. Škoda, da tega niso počeli že prej. Sicer pa se moramo Slovenci učiti gospodarstva pri Američanih. Posel sklenemo v hipu in takoj začnejo delati. Ne čakajo, postavljajo in pijejo kavo, kar so prakticalna nekatera podjetja v Ljubljani in drugod.

J. P.

Prvi tabor slovenskih krščanskih demokratov

Vsem članom, prijateljem, volilcem in simpatizerjem sporočamo, da bomo imeli Slovenski krščanski demokrati (SKD) prvo vseslovensko srečanje, ki bo na Ptuj, v soboto, 15. septembra 1990, s pričetkom ob 9.30 in zaključkom ob 18. uri.

V okviru dopoldanskega programa, ki je namenjen predvsem medsebojnemu spoznavanju in utrjevanju prijateljstva, bomo najprej obiskali romarsko cerkev na Ptujski gori, potem pa se bomo vključili v dogajanja na taboru.

Popoldne bo skupno zborovanje vseh udeležencev, na katerem bo po uvodnih pozdravih gostov in kratkem kulturnem programu govoril naš rojak, predsednik Lojze Peterle.

Odhod avtobusov bo po tem redu: Ajdovec ob 5.00 uri, avtobusna postaja Novo mesto (nova) ob 5.30, Šentjernej ob 6. uri itd.

Cena znaša 200 din po osebi. Prijavite se lahko osebno ali po telefonu pri naših poverjenikih. Ti so:

— Jože Gnidovec, Gornji Ajdovec št. 9
— Marjeta Nardin, Podturn št. 81, telefon 65-293
— Franci Koncilija, Novo mesto, Kastelčeva ul. 6, telefon 25-966
— Alojz Simončič, Šentjernej, Staro sejmišče št. 61, telefon 42-239

Pridite, kajti pod plaščem ptujске Matere božje nam bo vsem lepo!

Novomeški odbor

SMETIŠČE POD GORJANCI — Če bi imeli na primer Nizozemci tak prostorček, kot so Kalce nad Gabrjem, bi ga z vseh strani zavarovali in za drago vstopnino obiskovalcem dovolili vstop v ta gorjanski raj. Gabrčani pa so si ta prelepi prostoriček izbrali za svoje smetišče. Od nerabnega štedilnika do praznega ohišja pralnega stroja (s kondenzatorji, polnimi PCB) in zviti vrati razbita juga znesejo in zvozijo na ta idilični kraj s prekrasnim pogledom na gorjanski masiv. Tako se Gabrčani lahko pohvalijo, da imajo divje smetišče z najlepšim razgledom. Nedaleč stran, v Leskovcu pri Brsnicah, pa je urejena občinska komunalna deponija. Pa ne samo to, bolje informirani ljudje vedo povedati, da nekateri Gabrčani mečejo odpadke celo po bregovih gorjanskega Vrtaškega potoka. Smetišče je blizu, oblast pa daleč. (Foto: B. A.)

Reševanje Toneta Tomšiča

Povojno srečanje dveh neuspešnih reševalcev

Jeseni 1969. me je obiskal bratranec prof. dr. Franc Derganc, ortoped iz ljubljane. Odprljala sva se na Vrtačo, kjer smo bili oskrbniki hiše sorodnikov, ki so v ZDA. V hiši je stanoval partizan Matija Škraba-Barjanski, ki je izdeloval harmonike. Seznanil sem ju. Kmalu sta bila v živahnem razgovoru. Ugotovila sta, da sta bila oba vključena v reševanje Toneta Tomšiča iz ljubljanske bolnice.

Matija Škraba je tistikrat prišel s trikotnikom pod okno, kakor je bilo dogovorjeno, toda okno se ni odprlo in Škraba je čakal zaman. Za notranjo organizacijo pobega je bil zadolžen dr. Franc Derganc. Nekako pa se je primenilo, da je ravno tisti trenutek stražar karabinjer postal izredno buden in Toneta Tomšič ni mogel skočiti skozi okno. Kmalu za tistim je bil ustreljen.

V rani pomladi 1942 so partizani ob pomoči soferja italijanske družbe Emone, sicer pa sorodnika Benitta Mussolinija, Ubili so ga v Taboru nad Brezovico. Če bi imeli partizani več diplomatskih izkušenj, bi ga nedvomno lahko zamenjali za Toneta Tomšiča in se katerega drugega zapornika, sa Italijani ne bi bili skopuški pri menjavi duševnega sorodnika. Toda če bi bil človek vedež, ne bi bil revež.

Dogodkov ob ujetju Nannija se neateri (Alojz Rogelj iz Srednje vasi) še sedaj spominjajo.

F. D.

Človek doživlja tisto, kar se mu pripeti v vsej ostrini in svežini samo v mladosti, in od tega se potem hrani vse življenje. (Hesse)

Človek doživlja tisto, kar se mu pripeti v vsej ostrini in svežini samo v mladosti, in od tega se potem hrani vse življenje. (Hesse)

Človek doživlja tisto, kar se mu pripeti v vsej ostrini in svežini samo v mladosti, in od tega se potem hrani vse življenje. (Hesse)

Človek doživlja tisto, kar se mu pripeti v vsej ostrini in svežini samo v mladosti, in od tega se potem hrani vse življenje. (Hesse)

Človek doživlja tisto, kar se mu pripeti v vsej ostrini in svežini samo v mladosti, in od tega se potem hrani vse življenje. (Hesse)

Človek doživlja tisto, kar se mu pripeti v vsej ostrini in svežini samo v mladosti, in od tega se potem hrani vse življenje. (Hesse)

Človek doživlja tisto, kar se mu pripeti v vsej ostrini in svežini samo v mladosti, in od tega se potem hrani vse življenje. (Hesse)

Človek doživlja tisto, kar se mu pripeti v vsej ostrini in svežini samo v mladosti, in od tega se potem hrani vse življenje. (Hesse)

Človek doživlja tisto, kar se mu pripeti v vsej ostrini in svežini samo v mladosti, in od tega se potem hrani vse življenje. (Hesse)

Človek doživlja tisto, kar se mu pripeti v vsej ostrini in svežini samo v mladosti, in od tega se potem hrani vse življenje. (Hesse)

Človek doživlja tisto, kar se mu pripeti v vsej ostrini in svežini samo v mladosti, in od tega se potem hrani vse življenje. (Hesse)

Človek doživlja tisto, kar se mu pripeti v vsej ostrini in svežini samo v mladosti, in od tega se potem hrani vse življenje. (Hesse)

Človek doživlja tisto, kar se mu pripeti v vsej ostrini in svežini samo v mladosti, in od tega se potem hrani vse življenje. (Hesse)

Človek doživlja tisto, kar se mu pripeti v vsej ostrini in svežini samo v mladosti, in od tega se potem hrani vse življenje. (Hesse)

Človek doživlja tisto, kar se mu pripeti v vsej ostrini in svežini samo v mladosti, in od tega se potem hrani vse življenje. (Hesse)

Človek doživlja tisto, kar se mu pripeti v vsej ostrini in svežini samo v mladosti, in od tega se potem hrani vse življenje. (Hesse)

Človek doživlja tisto, kar se mu pripeti v vsej ostrini in svežini samo v mladosti, in od tega se potem hrani vse življenje. (Hesse)

Človek doživlja tisto, kar se mu pripeti v vsej ostrini in svežini samo v mladosti, in od tega se potem hrani vse življenje. (Hesse)

Človek doživlja tisto, kar se mu pripeti v vsej ostrini in svežini samo v mladosti, in od tega se potem hrani vse življenje. (Hesse)

Človek doživlja tisto, kar se mu pripeti v vsej ostrini in svežini samo v mladosti, in od tega se potem hrani vse življenje. (Hesse)

Ozadje kninske operete

Što se je (Zelen)babu htelo, to se ji je i snilo

Znani vojni podpisnik iz Radne, donedavno le psovalec Slovencev, zadnje čase pa predvsem Hrvatov, na beograjski televiziji, Krste Bijelić se je ondan po pregledu vaških stražar okrog Knina, se tik pred operetno vstajo (tako je to imenoval dr. Rašković), zatekel v ordinacijo zobarja Babića. Ko je ta prav grdo zlomil sveder na Krljetovem podočniku, je Krlje lahko izdaval le še gromoglasni »auu«. Budna, kot je v takih časih treba, je to na svoja ušesa slišala neka Maca v radiu preko ceste. Nemudoma je to povedala v mikrofon, izvenlo je kot objava županovega vojnega stanja. Precej je to ponovil Tanjug. Ko je Krlje slišal, da ta resnično objavlja hkrati vesoljnemu svetu ni objavila tudi tega, da ima on o tem že gibljive slike, je odrinil svojega gostitelja in skočil s stola. Le malo je manjkalo, da za vrati ni podr postalca Zelenbabe, ki je tam vabil govor za Vojvodino. »Beži no s poti,« je rjovel Krlje. »Vse bodo zamočili pa so tolikokrat gledali Lazanskega, kako so to delali v Afganistanu. Pa tako malo manjka, da moj Babić in jaz ne postaneva moža leta vsaj v listu za »Yu muškarce« Ona, Babić je še tisto uro preklical vojno stanje, Rašković pa še vedno ni zato, da vrnejo ukradeno orožje, češ da bi bila to predaja. Sicer pa tudi v onem Štrausovem valčku vsaj za novo leto vedno streljajo.

A. ŽELEZNIK

Bo Planina spet oživela?

Žegnanje — Fara brez faranov — Že tudi hlevi

Nedavno je bilo na Planini pod Mirno Goro žegnanje, ki se ga je udeležilo 260 obiskovalcev. Maševala sta semiški župnik g. Janko Štampar in p. Ladislav Gorenc iz Lane na Tirolskem. Po maši je bil blagoslov dveh novih križev v gozdu.

Planina je stara fara, ki je leta 1932 štela 377 duš. Leži na 737 m nadmorske višine in sedaj nima nobenega prebivalca. Vas ima elektriko, lasten vodovod, izredno lego, zato so se že pojavili prvi vikendaji in Planina bo spet oživela. Ta kočevska fara (ki je ni več) ima burno zgodovino od 1330. do 1941. Farna cerkev je posvečena sv. Eliji, mogočnemu preroku. Med 2. svetovno vojno je bila farna cerkev spremenjena v partizansko konjušnico. Okrog cerkve je pokopališče s pretežno kočevskimi napisi mrtvih, nekaj je tudi partizanskih grobov. Je še dokaj urejeno, potrebno pa bo obnoviti napise na spomenikih.

Farna cerkev je imela pred vojno še pet podružnic. Na Mirni Gori je cerkev sv. Frančiška Ksaverija. Po vojni so kamenje cerkvenih zidov uporabili za

zidanje novega planinskega doma (cerkev in dom so zažgali Italijani). Zvonik so spremenili v razgledni stolp in RTV-pretvornik.

Podružnica Kleč ima za patrona sv. Antona Puščavnika. Cerkev so zažgali Italijani. Po vojni so zidove cerkve zdrobili za cesto, ukraden tabernakelj ima I. S. Sel pri Semiču za shrambo butelj. Sv. Antona pa so skrivoma odnesli v nahrbtniku na Štrekljavec. Tu ga v cerkvi zelo častijo zaradi klobas.

Podružnica je tudi v Sredgori, kjer je cerkev Marije Magdalene. Ko so v letih po vojni zapustili vas zadnji prebivalci, je propadla tudi cerkev. Zvonik je spremenjen v lovsko opazovalnico. Podružnici v Ponikvah, kjer je cerkev sv. Trojice, in Topličicah s cerkvijo sv. Martina sta propadli po odhodu Kočevarjev.

Planina dobiva iz dneva v dan prijaznejše lice. Hlevi so pokriti in v njih redijo koze. Če se bo tako nadaljevalo, bo zopet postala živahna. Če bodo uredili še pot na Mirno Goro, bodo planinci obiskovali še z večjim veseljem le prijazne kočevske vasi.

F. DERGANČ

- Če hočeš biti dober, najprej predpostavlja, da si slab. (Epiklet)
- Svoboden in neodvisen je samo tisti, ki misli. (Sattler)
- Za resnično religioznega ni nič greh. (Novalis)

Kaju prodala plesnive zobotrebce

Ribniške zobotrebce si je prisvojil Maribor

V strahu za svoj obstoj in v skrbi za demokracijo v občini Ribnica si je mariborski Kaj 14. avgusta prisvojil iz Dolenjskega lista rubriko Ribniški zobotrebci. Da bi razgaljal javnost, si je naročil ribniške zobotrebce in nanje napičil ribniško dinastijo. Samo človeka v skrajni stiski in nemoči more objeti izmišljena moč ribniške dinastije. Pisec Zobotrebcev bi rad pokazal na ostanke boljševizma v Ribnici, kako je oče podaljšal svoji hčerki (diplomirani pravni) mandat sodnice za prekrške, zetu (odvetniku) podelil funkcijo sekretarja občinskega komiteja ZKS — Stranke demokracije prenove, sinu (odvetniku) podaril naslov notarja in ženo (ki je 35 let delala v Zdravstvenem domu Ribnica) upokojil. Govori tudi o tem, kako so si zgradili hiše v centru Ribnice, kjer bi drugi o tem lahko le sanjali.

Glavni Blej — Bogomir Abrahamsberg — sem bil v zadnjem mandatnem obdobju 1986 — 1990 sekretar skupščine in Izvršnega sveta Skupščine občine Ribnica. Delal sem do 10. avgusta tega leta, do sklica tretje seje zborov Skupščine občine Ribnica, in bom spoznamo dne 1. 10. 1990 predčasno upokojen. O predpisnem postopku za izvolitev sodnika za prekrške v občinah kot tudi o pridobitvi statusa odvetnika menim, da na tem mestu ni prostora za razlago, saj morajo biti takšni postopki opravljeni po zakoniti poti, delo le-teh pa je javno. O zetu, ki je odvetnik zunaj Ribnice, bi povedal to, da funkcijo predsednika občinskega komiteja ZKS — Stranke demokracije prenove Ribnica opravlja neprofesionalno, že v letu 1989 pa se je odrekal tudi honorarju; sin, ki je tudi odvetnik, pa je bil na zadnjih splošnih volitvah na listi z več kandidati izvoljen za delegata v Skupščino občine Ribnica.

Meni dobro poznana pisca sta prodala Kaju plesnive zobotrebce. Naši ribniški so namreč v Dolenjskem listu že desetletja zdravi in leskovi. Če bi novinar Kaja obiskal na tržnicah po Sloveniji naše suhorobarje, bi mu podarili zdrave ribniške zobotrebce, povedali pa še marsikaj o ribniški dinastiji in morda tudi to, da je Bogomir Abrahamsberg zgradil svojo hišico (6,10 x 10 m) na Ljubljanski cesti 13 v Ribnici leta 1960, v stanovanjski soseski, ki je bila do večraj pogostokrat poplavljena. V tem trenutku pa so vsi trije otroci v nelastniških stanovanjih.

Mariborski Kaj, ki je objavil Ribniške zobotrebce, je verjetno prepričan, da je Ribnica bogu za hrbtom, kjer se kaj takega lahko zgodi, in vendarle lahko rečemo, da je bila Ribnica v letu 1989 po narodnem dohodku na 8. mestu v Sloveniji.

BOGOMIR ABRAHAMSBURG

MANJ ZELENega ZLATA — Pred dobrim tednom so pričeli z obiranjem hmelja tudi na Dolenjskem. Na hmeljišču kmetijske zadruge v Srebrničah z letino niso preveč zadovoljni, za kar krivijo avgustovsko sušo, saj izkušnja pravi, da avgust da ali pa vzame hmelj. Strojno obiranje bo končano že konec tega tedna, pomagajo učenci 2. letnika Srednje kmetijske šole Grm. (Foto: J. Pavlin)

Elektrika včeraj in danes

Kako so v Regrči vasi napeljali elektriko — Brez plačila ni šlo — Nauk iz preteklosti za danes

Veliko se piše in govori o elektriki — o podražitvah, o zaprtju jedrske elektrarne pa navsezadnje o manjših elektrarnah, ki bi poleg lastnika oskrbovale še nekaj drugih porabnikov, kar je mimogrede ideja ena a. Vse to mi priključ v spomin dogodek iz preteklosti, ko sem bila še 8-leten otrok. Bila je revščina leta 1938, ko je imel moj oče še trgovino in šiviljsko obrt v Šmihelu pri Novem mestu. Oče je vse to prodal in kupil posestvo v Regrči vasi, kjer ni bilo elektrike, zato smo za začetek živeli pri petrolejkah. Oče pa je takoj pričel akcijo za napeljevanje elektrike. Pogovoril se je z vaščani, pričeli so sekati drevesa, voli in konji so garali z ljudmi vred skoraj do noči. Zbrali so potrebno denarno vsoto in glej, nekega lepega dne je pokojni Breščak priklopil. Vsa vas je zbrano čakala pri »Lukčevi hiši«, kjer je bilo vse pripravljeno za proslavo. Ko je zasvetilo, je zaigrala harmonika in jedlo in pilo se je pozno v noč.

Ta primer sem navedla, da bi ilustrirala zagnanost nekdanjih ljudi za izboljšanje svojega standarda. Toda elektrike takrat še ni dobila vsaka hiša, ker ni vplačala prispevka. Kdor ni dal, ni dobil elektrike. Dal pa ni, ker ni imel, zato je še na-

prej na »puf« kupoval petrolej in si svetil s petrolejko.

Danes je drugače. Če daš ali pa ne daš, elektriko dobiš. Tu cilj na članek v letošnji 33. številki Dolenjskega lista, ki ga je napisal T. J. in ki navaja, da smo Dolenjci najslabši plačniki elektrike in da Elektro še poskuša dobiti svoj denar zlepa.

To je milo rečeno igračkjanje. Firma Elektro je poleg dobave električne energije dolžna tudi investirati v obnavljanje električne mreže. Ima pa slabo izterjevalno službo, če prihaja v situacijo, da ji razni neplačniki dolgujejo kar 19 milijonov. To je nezasišano. Zaradi takih nerednih plačnikov tudi redni plačnik dobiva slabšo storitev. Če ima Elektro 24 milijonov izgube, ne more nuditi kvalitetne storitve tudi dobrim plačnikom. Ali s sodobnimi računalniki in ostalo sodobno opremo zadevo urediti, izterjati in delati normalno, ali pa naj se najde nekdo, ki bo povedel akcijo, kot jo je pred 50 leti moj oče. Morda bi kazalo povzeti kakšen nauk tudi iz preteklosti, vsaj načelno.

SONJA MIŠJAK
Nad mlino 18
Novo mesto

Združenje kot pomoč jetnikom

Pobuda za organiziranje »slovenskih jetnikov jugoboljševizma« — Zahteve

Spoštovani sotrpini jetniki! Pred časom sem dal pobudo za ustanovitev združenja slovenskih jetnikov jugoboljševizma skupaj s programom ter jo poslal kakim tridesetim osebnim poznanim jetnikom ali njihovim svojem vseh barv. Tudi je bila objavljena v celoti v Družini, deloma popačena v Mladini, medtem ko je Demokracija objavo zavrnila, čeprav objavlja podobne pobude iz inozemstva.

Zaradi splošnega soglasja s pobudo in raznih predlogov sem v dogovoru s še nekaterimi bivšimi jetniki vseh barv podal vlogo Skupščini Slovenije ter predlog Svetu za varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Predlagal sem dvoje. Prvič, priznanje delovne in pokojninske dobe vsem socialističnim sužnjem, ki so prisilno garali za razna podjetja od RSNZ v Ljubljani do Mermerja na Golem otoku, kar sem sporočil tudi upravam teh podjetij. Drugič, odškodnino svojem pobitih jetnikov, ki so bili vseskozi prizadeti državljani skoraj brez vseh pravic. Odgovor, da se bo o tem razpravljalo, sem prejel od Sveta za varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin, medtem ko Skupščina Slovenije kljub novemu predsedniku in novim poslancem ni imela za potrebno, da na vlogo odgovori.

Osem tem sem obvestil skupobudnike organiziranja združenja slovenskih jetnikov jugoboljševizma z namenom, da se letos septembra sestanemo, za kar so mi dali svoje pisne in telefonske pristave ter mi prepustili pobudo za sklic sestanka za ustanovitev iniciativnega odbora združenja.

Ponovno pripominjam, da je predlagani program združenja jetnikov predvsem gmotna in duševna pomoč še živim bivšim jetnikom ter svojem pobitih jetnikov vseh barv oziroma političnih prepričanj. Združenje bi moralo zahtevati ne samo gmotno odškodnino za suženjsko delo jetnikov in za omejevanje gmotnih pravic njihovih sivocev, ampak tudi moralno rehabilitacijo vseh

tistih jetnikov, ki ne spadajo pod mednarodna določila o vojnih zločincih. Se pravi tistih, ki jim ni dokazan direktni pobjo neoboroženega nasprotnika brez vojaškega ali policijskega nadrejenega povelja, a so bili sojeni in pokončani po tedanjem zakonu o vojaških kaznivih dejanjih ali po administrativnih policijskih ukrepih.

Medtem so bile prav v Demokraciji objavljene pobude bivših slovenskih jetnikov, živčih v inozemstvu, ki naj bi zajemale vse od boljševizma preganjane ali prizadete žrtve. Pri tem bi kazalo pomisliti, da spadajo v ta krog tudi od Hitlerja in partizanov izseljeni kočevski Nemci pa izseljeni Nemci iz Slovenije in Vojvodine, kakor tudi po »svoji volji« odšli »esuli« iz slovenske in hrvaške Istre. Osebnost menim, da je njihov problem drugačen od problemov slovenskih jetnikov jugoboljševizma, med katere pa vsekakor spadajo prav tako prizadeti jetniki in žrtve italijanske, madžarske in romske narodnosti iz Slovenije. Iz Slovenije izseljeni Nemci in Italijani pa bi si verjetno morali organizirati svoje združenje.

V dogovoru in soglasju z glavnimi sopobudniki predlagam, da se v zadnjem tednu sestanemo vsi, ki smo pristali tako ali drugače na sodelovanje, in ustanovimo iniciativni odbor, ki bo pripravil vse potrebno za organiziranje združenja.

Prosimo javna občila, da gornji sestavek objavijo. Vse osebo obveščene pa, da na naslov podpisnika ponovno

potrdijo svoj pristanek za sodelovanje s predlogom za datum sestanka.

ZDENKO ZAVADLAV,
Streliška 5,
Ljubljana

Agencijo Krištof poznajo že daleč naokoli

Drugače kot prej

TREBNJE — Zasebna turistična agencija Krištof na Baragovem trgu 1 (pri avtobusni postaji) v Trebnjem v začetku septembra zaokrožuje prvo leto uspešnega poslovanja. Sprva so imeli poslovni partnerji in stranke morda res precej pomislekov zaradi neprijetnih izkušenj s poprejšnjimi obrtniki, ki pa je neslavno pot končala tako, kot si je to pač zaslužila — zabeležena v dosjeh trebanjske davkarje in

Zvonka Krištof

drugih uradov in tudi pri kriminalistih in v glavah, na srečo bolj maloštevilnih strank, ki so se opekle in se potem kesale slehernega stika s proslulo obrtnico. Tole smo bili dolžni pojasniti, da bi lahko razumeli našo distanco in večjo previdnost v zvezi z novo turistično agencijo, da smo se torej za njeno predstavitve odločili šele po daljšem preskusnem obdobju.

Gotovo delamo Zvonki Krištof iz Drage pri Sentrupertu celo majhno krivico, ker omenjamo slabo izkušnjo s prvo zasebno turistično agencijo v Trebnjem (ki pa to v pravem pomenu nikoli ni postala), saj nima s tako preteklostjo nobene zveze. Toda ravno zato, ker so z agencijo Krištof Trebanjci končno le dobili tisto, kar so dolgo potrebovali, smo osvetlili tudi senčno plat medalje neke obratovalnice. Da to, kako so Trebanjci potrebovali agencijo Krištof, drži, potrjuje že podatek, da so v njenem aranžmaju polni prijetnih vtisov prišli s krajših izletov po domovini in tujini delavci skoraj vseh trebanjskih kolektivov; tudi v našem časopisu smo med pismi bralcev lahko prebrali same pohvalne besede o prijaznosti in dobri organiziranosti agencije Krištof. Dober glas s strani Dolenjskega lista o agenciji je segel v prenekatere vas oz. okolje in Zvonka Krištof odkrito pove, da ji je bilo dovolj tega kar prijetno pri srcu. Doslej ji sploh še ni bilo žal, da je po petih letih pedagoškega dela v srednji šoli (po poklicu je namreč profesorica slavicistike) preselila v mnogo bolj dinamično, pestro in razgibano delo.

Agencija Krištof je hkrati tudi nekakšen turistični informativni biro, saj je lokacija pisarne trebanjskega turističnega društva, kjer je zdaj agencija Krištof, izjemno ugodna za domače in tuje goste.

P. P.

Bi ponudili svoj dom otrokom?

Krški socialni delavci iščejo rejnike

Še vedno se vse premalo ve o rejništvu in še zmeraj je delo rejnikov, ki je mnogokrat težko in družbeno izredno pomembno, premalo cenjeno. To je tudi razlog, da se vse manj družin odloča, da bi sprejele v svojo sredino otroka, ki so ga starši zapustili ali zanj iz kakršnihkoli razlogov ne morejo skrbeti. Rejništvo pomeni vso skrb za otrokov zdrav telesni in duševni razvoj. Zaželeno je, da so rejniške družine popolne družine, da že imajo svoje otroke, še posebej pomembno pa je, da se družinski člani med seboj razumejo. Rejnik dobi povrnjene materialne stroške otrokove oskrbe in nagrado za delo. Pomembna novost v zadnjih letih je, da se rejništvo šteje za samostojno poklicno dejavnost, in sicer takrat, kadar ima rejnik v oskrbi 3 otroke, ali 2 otroke z motnjami v telesnem ali duševnem razvoju, ali enega otroka, če je stopnja motenosti večja.

V občini Krško se srečujemo s pomanjkanjem rejniških družin. Posebno bi bili veseli, če bi se za rejništvo odločila kakšna mlajša družina ali kakšna družina v mestnem okolju. Tudi v naši občini so gotovo družine, ki bi želele ponuditi neprekrbljenim otrokom varstvo in vzgojo. Oglasite se na Centru za socialno delo Krško, na CKŽ 11. Lahko nam tudi pišete ali se oglasite na tel. 32-325 ali 32-543.

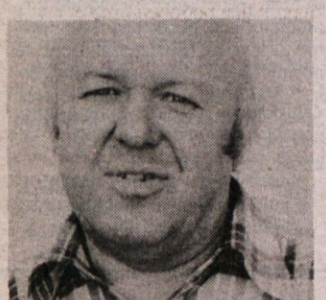
BURGA KRŽAN

Po čevlju spoznaš standard

Pri čevljarju pa položaj obrtnikov — Posel gre trgovinam in bifejem, za ostale samo obljube

BREŽICE — Marjan Retelj je v poklicu sledil svojemu očetu. Po treh letih čevljarjenja doma se je odločil za tujino. V 10 letih dela v Nemčiji si je obnovil stroje in se domov vrnil z novimi. Kupil si je delavnico v Brežicah in poskusil z obrtjo še tu. Popravlja vse čevlje, po naročilu izdeluje pasove, ovratnice za pse, torbice in drugo usnjeno galanterijo ter izdeluje tudi ključe. Edina stvar, ki je ne sprejme v popravilo pod nobenim pogojem, so umazani čevlji. »Ne krema ne debelo, temveč krtačka in voda, samo to je potrebno,« pravi.

»Za toliko dela bi morali zaposliti še koga, a je v čevljarstvu to nemogoče. Saj vidite, komu gre danes dobro: trgovini in bifejem. V naši dejavnosti pa je tako, da ne veš, ali bi vse skupaj opustil ali bi še delal naprej. Počasi smo izgubili začetno voljo. Že 9 let smo tu, pa se ni kaj

Marjan Retelj

dosti spremenilo. Samo govorijo, da je treba pospeševati razvoj obrti, ne naredijo pa nič. V tujini obrtniki ve za leto naprej, koliko bo moral dati državi, tu pa si vzamejo, kolikor in kadar pač rabijo,« se hudeje Retelj.

V delavnici prodajajo tudi rabljene čevlje, ki gredo kar dobro v promet. V kratkem bodo razprodali še tiste čevlje, ki jih ljudje v svoji pozabljivosti in nemarnosti pozabijo pri njih. Odkar so začeli delo z računalniško naprejo, je takih primerov le še malo. Po čevljih se lahko zelo dobro sodi o standardu ljudi. Nemci npr. nosijo popravljeni dobre čevlje, naši ljudje pa večinoma slabe.

Pri svojem delu so odvisni od uvoza usnja, lepila in drugih materialov. »Medtem ko moraš tu kar prositi, da ti dajo kakšno stvar na stran, drugod obrtnikom ponujajo blago trgovski potniki, ki poskrbijo tudi za redno dostavo. Naše cene so visoke, a kakovost tako slaba, da z domačimi materiali stranki ne bi mogli dati nobenih garancij. Težko je, če veš, kako je v urejeni državi, zato v družini večkrat razmišljamo o tem, da bi kar prodali. Toda, naj potem sedim doma in čakam na penzijo?« se sprašuje čevljar Marjan Retelj. »Saj kaže, da bo počasi šlo na bolje. Treba bo spremeniti zakon in davke naravnati tako, da bodo pridni in sposobni lahko zaslužili.«

Viniški shod zelene bratovščine

Več sto lovcev iz Hrvaške in Slovenije je v Vinici pozdravil minister Miha Jazbinšek — Pisan program je k lovski koči privabil veliko obiskovalcev

Minulo nedeljo so belokranjski lovci pri lovski koči nad Vinico pripravili srečanje zelene bratovščine z obeh strani Kolpe. Številni lovci, prijatelji narave in drugi obiskovalci so se prvič popeljali k lovski koči po novi, kilometer dolgi asfaltni cesti. Člani lovske družine iz Vinice in vaščani so na na videz skromno pridobitev ponosni in zadovoljni, da se jim odslej ne bo treba peljati h koči po daljšem obvozu. Maloštevilni, a iznajdljivi organizatorji so iz otvoritve ceste naredili zabavno prireditev, ki so jo odprli mladi tamburaši in člani lovskega pevskega zbora.

Viničani so na srečanje slovenskih in hrvaških lovcev povabili republiškega ministra za varstvo okolja in urejanje prostora, inž. Miha Jazbinška. Le-ta je na kratko in preprosto predstavil nekatere novosti iz zakonodaje, ki zadevajo tudi lov in gozdove. Novi zakon o varstvu okolja bo poskušal združiti sedanjo razdrobljeno skrb za okolje in natančno opredeliti zakonitosti gospodarjenja z gozdovi. Gozdni ekosistem je namreč, še posebej v Sloveniji, osnovna naravna infrastruktura, divjad pa občutljiv pokazatelj naravnega ravnotežja. »Človek se je spremenil v roparja narave, posledice razvoja so grozljive in edina pot, ki vodi v prihodnost, je spoštovanje naravovarstvene etike, ki jo že od nekdaj gojijo loci in prispevajo, da se družba začne zavzeti svoje odgovornosti do narave,« je v pozdravnem govoru med drugim poudaril minister Miha Jazbinšek.

Govoril je še o pomenu države pri

gospodarjenju z ekosistemi in o sodelovanju med državnimi službami, lastniki gozdov in ljubitelji narave, saj bo le tako mogoče premagati občutek, ko se vsak počuti ogoljufanega. Tako bo tudi pri gospodarjenju z gozdovi potreben dialog, v katerem bodo pravila igre jasna. Lastniki gozdov bodo imeli gospodarsko korist, celoten gozdni ekosistem pa bo normalno deloval.

Novi zakon o varstvu okolja, iz katerega bosta izhajala tudi zakon o gozdo-

vih in o lovu, bo celovit in naklonjen ekološko prijaznemu razvoju. Lov je oblika rekreacije, a člani lovske družine iz Vinice ne pozabljajo na njegov gospodarski pomen za turizem. V takšne in podobne namene bi lahko tudi viniški in belokranjski lovci marsikaj izkoristili. Da se tega zavedajo in da so sposobni, so dokazali tudi z nedeljsko prireditvijo, ko so medse povabili najvišje predstavnike slovenske in hrvaške lovske zveze, poskrbeli za kulturni in zabavni program, zagotovili sponzorje, z ansamblom Iskra in pevcem Stanetom Vidmarjem ustvarili na jasi pred lovsko kočjo nad Vinico prijetno vzdušje. In čisto na koncu povejmo, da lovška prireditev v Vinici ne bi zaslužila tega imena, če organizatorji ne bi poskrbeli za neke vrste atrakcijo. Vzduhljave ob razgaljanju brhkih čeških deklet zaradi dokaj močnega ozvočenja sicer ni bilo slišati, je bilo pa toliko bolj glasno ploskanje ob končanem programu. Okusi so pač različni.

PETRA DRŽAJ

SODRAŠKA KOALICIJA

SODRAŽICA — Danes vsi govorijo o koalicijah, predvsem politiki. Slišali smo torej že za koalicijske, načelne koalicije, nenačelne koalicije itd. Sodražani pa dosegajo velike uspehe, ker vse delajo složno, se pravi v koaliciji. Tako so se združili sodraški mladinci in balinarji in jim je že uspelo urediti pokrito balinišče, pa tudi mladinci naj bi skoraj dobili svoje prostore. Tudi druge akcije bodo organizirali v »koaliciji« s čimveč krajani, saj rezultati minulih let kažejo, da se največ naredi s skupnim in složnim delom.

M. G-č

NA KMETIJSKE DNEVE

KOČEVJE, DOLINA PRI TRSTU — Pred kratkim je bil na obisku v Kočevju novi predsednik pobratene občine Dolina pri Trstu, socialist Mario Pečnik. Med pogovorom s predsednikom občinske skupščine Kočevje, dr. Mihaelom Petrovičem, je med drugim povabil predstavnike občine na obisk v Dolino, in sicer 14. in 15. septembra, ko imajo Kmečke dneve. Na ta praznik bo prišel tudi predsednik deželne vlade Furlanje in Julijske krajine, vabljeni pa so tudi predsednik slovenske vlade Lojze Peterle in predstavniki vseh (šestih) pobratenih občin. Takrat se bodo predstavniki kočevske in dolinske občine pogovorili tudi o nadaljnjem sodelovanju. Župana Pečnika je še posebno zanimalo, kako je s praznovanjem 3. oktobra, praznika občine Kočevje, in hkrati dneva slovenske državnosti. Pravega odgovora ni dobil, ker ga v Kočevju ne vedo. Za pojasnilo v zvezi s tem so vprašali pristojne republiške organe, a še ni odgovora.

Sami smo krivi!

Odgovor iz Ljubljane

KOČEVJE — Šele zdaj smo zvedeli za odgovor na nekoliko staro vprašanje kočevskega delegata Miloša Senčurja v republiški skupščini: »Kdo, kje in kdaj je v imenu prebivalcev Kočevske odločil, da bo le-ta služila kot prostor za rejo jelenjadi?« Odgovor pravi, da Kočevske ni določila za gojenje jelenjadi ne republiška skupščina in ne njen izvršni svet. V njem piše, da gre verjetno za napačno razlago odločitve, da so gozdovi velikega Krasa od Notranjskega Snežnika do Javornikov pa do kočevskega območja tisti gozdovi, kjer naj bi imela jelenjad domovinsko pravico. Gospodarjenje pa mora biti tako, da bo število jelenjadi usklajeno z okoljem in gospodarskimi dejavnostmi v okolju, se pravi, da jim ne povzroča škode. Na tem območju je jelenjad avtohtona vrsta in del naše naravne dediščine, ki uživa z zakonom določeno varstvo.

Odgovor poudarja, da vse lovske organizacije gospodarijo po lovskogospodarskih načrtih za obdobje 1986—1990, ki jih je potrdila pristojna občinska skupščina. Če je torej divjad na Kočevskem preštevilna, mora občinska skupščina zahtevati ustrezno lovsko gospodarjenje, predvsem pa ustrezno obravnavanje divjadi in odstrela.

Letos je predviden postopek za spremembo zakona o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter upravljanju lovišč. V zakonu bodo nove osnove za ugotavljanje števila divjadi, zagotovljeno pa naj bi tudi bilo, da bi načrta upoštevali število divjadi, kar bo zmanjšalo škodo po divjadi.

J. P.

»Po Demosovi liniji«

Pravica in poštenje važnejša od strankarske pripadnosti

OSILNICA, KOČEVJE — Včasih so ti zagrozili: Če ne boš delal tako in tako, bomo ukrepali po partijski liniji. Kaže pa, da si nekateri zdaj bolj ali manj žele ukrepe »po Demosovi liniji«, ali pa bi vsaj Demosu hoteli nekam zlestiti.

Tako sta dva občana (lepo je, da sta se predstavila s polnimi imeni, ker pa imeni pri tem nista pomembni, ju izpuščamo), ki sta poudarila, da sta člana Demosa, prijavila gozdarski inšpekciji sečnjo v gozdu, ki je bil nekdaj last bivše vaške skupnosti Bezgovca v KS Osilnica. Zaradi zakona o moratoriju tam menda ni dovoljeno sekat.

Inšpektorji so ugotovili, da gre pretežno za slab gozd in tako imenovano lastnino SLP 1, s katero upravlja GG Kočevje tozdr Rog. Že pred uveljavitvijo moratorija je bilo tu dvema občanoma odkazano skupno 15 kubikov lesa na panju in oba sta les tudi plačala tozdr Rog. Inšpekcija je tudi ugotovila, da za ustavev sečnje ni pravne podlage in da mora biti posekani les (za drva) zaradi pokvarljivosti čimprej odpeljan. Če pa vaška skupnost Bezgovca meni, da se ji

je zgodila krivica, potem lahko izterja škodo preko sodišča.

Hvalevredno je, da občani varujejo svoje in skupno premoženje. Kljub temu pa moramo le pritegniti predstavnikom vodstva KS Osilnica, ki pravijo, naj bi krajani skušali vse sporne zadeve reševati najprej v svoji krajevni skupnosti in šele, če jim ne uspe, naj bi se pritožili na občino ali republiko. Tudi ni lepo, da v takih primerih nastopajo kot demosovci, prenovitelji, liberalci itd., torej pripadniki strank, ampak naj bi kot krajani, saj se pravica ne bi smela ozirati na strankarsko pripadnost.

J. PRIMC

KROMPIRERIJA — Kaže, da se je na straneh »Dolenjca« razvilo pravo tekmovalstvo za najdebelejši krompir. K sreči je izbira letos velika, saj je ta poljščina dobro obrodila. Tudi Matej Koprivnik iz Šmihela je v zadnjih dneh počitnic pomagal na njivi. »Debeluha« na sliki je pobral pri stricu v Krki. Ko sta ga z mamico stehala, se je pokazalo, da ima kar 1,24 kg. Kot je povedal Matej, je bilo krompirjevih velikanov na njivi še veliko in mnogi med njimi so imeli prav zanimive oblike. Ker je zadnjič v časopisu opazil manjši krompir, je prišel pokazat svoj rekord. (Foto: B. D.)

VRNITEV CITER

Citre, to staro alpsko glasbilo, se vračajo z zaprašenih podstrešij. Pred kratkim je izšel tudi učbenik za ta instrument. Avtorica učbenika je Cita Galič, ki jo ljubitelji domače zabavne glasbe poznajo kot citrarico in pevko v ansamblu Slovenija, mnogi pa tudi kot odlično glasbeno pedagogino in priznano učiteljico citer. Cita Galič, ki zadnje leto dela kot organizatorica kulturnega dogajanja v Dravogradu in poučuje citre, največ slovenske otroke na avstrijskem Koroškem, je v priložnostnem pogovoru dejala, da v Sloveniji poučuje citre že kar na nekaj glasbenih šolah. Ko je ona sama začela poučevati ta instrument, je opazila pomanjkanje primerne literature, zato je začela zbirati stare učbenike in note. K temu je dodala še nekaj svojega in letos s pomočjo Zveze kulturnih organizacij Slovenije izdala prvi sodobni slovenski učbenik za citre. Po njenem prepričanju imajo citre v Sloveniji prihodnost. Citrarji že ustanavljajo ansamble, o zanimanju pa govori tudi to, da je prva naklada učbenika že skoraj razprodana.

J. GALIČ

NOVO GASILSKO DRUŠTVO

LOŠKI POTOK — Vse vasi v Loškem Potoku so imele pred vojno le eno gasilsko društvo. Nato se je še pred vojno od potokškega društva odcepil Mali Log in ustanovil svoje društvo, po vojni pa so se odcepile Retje. Tako je gasilsko društvo Loški Potok delovalo za vasi Hrib, Travnik, Šegova vas in Srednja vas. V tem društvu je bilo malo Travničanov, zato so se pred kratkim odcepili tudi Travničani in ustanovili gasilsko društvo Travnik. Novo društvo ima preko 40 članov in poleg članske tudi mladinsko in pionirsko desetino. Poveljnik društva je Jože Kebe, predsednik pa Franc Košmrlj. GD Travnik je edino tako društvo v občini Ribnica, ki si je že pred ustanovitvijo zgradilo gasilski dom.

HUMORIZMI

- Ko sem se končno odločil delati, mi je peterica vihala rokave.
- Ekonomija: uvažamo, kar imamo, a izvažamo, česar nimamo.
- Potrošnik: molzejo me, torej sem.
- Utopljal se je, pa so mu vrgli milo, da bi umrl čist.
- Presiti umrejo naenkrat, lačni pa umirajo na broke.
- Čeprav se je nenehno opazoval v ogledalu, ni verjel v optične prednike.
- Ob najmanj kalorij je bil, ko je izgubil bloke za malico.

-ALAŠ-

Čas nedeljskega kosila

Družina je ravno zbrana pri nedeljskem kosilu, ko pri vhodnih vratih pozvonijo. Gospodinja se dvigne od mize z besedami:

»Grem kar jaz pogledat. Najbrž je spet kdo od tistih, ki ponujajo po hišah knjige, gospodinske pripomočke ali kaj podobnega.«

Toda tokrat je bil za spremembo samo starejši možak brez velikih torb, v precej ponošeni obleki in čudno rdeč v obraz. Zgovorno je pričel razlagati, da je že dolgo brez dela, da je slabega zdravja in prosi za kakšno pomoč.

Videla je njegov oguljeni suknjič, pa je rekla: »Veste kaj, lahko bi vam dala še kar dobro obleko. Moj mož je prav vaše velikosti, le poredil se je zadnje čase, pa mu ni več prav.«

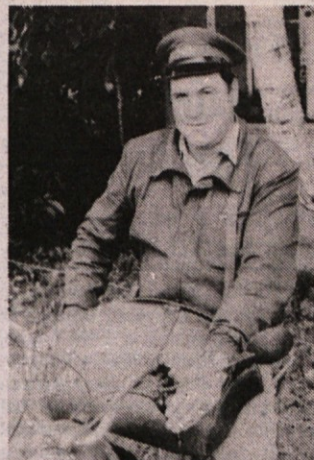
»Ne, ne,« je rekel prosilec, »veliko rajši bi imel denar, da bi si kupil hrano.«

»Saj res,« se spomni gospodinja, »pridite noter, boste kaj pojedli. Enega od naših otrok ni domov, pa bo kar precej ostalo od kosila. Kar naprej ... bodite naš gost.«

Siromak pa je okleval in čez čas neodločno vprašal: »Ja, kaj pa

Možakar pred vrati seveda ni vstopil. Hitro je razumel, da delavska družina dandanes najbrž nima tako razkošnega kosila. Vedel pa je tudi, in to je bilo tisto glavno, da tu denarja ne bo. Pa tako, močno ga je že žejalo in tudi roke so mu že malce podhrbitele! Danes namreč še ni dobil običajne količine alkohola, kot je je navajen ...

SLAVKO KLANČIČAR

Jože Jevnikar

Prinesel bi pismo samega predsednika

MOKRONOG — Z Jožetom Jevnikarjem, pismonošo na Pošti Mokronog, je stekel pomenek v Hra- stovici in s kraja pogovora se je prav lepo videla hiša, v kateri je doma Lojze Peterle, predsednik Izvršnega sveta Republike Slovenije. Jože Jevnikar jo je z veseljem pokazal, saj je Lojze Peterle njegov dober osebni znanec. Most, vas, v kateri je predsednikova domača hiša, pa sodi med vasi, ki jih Jože kot raznašalec pošte obišče z mopedom vsak dan.

Beseda je tokrat zadevala zlasti pismonošev delovnik in morebitne težave, s katerimi se utegne srečati poštar. »Je kar dovolj dela, ampak ni prenaporno,« pravi Jože o svojih službenih voznjah v Martinjo vas, Hraštovico, Most, Slepšek, Belli Grič, Pugled, Ostrožnik, Log, Gorenjo vas, Križni Vrh, Brezovico, Pugled in vse Lahnice. In naj bo oproščeno, če ne poznavalec mogoče ne more niti naštetih vseh zaselkov, v katere se Jože kot pismonoša redno podaja dan za dnem. »Poštar je pri ljudeh težko pričakovan. Včasih pa je tudi drugače, saj včasih prinašam tudi žalostne novice s telegrami o smrti pa z modrimi kuvertami, kjer je kaj od sodnika za prekršek. Z žalostno novico težko pristopim k ljudem,« odgrinja Jože Jevnikar tančico skrivnosti s poklica, s katerim se srečujemo vsak dan, celo v številnih pesmih o poštarju.

Marija Rojc

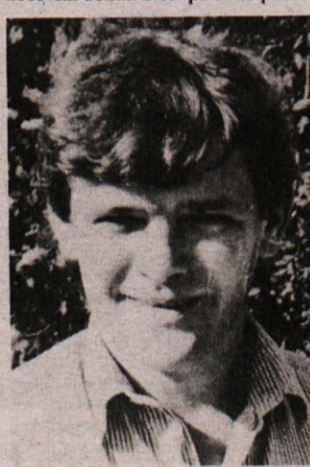
Morana je spet kruto in nepričakovano posegla v naše vrste in nam vzela Marijo Rojc. Zle Slutnje so se uresničile, smrt je zmagala nad upanji željami.

Marija Rojc je ugledala luč sveta pred 63 leti na lepo urejeni kmetiji Dol. Medvedjem selu, kjer si je družino v kateri so bili štiri otroci, z marljivim delom rezala vsakdanji kos kruha. Marija si je še kot mlado dekle vedno želela ustvariti lasten dom, zato sta se z možem leta 1953 lotila gradnje hiše, kar ob štirih otrocih padlo kot težko breme na njena ramena. Po moževi smrti je bilo pomanjkanje hudo, zato se je odločila, da gre na delo v Nemčijo in tam za služi potreben denar za dokončanje gradnje in preživetje štirih otrok. Po letih se je vrnila in se nato čez čas zaposlila pri Novolesu v Račjem selu ter nato upokojitev delala v Straži.

Kot dobra mati je težko življenje prenašala z veliko potrpežljivostjo in upanjem na boljše čase. Svetlejša življenja po upokojitvi pa je kmalu zasenčila neozdravljiva bolezen, ki je na koncu strla njeno telo. Od nje se je poslovila množica ljudi; imeli so jo rada, saj je bila ljubezniva in prijazna. Tako bomo ohranili v spominu.

R. MAJER

pisma in odmevi

Jože Košmrlj

prej omenjenim nadstreškom zgradili še nekaj prostorov ter tako dopolnili mali športni park, v katerem sta že rokometno igrišče in travnat stadion za mali nogomet.

M. GLAVONJČIČ

Žreb je med številnimi pravnimi rešitvami 31. nagradne križanke izbral tisto, ki jo je poslal RADO MERVAR, Cesta III. bataljona VDV 52. Prejel bo knjigo Školjka svetega Sebastijana slovenskega pisatelja Vitana Mala, ki je izšla letos pri založbi Prešernova družba v Ljubljani.

Rešite današnje križanko, rešitve pa pošljite najkasneje do 10. septembra na naslov: Uredništvo Dolenjskega lista, Glavni trg 24, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 33.

REŠITEV 31. KRIŽANKE

Pravilna rešitev 31. nagradne križanke se, brano po vodoravnih vrstah, glasi: SAŠO, PETA, ERATOSTEN, PIK, TIARA, TSAVO, TIN, METLIKA, CA, ATO, NAGLAS, IKAR, TATRAI, BONITETA, DVOM, ZABELA, VINIL, ZAPOR, KLARISA, ARARA, ARS, KEJ

MISLI

Nihče se ne loči rad od svojih iluzij.

N. MANDELŠTAM
Slava — njen žarek slepo tava.

A. S. PUŠKIN
Življenje ni stezica prek polja.

B. PASTERNAK
Šund si je utrl pot v vsak delček življenja, navzoč je na vsakem koraku, je napadalen in pilepi se ob vsako osebnost.

M. D. KINDER

Zaklad, ki še danes buri duhove

Zlato in srebro s španske galeje Nuestra Senora dela Concepcion — Začelo se je s 26 tonami srebra — Slavni Jacques Cousteau obupal po 44 dneh

Ljudje so v morju največkrat izgubili, včasih pa tudi našli številne zaklade. Eden največjih izgubljenih in deloma kasneje najdenih je tovar španske galeje Nuestra Senora dela Concepcion, ki se je 3. septembra 1641 razbila na koralnih grebenih jugovzhodno od Floride. Obsežni koralni grebeni (650 kvadratnih kilometrov) so se takrat imenovali Abreojos in so jih kasneje zaradi srebrnega tovora galeje prekrstili v Silverbank.

Ladjo Concepcion je s srebrom in drugimi dragocenostmi, naropanimi v srednji Ameriki, napolnil španski vojvoda in podkralj Diego Pachec Escalon. Pred obalo floride je konvoj 30 ladij zadelo slabo vreme, galeja je ostala brez jarmorov in krmila, po 34 dneh agonije jo je vrglo na omenjene čeri. Del posadke se je rešil, označili so tudi mesto, kjer se je potopila galeja. Vendar jim ni bilo usojeno, da bodo našli zaklad; slabo vreme, ki je trajalo nekaj mesecev, je odneslo vse oznake.

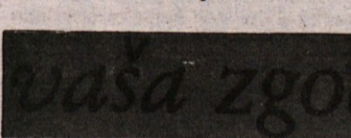
Vseeno se je vedelo, kje približno leži srebro in zlato. Domnevajo, da so v sodelovanju s člani posadke razbitino obiskali gusarji in najbrž tudi kaj našli in odnesli. Za Concepcion in njen zaklad je slišal tudi William Phips, rojen deset let po izginotju Concepcion. Phips je bil 21. otrok kovača, od pastirja je napredoval do krmarja, dobro pa mu je moral teči tudi jezik. Angleškega kralja Charlesa II je 1683 prepričal, da je finančni odpravnik, ki naj bi našel zlato. Uspeha ni bilo, Phips je sicer našel nekega košar srebrenikov, vendar na nepravilni razbitini. Kralj James, ki je nasledil Charlesa, je preveč obljubljal očetu Williama vrgel v temnico, vendar je našel nove zaščitnike, med drugim tudi Johna Churchilla, prednika Winston Churchilla. Phipsa so spravili izza rešetk in finančialni novo odpravo, v zameno pa naj bi jim pustolovec prepustil desetino najdenega zaklada. Novembra 1686 je Phips odplul h koralnim grebenom in februarja naslednjega leta našel razbitino španske galeje Concepcion. Pravzaprav je ladjo našel nekakšen potapljač, ki je v koralnih zgradbah narave znal videti s koralami debe-

lo obraslo delo človeških rok. Phips je bil za tedanje razmere kar dobro opremljen, njegovi možje so imeli celo potapljaški zvon. Vendar so večino dela opravili trije črni potapljači, med njimi tudi tisti, ki je našel razbitino. Nad razbitino so Phips in njegovi ostali dva meseca in delali tako naporno, da je tisti kraj kasneje dobil ime Phipsova mučnica. Goli črni potapljači so se, kolikorkrat so le mogli, spuščali 12 metrov globoko, kjer je bila razbitina. Potapljalci so se na dah, pod vodo so držali okoli 3 minute. Za nogo so imeli privezano vrvi, s katero naj bi jih rešili, pred trebuhom je bila mreža, v katero so dajali, kar se jim je zdelo kaj vredno. Potopili so se s kamnom v rokah kot utežjo. Njihov podvig je vreden vsega občudovanja. Morali so se splaziti v notranjost razbitine in tam odpirati čvrste zaboje, v katerih je bilo srebro, na stotine srebrenih opek, vsaka je tehtala 36 kg. Čez čas pa so se potapljači začeli vračati praznih rok. Razbitina naj bi bila prazna. Vendar je Phips očitno imel drugačne podatke, nekdanje sužnje je ob objavo bogate nagrade prepričal, da so še vztrajali. Nekega popoldneva so najboljšega potapljači izveleli napol mrtvega, vendar je tudi tak hotel nekaj povedati. Izkazalo se je, da je našel nenavadno veliko skrinjo, ki pa je ni mogel premakniti niti za ped. Tri dni so se mučili okoli najdenega zaboja, a se je izplačalo. Phips je s sekiro osebno dvignil pokrov skrinje in stopil korak nazaj. Vanj so zasijali biseri, smaragdi, rubini, maske bogov in kehlji iz čistega zlata.

V aprilu je Phips s tovarišiji zapustil srebrne razbitine. V Anglijo je priplul 6. julija 1687. S 26 tonami srebra v opekah, 12,5 kilograma zlata, 174 kilogrami drugih dragocenih kovin, s košarami, polnimi srebrenikov in nakita ter z že omenjeno skrinjo, v kateri je bilo blago, ukradenom Inkom. Na Phipsovi nagrobni plošči piše, da je našel za 300.000 takratnih angleških funtov dragocenosti. To je bilo še enkrat več, kot je pisalo v ladijskih tovarnih listinah. Očitno so državni uradniki že takrat kradi državi. Ne ve se, kdo vse je po Phipsu brskal po razbitinah galeje

Concepcion. Avstralec Barker naj bi bil leta 1967 našel za 100.000 dolarjev zlatnikov. Poskušal je tudi slavni Cousteau, nad razbitino so bili 44 dni, vendar brez uspeha. Sreča pa je bila leta 1978 naklonjena Petru Earlu, z najmojeronov dolarjev dragocenosti, računajoč tudi njihovo zbirateljsko vrednost. Danes je Silverbank, ki je prej pripadal britanskim Bahamom, pod jurisdikcijo Dominikanske republike, ki je razširila pas nacionalnega morja na 100 morskih milj. Kdor hoče iskati zaklade na tem pokopališču ladij, ki so iz Amerike v Španijo vozile zlato in srebro, mora kupiti drago dovoljenje in položiti kavcijo, da ne bi z zlatom kar odhitel. Položaj galeje Nuestra senora dela Concepcion že dolgo ni več skrivnost. Njene razbitine so na 20 stopinj in 43 minut severne širine ter 69 stopinj in 35 minut zahodne dolžine. Izvolite!

Slovenija Moja dežela.

MEHO

Rojen je bil v hribovitem predelu Bosne. Mati mu je umrla v zgodnji mladosti, zato se je le bežno spominjal. Oče ga je vzel s sabo v naše gozdove, kjer je delal. Meho je v zaslinem taborišču skrbel za ogenj in prinašal vodo, da je oče, ko se je vrnil z dela, hitreje pripravil borno hrano.

Nesreča pa je hotela, da je na očeta padlo drevo in ga usmrtilo. Pokopali so ga v naši vasi Zelenem logu.

Kokaljevi družini se je mali Meho zelo smilil in ker niso imeli svojih otrok, so ga vzeli k sebi. Meho je bil priden, ubogljiv, delaven in prilagodljiv za vse naše navade in običaje. Po nekaj letih se tudi v govorici ni razlikoval od naših ljudi. Edino, kar ga je na zunaj ločilo od sovrstnikov, je bila njegova nekoliko temnejša polt, vendar to ni nikogar prav nič motilo.

Bil je mojih let, zato sva bila dobra tovariša in prijatelja. V vseh stvareh sva si bila odkrita in zaupljiva. Skupaj sva se igrala, hodila v šolo in ko sva odrasla, sva skupaj fantovala in tudi ponočevala.

Meho pa je imel tudi dekle. Z Roziko Marjanovo sta se rada videla. Kadar je gnala na pašo živino v Mali brež, je za njo gotovo tam prignat tudi Meho. In kadar je ob potoku prala perilo Rozika, je tam blizu Meho lovil ribe. Če je kateri ujel, jo je dal Roziki. Mnogokrat sta se ob protem času sprehajala ob vodi in se držala za roke. Zaupal mi je, da ima Roziko zelo rad in da mu ona ljubezen vrača.

Kokaljevi so obljubili, da bodo na Meha prepisali posestvo,

Potrtil sem mu, da ima res

ko ga sami ne bodo več mogli obdelovati, da se bo fant lahko poročil z Roziko. Bila sta torej srečna oba, Rozika in Meho. Imela sta se rada in bodočnost je bila videti rožnata.

Toda njuno srečo je pretrgala vojna. V našo deželo so prišli tudi vojaki v zelenih uniformah, ki so govorili nam nerazumljiv jezik. V bližnjem mestu jih je bilo vse polno. Obnašali so se kakor popolni gospodarji. Večkrat so prihajali tudi na podeželje. Ko pa so počile prve partizanske puške, so se v mestu ogradili z bodečo žico in zastražili vse izhode in dohode. V velikem številu so prihajali tudi v vasi in streljali s strojnimi v hrib brez pravega vzroka. Zmerjali so nas, da smo »ribelli« in »komunisti«.

Leta 1942 so ponoči obkolili našo vas, zjutraj pa aretirali vse mlajše moške. Med njimi sva bila tudi midva z Mehom. Zaprli so nas v vojaške barake, po enem tednu pa so nas strpali v živinske vagone ter zaklenili s ključavnicami. Odpeljali so nas na Reko, od tam pa z ladjo na Rab.

Z Mehom sva se ves čas držala bolj skupaj. Pod stražo sva hodila tudi zunaj taborišča, skupaj trpela strahotno lakoto, spala v šotoru na gnilih slami in pasla uši. Le malokdo je prejel od doma paket, ker so Italijani dve tretjini paketov, vendar na pol izpraznjenih, vrnili nazaj s pripombo, da je naslovnik nepoznan.

Neko jutro me je Meho, ko sva bila v vrsti za na delo, počukal za roko in mi potihlo dejal: »Rozika mi je poslala paket. Zdaj vidiš, kako zelo me ima rada.«

Potrtil sem mu, da ima res

Se bo vrnil na prostost?

Nekaj kalifornijskih kondorjev, ki so se ohranili samo v ujetništvu, bodo prihodnje leto spustili na prostost

Kalifornijski kondor je bil pred leti že povsem odpisana ptica. Varstveniki narave so leta 1987 ujeli zadnji primerek še v prostosti živeče ptice in jo spravili na varno, k tistim nekaj manj kot 30 preostlim kalifornijskim kondorjem, ki so kot edini predstavniki svoje vrste živeli v skrbno varovanih oddelkih živalskih vrtov v Los Angelesu in San Diegu. Nobena od teh velikih in veličastnih ujed tako ni več živela prosto v naravi.

Z ujetništvom pa so nastopile svojevrstne težave. Ptice se namreč v kletkah niso hotele razmnoževati. Samice so zvaljena jajca razbile. Zato so njihovi varuhi začeli s poskusi umetnega valjenja. Iz gnezd so pobrali jajca takoj, ko so jih samice znesle in jih valili v inkubatorjih. Prvi tako zvaljeni kondorček je prikljuval na beli dan leta 1988, lani pa so se po enakem postopku zvalile še štiri redke ptice. Varuhi so opazili, da samice kalifornijskih kondorjev zvale še eno jajce, ko jim vzamejo prvo. Letos pa se je prikratk zgodilo, da je ena od samic znesla še tretje jajce.

Ti uspehi, do katerih so se strokovnjaki, ki skrbje za kondorje, prikopali s precejšnjimi težavami, saj s kondorji ne gre tako kot z domačimi kokoši, so prebudili že ugasla upanja, da bo nekega dne morda le mogoče vrniti veličastno ujed v njeno naravno okolje.

Izpustitev prvih za samostojno življenje godnih mladičev načrtujejo že prihodnje leto. Seveda ne bodo spustili vseh, temveč le nekaj primerkov, saj ni jasno, kako se bo vrnilen kalifornijskih kondorjev obnesla. Posebno območje, kjer bodo živeli, je že zaščitano in zaščiteno z ustreznimi zakoni. Za nekaj časa so vanj naselili bolj odporne in neogrožene andske kondorje, da se ohranja naravni red. Uvozili so jih iz Kolumbije. Da pa ne bi prišlo do mešanja obeh vrst,

bodo andske kondorje pred izpustitvijo kalifornijskih polovili in odpeljali v njihovo domovino. V ta namen so andskim ujedam pripeli elektronske etikete, s pomočjo katerih sledijo vsem njihovim poteam. Ko bo potrebno, jih bodo takoj našli.

Tudi radio po kablu

Odkar je kabelska televizija osvojila na milijone gledalcev širom po svetu, ni miru za radijske postaje. Zahteve po čistosti sprejema, neobremenjenega od atmosferskih in drugih motenj, so vse večje in oddajniki so že dosegli vrhunec zmogljivosti. Sedaj pa, ko je tukaj kabelska televizija, se nadejajo, da bo napravljen podoben razcvet tudi za radijske postaje.

Krepko je na tem področju že zakoračila firma Jarrold Communications of Hatboro v ameriški državi Pennsylvaniji, ki je razvila digitalni kabelski radio in oddaja celodnevne programe preko mreže za kabelsko televizijo. Njene stranke lahko izbirajo kar med osemindvajsetimi različnimi programi, med njimi jih je sedemnajst glasbenih brez reklamnih vložkov. Firma je svoje izdelke že prodala sedemnajstim kabelskim postajam v 27 ameriških mestih, sedaj pa se pripravlja tudi za prodor za latinsko-ameriški in evropski trg. Ponudbo nameravajo razširiti kar na 250 kanalov.

DRUŽBOSLOVNA IN EKONOMSKA SREDNJA ŠOLA NOVO MESTO

objavlja
razpis za vpis v oddelke za izobraževanje ob delu za šolsko leto 1990/91:

1. V 1., 2. in 4. letnik programa za poslovno-finančno in trgovinsko dejavnost, smer ekonomski tehnik in v 1. letnik smeri prodajalec in trgovinski poslovodja
2. V 1. in 2. letnik programa za administrativno dejavnost, smer upravni tehnik in administrator
3. V računalniške tečaje: uvodni, DOS, Wordstar, d. Base.

Prijave za vpis naj vložijo kandidati v tajništvo šole najpozneje do 22. 9. 1990 skupaj s prilogi:
— spričevalo o končanem 8. razredu osnovne šole,
— izpisek iz rojstne oz. poročne matične knjige.
Sestanek z vpisanimi slušatelji bo v prostorih Družboslovne in ekonomske srednje šole Novo mesto, Ulica talcev 3a, dne 26. 9. 1990:
ob 16. uri za slušatelje, vpisane v 1. letnik,
ob 17. uri za slušatelje, vpisane v ostale letnike in tečaje.
Ob tej priložnosti bo možen tudi nakup učlenikov.

skrbno in dobrasrčno dekle. Zvečer je razdelil vse dobrote iz paketa med svoje tovariše. Tako je bil že naslednji dan na istem kot prej.

Med nami je začela kositi smrt. Na dan je umrlo tudi do 40 ljudi, ki so jih s tovarnjaki vozili na pokopališče. Neko jutro sem se počutil zelo slabega in sem zaprosil vodjo sektorja, da naj me zapiše za zdravniški pregled. Privolil je, da ostanem v taborišču. Kdaj bom šel k zdravniku, pa nisem vedel, zato sem ležal v šotoru.

Čez nekaj časa sem slišal glasno govorjenje. Pogledal sem ven in videl, da vodja sektorja postavlja ljudi v vrsto. Med njimi je bil tudi Meho. V vrsto sem stopil tudi jaz. Prišel je neki oficir. Izkazalo se je, da je zdravnik. Približevali smo se mu po dva in dva, on pa je tipal žile in delil ene na desno, druge na levo. Jaz in Meho sva bila odrejena na levo stran. Povedali so nam, da smo vsi, ki smo na tej strani, odrejani za transport.

Morali smo oddati odeje in druge državne stvari. Namestili so nas v sprejemno in odpustno taborišče in nas obvestili, da bomo tukaj čez noč počakali, zjutraj pa da bodo po nas prišli tovarnjaki in nas odpeljali v pristanišče. Kam potem, pa nismo vedeli.

V odpustnem taborišču so bili šotori, ni pa bilo v njih nič slame. Ker smo prej oddali odeje, se nismo imeli s čim pokriti. V gneči sem izgubil Meha in tako nisem vedel, kje je. Na Rabu običajno ni snega, vendar so pozimi noči zelo mrzle. Ko se je znočilo, sem stopil v prvi šotor in sedel na zemljo. Vendar zaradi mraza nisem dolgo zdržal, zato sem stopil ven. Na koncu taborišča sem zagledal ogenj. Interniranci so zbrali razne odpadke in zakurili.

Stopil sem k ognju, da bi se malo ogrel. Dejali pa so mi, da je pri ognju lahko samo tisti, ki prinese kaj drv. Odšel sem, da bi poiskal drva, a nisem nič našel. Ko sem tako taval, sem prišel do barake, kjer so podnevi parili obleke. Vrata so bila odprta in v njej je svelila luč. Vstopil sem in videl, da na podu leži nekdo, pokrit z italijansko odejo. Bil je Meho.

Razveselila sva se, ker sva se našla in on me je povabil, naj se stisnem k njemu, kar sem seveda rad storil. Kako je prišel do odeje, ga nisem spraševal, pač pa sem mu potožil, da se zelo slabo počutim in da ne vem, če bom vse to zdržal. On pa je odločno dejal, da morava vzdržati, saj bo tega mučenja kmalu konec. »Vrni se morava domov v naš lepi Zeleni log,« je odločno dejal. Govoril je, da ga težko pričakuje njegova ljubeča Rozika in da bo življenje še lepo. Čutil pa sem, da je tudi on bolan, saj se je od časa do časa stresel in je govoril v presledkih. Ker pa sem bil utrujen od napornega dne, sem kmalu trdno zaspal.

Zjutraj me je prebudilo vpitje je vojakov, ki so pozivali internirance, naj se zместijo na tovarnjake, ki so že čakali pred taboriščem. Poklical sem Meha, naj vstane, a ni se zganil. Mislil sem, da tako trdno spi, zato sem ga potresel za ramo. Toda ostal je negiben.

Ustrašil sem se in začel klicati na pomoč. Prišli so vojaki in ugotovili, da je Meho mrtev. Odnegli so ga v mrtvašnico. Jaz pa sem bil tako presunjen, da še danes ne vem, kako so me spravili na tovarnjak. Do mrtvega Meha še vedno čutim globoko spoštovanje, saj je bil eden od redkih nesebičnih in zvestih prijateljev.

ŠTANKO KRALJ

svet v številkah

Razlike v zaslužkih delavcev so velike. Graf tega tedna kaže za primerjavo, koliko v eni uri dela v povprečju zasluži delavec v izbranih osmih državah. Za primerjavo smo izbrali štiri zahodne razvite države in štiri socialistične države. Stolpci, katerih višina kaže urni zaslužek, preračunan v dinarje, so dovolj zgovorni, da ni potrebna nobena beseda več.

KROMPIR — Anton Mevžek z Broda pri Novem mestu pogreša od letošnjega 22. avgusta na svoji nivi na Tratah pri Brodu približno 100 kil krompirja, ki so ga izkopali in odpeljali še neznani storilci. Mevžka so tatovi krompirja oškodovali za približno 800 din.

LEŠNIKI — V nasadu lešnikov v Golobinku pri Mirni Peči so se v času od 19. do 25. avgusta zadrževali neznani obiralci ter iz nasada odpeljali 200 kil lešnikov. Za sedaj še ni znano, za koliko je oškodovan Matija Slak iz Novega mesta, ki je tam gojil lešnike. Prav tako še niso znani obiralci.

ELEKTROMOTOR — V kamnolom Cestnega podjetja Novo mesto v Cerovem Logu je med 5. in 20. avgustom prišel neznanec in z mešalca betona snel elektromotor neznanih števil in znamke. Cestno podjetje je oškodovano za 3.000 din.

STREHA — Oto Hegediš je imel na Jerebovi 8 pri garaži spravljenih več aluminijastih plošč, s katerimi je nameraval pokriti streho garaže. V noči s 23. na 24. avgust je neznanec ploščo ukradel in oškodoval Hegediša za 3.000 din.

KOLO — Med 1. in 22. avgustom je neznanec izpod kozolca pri gostilni Mrak odnesel dve kolesi obračalnika ter jermen in vile. Za tatoma, ki je Jožeta Mraka oškodoval za neznano vsoto, se pozivdukuje.

DVIGALKA — V odprte prostore delavnice Cestnega podjetja Novo mesto je v noči s 16. na 17. avgust prišel neznanec in odnesel sabo hidravlično dvigalko. Bodo poslej cestarji zaklepali prostore svoje delavnice na ljubljanski cesti v Novem mestu?

TATVINA — Nikola Rušnov iz Skopja pri Brežicah je bil 23. avgusta ob 1000 din, ker mu jih je iz avta ukradla Nataša B. Osumljenka je po tatvini zbežala in med begom torbo odvrkla, denarnico pa obdržala.

VLOM — Iz avtomobila Ivana Ferencica iz Zajačkovega sela pri Ozlju, ki je bil parkiran na kolodvorski ulici v Novem mestu, je neznanec v noči na 22. avgust ukradel za 1000 din predmetov. V avto je prišel tako, da je vlomil trikotno okence.

TATVINA — Marija Grčar iz Kamnja pri Mokronogu je imela 23. avgusta svojo hišo nezaklenjeno. Neznani tat se je v večernih urah pritohtopil v njeno spalnico, kjer je pod jogijem »našel« 1000 din. Neznanca še iščejo.

Sodnik je večkrat samo inkasant

Povečane pristojnosti sodnikov za prekrške, pogoji dela pa ne — Višje kazni, več prilagajanja človeku — Prednost preventivi in plačilu škode

BREŽICE — Občinska sodnica za prekrške v Brežicah je v vse bolj nevarnem primežu, iz katerega jo lahko rešijo le dodatna delovna moč in boljši pogoji za delo. V zadnjem desetletju namreč stalno narašča pripad zadev. Letos je na njeno mizo prišlo za tretjino več primerov kot v enakem obdobju lani. Če bo šlo tako naprej, bo ob koncu leta rekord: 3000 zadev.

Povečanje gre predvsem na račun prometnih prekrškov, ki predstavljajo kar 95 odst. vseh zadev. Na prvem mestu je vožnja pod vplivom alkohola, sledijo pa ji vožnja brez dovoljenja, nedovoljena hitrost, nevarno prehitvanje. Čeprav norme občinskemu sodniku za prekrške nalagajo 90 primerov na mesec, jih brežiška sodnica za prekrške, Mija Hrvatin, obravnava kar 250. Obremenjenost se je še povečala z delokrminalizacijo prometnih nesreč in prestopkov s področja davkov in prekrške. Slišati je, da se bo podobno zgodilo tudi z nekaterimi gospodarskimi prestopki, ob vsem tem pa sodnik za prekrške obravnava tudi take zadeve, za katere bi lahko izrekli kazni kar miličniki na kraju samem.

Hrvatinovala upa, da bo delo lažje steklo, ko bodo zaposlili še enega sodnika. »Ni pomembno zgolj to, da je storilec v postopku in da dobi kazen, temveč bi

morala imeti prednost poravnava povzročene škode. Temu smo v naši družbi posvečali premajhno pozornost,« meni Mija Hrvatin. »In še nekaj. Represija je lahko učinkovita samo, če poskrbimo za najmanj enako mero preventivne. Za kaj takega pa je pri nas vedno premalo denarja.«

Kazni za prekrške so se letos nekoliko povečale, tako da postopki niso le sami sebi namen. Veliko težavo povzročajo neuskajane kazni, ki nikakor niso v pravem sorazmerju z oškodovanim objektom. Kje je logika, če je npr. najvišja možna kazen za povzročeno prometno nesrečo z lažjo telesno poškodbo 2.500 din, ob tem pa ti za nedostojno vedenje grozi precej višja kazen? Tu še vedno najbolj izstopa zakon o orožju, ki predpisuje kazni v parah!

Sodniki za prekrške se zavzemajo za večjo možnost prilagajanja kazni posameznemu človeku. Ljudje so pač različni, zato jih je treba kot take tudi obravnavati. Za take vrste presojo pa je potreben čas, zato se bo naša družba morala odločiti, ali potrebuje sodnika z argumenti ali pa le inkasanta. Kaj kmalu bo morala razrešiti tudi status sodni-

kov za prekrške, ki opravljajo pravosodno funkcijo, a niso pravosodni organi in so finančno vezani na občino. B. DUŠIČ

• **OPOZORILO STARŠEM** — »Razveseljivo je, da predlogov za postopke o prekrških mladoletnikov ni, razen na področju cestnoprometnih predpisov. Tu se mladi pojavljajo kot vozniki vsemogočih vozil, seveda brez ustreznih dovoljenj. Z večletnim delom z mladoletniki sem dognala, da se pri starosti od 13 do 15 let kot opšice pojavi želja po volanu ali balanci,« ugotavlja občinska sodnica za prekrške Mija Hrvatin. »Želela bi opozoriti starše na posledice takih podvigov njihovih najstnikov. Po zakonu o temeljni varnosti cestnega prometa so starši odgovorni za prekršek, ki ga je storil mladoletnik. Če se izkaže, da je bil prekršek storjen zato, ker so opustili nadzorstvo nad otrokom, so zanj lahko tudi kaznovani. Ravno tako so odgovorni za povzročeno škodo, ki na cesti kaj hitro doseže nekaj deset tisočakov. Na to starši ne pomislijo, dokler njihovega nadobudneža ne ustavi miličnik. A tudi to še ne boli. Teda, ko zaboli, kličejo miličnika na kraj dogodka,« opozarja Hrvatinovala.

Prvi šolski dan

V ponedeljek se bodo spet odprla šolska vrata. Šolarji bodo razposajeni in polni novih moči dobesedno preplavili ceste in trgete pločnike. Mnogi med njimi se bodo prvič v življenju sami podali na tako dolgo pot. Starejši učenci pot že poznajo, zato pa so tembolj brezskrbni in včasih tudi preveč razigrani, da bi pazili na promet. Tedaj bržkone pozabijo na opozorila očkov in mamic, naj pazijo na to, kaj je na cesti, naj bodo previdni. Pa kaj, mladost je norost, ki skače čez jarek, kjer je most. In taka igra se lahko konča zelo nesrečno.

Zato pa se morajo tembolj odgovorno prvi šolski dan obnašati vsi drugi udeleženci v prometu. S primerno pozornostjo in hitrostjo se je mogoče izogniti vsem nepredvidnim situacijam, do katerih lahko pride na cesti. Še posebej pozoren je treba biti na poteh, ki vodijo do šol, s podvojeno mero pozornosti upoštevati vse prometne znake. Pa ne samo zaradi miličnikov, ki jih bo na ta dan precej več na cesti. Ampak zaradi varnosti naših najmlajših, da bi ne bilo med njimi nepotrebnih žrtev. Krvni davek je že brez njih tako in tako prevelik za slovenski narod.

J. S.

Je Lahinja reka ali kanal?

Po sledih delegatskega vprašanja: Zakaj živalska kri in drugi odpadki ter kemične snovi v reki?

ČRNOMELJ — Črnomelj je zadnje čase končno začelo skrbeti za Lahinjo, ki je vse manj reka, vse bolj pa postaja kanal za različne odpadne vode. Silvester Mihelčič iz SZMS-Liberalne stranke je na skupščini delegatsko postavil vprašanje, doklej bo iz črnomeljske klavnice v reko še iztekala kri in drugi odpadki ter od kod in zakaj iztekajo v Lahinjo kemične snovi pod »suhim mostom« v središču mesta.

Vodnogospodarska inšpekcija novomeške Uprave inšpekcijskih služb (UIS) je pojasnila, da črnomeljska klavnica že dalj časa obratuje v izredno rizičnih sanitarno-tehničnih in delovnih razmerah. UIS je že pred leti opravila komisij-ski tehnični pregled in na podlagi ugotovljenih pomanjkljivosti odredila ureditev klavne linije ter neoporečno ravnanje z odpadnimi vodami in odpadki. Kmetijska združba, v okviru katere deluje klavnica, je naročila sanacijski program, v katerem morajo biti predvideni ukrepi, objekti in postopki za ureditev vsega prej naštetega, vse pa mora biti tudi časovno in finančno opredeljeno.

Konec leta je začela v Ljubljani obratovati linija za predelavo živalske krvi, prevoz krvi pa bo organiziran tudi iz Be-

le krajine. Zato bo prestrezanje in zbiranje krvi v črnomeljski klavnici v bodoče obvezno, UIS pa obljublja, da bo poostрила nadzor v klavnici in zahtevala, da se med sanacijo v klavnici ne odvede nujnim ukrepom ter da s tem prepreči nadaljnje onesnaževanje reke.

Upravičen je tudi sum o spuščanju kemičnih snovi v Lahinjo. V Črnomlju je namreč zgrajen le del primarne kanalizacije in se ta brez ustreznih naprav — zlasti čistilnih — končuje v reki. Odplake zato prihajajo v Lahinjo delno prečiščene ali celo neprečiščene. Prav zaradi kemičnih snovi v reki je bil v bližnji kmetijski čistilnici opravljen inšpekcijski pregled, ob katerem je bilo ugotovljeno, da v čistilnici opravljajo tudi barvanje in impregnacijo. Ker pa za to dejavnost niso v celoti izpolnjeni pogoji, bo vodnogospodarski inšpektor z odločbo odredil obrtniku omejitve dejavnosti ter zahteval, da začne tudi z ustreznimi ukrepi, s katerimi bo zavaroval Lahinjo pred onesnaževanjem.

M. B.-J.

ZABODEL GA JE DO SMRTI

KOČEVJE — 27. avgusta sta v Kočevju popivala 27-letni Bojan Jarc in njegov starejši prijatelj Tone Žnidaršič. Popoldne sta se razšla, okoli 19. ure pa se je Jarc vrnil k hiši Žnidaršiča na Trgu zbora odposlancev in skušal vstopiti. Žnidaršič mu je to hotel preprečiti, nakar je Jarc udaril s kolom po vratih. Žnidaršič, ki je imel v rokah pož. je potem zabodel Jarca v trebuh. Še pred prihodom reševalcev je Jarc na stopnicah Žnidaršičeve hiše do smrti izkvrvel.

Nemot Družba ovce

ROP PRED BOLNIŠNICO

NOVO MESTO — Dušan Vergo iz Dolnjih Dobrav pri Metliki je 26. avgusta v večernih urah kolovratil med novomeško bolnišnico in središčem mest, na koncu pa je obsedel pred bolnišnico na klopi. 15 minut čez eno uro po p. l. noči sta k njemu prišla R. J. in B. B. iz romskega naselja pri Šmihelu ter ga pričela pretepati. Pobrala sta mu 53 dinarjev in cigarete ter zbežala. Policisti so ju prijeli Nad mlino in pri njihju našli naropane stvari.

DELOVNA NEZGODA

STRAŽNJI VRH — Martin Kocjan je 26. avgusta popoldne pokrival streho na hiši. Medtem ko je pritiral slemenske jake z malto, je prijel za električno žico, ki poteka po slemenu. Vzrok smrti še ni znan, domnevajo pa, da ga je ubil električni tok, medtem ko naj bi se bil Kocjan za žico prijel zaradi slabosti. Kocjan je bil namreč invalidski upokojenec in srčni bolnik. Natančen vzrok smrti naj bi ugotovila obdukcija. Sicer pa je bil odrejen tudi strokoven ogled električne napeljave in dokumentacije, saj obstaja sum, da je Elektro podjetje Črnomelj nestrokovno izvedlo dela.

• Pogrebni sprevod je strašnejši od smrti same. (Seneca)

• Uspevati je mogoče samo med enako mislečimi, enako hotečimi. (Nitzsche)

SSTZU

SREDNJA ŠOLA TEHNIŠKIH IN ZDRAVSTVENE USMERITVE BORIS KIDRIČ NOVO MESTO

OBJAVLJA RAZPIS ZA ŠOLSKO LETO 1990/91 ZA VPIS V ODDELKE ZA IZOBRAŽEVANJE OB DELU V NASLEDNJIH USMERITVAH:

1. STROJNA USMERITEV

a) za srednji program: STROJNIŠTVO
SMER: STROJNI TEHNIK V. stopnja

Izobraževanje traja 2 leti.

Vključijo se lahko udeleženci s končano poklicno kovinarsko ali poklicno avtomehaniško šolo ali z uspešno končanim programom za kovinarstvo in strojništvo.

b) Izobraževanje po programu STROJNIŠTVO ZA SMERI:

- Oblikovalec kovin
- Preoblikovalec in spajalec kovin
- Monter in upravljalac energetskih naprav
- Mehanik vozil in voznih sredstev
- Strojni mehanik

za udeležence, ki so uspešno zaključili 8. razred osnovne šole in so zdravstveno sposobni opravljati poklice tega programa. Vključijo se lahko tudi udeleženci, ki imajo nedokončano poklicno kovinarsko šolo, poklicno avtomehaniško šolo ali nedokončani program kovinarstva in strojništva različnih smeri, ter udeleženci, ki so uspešno opravili SKR program kovinarske usmeritve.

Izobraževanje traja 3 leta za udeležence s končano osnovno šolo.

2. ELEKTROTEHNIŠKA USMERITEV

a) Srednji program: ELEKTROTEHNIKA
SMER: ELEKTROTEHNIK — ELEKTRONIK V. stopnja

Vključijo se lahko udeleženci s končano poklicno elektro šolo oziroma s končanim programom elektronika smeri elektricar — elektronik.

Izobraževanje traja 2 leti.

b) Srednji program: ELEKTROTEHNIKA

SMER: ELEKTRIKAR — ELEKTRONIK IV. stopnja

Izobraževanje traja 3 leta za udeležence s končano osnovno šolo.

3. CESTNOPROMETNA USMERITEV

Srednji program: CESTNI PROMET
SMER: VOZNIK AVTOMEHANIKA

Vključijo se lahko kandidati z uspešno končanim 8. razredom osnovne šole ali katerikoli SR programom, ki so zdravstveno sposobni opravljati dela v tem poklicu.

Izobraževanje traja 3 leta za udeležence s končano osnovno šolo.

4. KEMIJSKA USMERITEV (disl. odd. SKŠ Ljubljana)

Srednji program: Kemijska dejavnost
SMER: Kemijski tehnik V. stopnja

za udeležence, ki so končali IV. stopnjo v tej usmeritvi.

Izobraževanje traja 2 leti.

5. LESARSKA USMERITEV (disl. odd. SLŠ Škofja Loka)

SMER: LESARSKI TEHNIK V. stopnja

za udeležence s končano IV. stopnjo te usmeritve.

Izobraževanje traja 2 leti.

6. Za potrebo delovnih organizacij organiziramo in izvajamo

- različne tečaje, seminarje in funkcionalno izobraževanje
- za voznike viličarjev in upravljalce mostnih žerjavov
- za varjenje (REO, TIG, MAG, plamensko...)
- druge oblike funkcionalnega izobraževanja
- osnovni tečaji računalništva
- seminarji za osnove regulacij in krmiljenja
- seminarji za računalniško vodenje obdelovalnih strojev
- različne oblike prekvalifikacij nezaposlenih oziroma tehnoloških viškov delavcev

7. AVTOŠOLA

- a) Organiziramo tečaje iz cestnoprometnih predpisov za voznike A, B, C, D in E kategorije ter voznike koles z motorjem in delovnih strojev.
- b) Izvajamo poučevanje vožnje motornih vozil, B, C, D in E kategorije po konkurenčnih cenah.

Prijave za vpis vložijo kandidati v oddelku za izobraževanje odraslih soba 160 do vključno 18. 9. 1990, ko bo informativni sestanek vseh prijavljenih. Podrobnejše informacije dobite po telefonu 25-207 int. 13 ali osebno.

MILIČNIKI NA KOLPI — Miličniki iz Metlike, Črnomlja, Semiča, Novega mesta in Šentjerneja so se v počastitev dneva varnosti zaradi slabega vremena takrat z zamudo odpravili s kanuji po Kolpi. Dvodnevno čolnarjenje od Preleja pod Starim Trgom do Metlike je bilo za vse udeležence lepo in prijetno doživetje. Obljubili so, da bodo drugo leto vso stvar ponovili, najbolje pa bi bilo, da bi ta spust postal kar tradicionalen. (Foto: A. B.)

Inšpektorji pojejo staro pesem

Posavske inšpekcijske službe je zapustilo pet inšpektorjev — Ni denarja

KRŠKO — Stara pesem z novim napevom, bi lahko rekli za problem posavskih inšpekcijskih služb, ki se že spet ubadajo s pomanjkanjem denarja. Medtem ko so pretekla leta vse take težave prebrdili brez izgub v posadki, je zdaj v službi za 40 odst. manj inšpektorjev.

Te dni je do predsednikov posavskih izvršnih svetov prišlo pismo načelnika posavskih medobčinskih inšpekcijskih služb mag. Mira Mikelnja, v katerem opisuje tegobe posavskih inšpektorjev. Zaradi upokojitve, zaposlitve ali kakšnega drugega razloga je medobčinske inšpekcijske službe zapustilo 5 inšpektorjev: gospodarski, tržni, sanitarni, kmetijski in veterinarski inšpektor. Teh inšpektorjev doslej v Krškem še niso nadomestili, so pa prepričani, da bi jih morali. Tako naj bi bilo tudi v primeru, če bodo inšpekcije prešle pod neposredno republiško upravo. Če tega ne bodo naredili sedaj, potem tega bržkone ne bo naredila niti republiška uprava. Kot so izračunali, naj bi zaposlitev manjkajočih inšpektorjev sta-

la okoli 90.000 din na mesec. Finančne težave pa niso samo vzrok za to, da inšpektorji bežijo iz službe, ampak je okrnjeno tudi delo na terenu. Prvič zato, ker inšpekcije nimajo dosti vozil, drugič pa zato, ker so vožnje in analize izredno drage. Po še vedno veljavni zakonodaji bi morali inšpektorji vzeti na leto po 15 vzorcev živil in predmetov na 1000 prebivalcev. Lani so vzeli 143 takih vzorcev, leto pred tem 234, še leto nazaj 412, letos v prvi polovici leta pa le še 35 vzorcev. Krčenje obsega del pa je seveda razumljivo, če vemo, da so morali inšpektorji tako rekoč prosjačiti za denar po občinah.

Mag. Mirko Mikeln nam je povedal, da je pismo že doživel odmev in so predsedniki posavskih izvršnih svetov

KRONIKA NESREČ

IZSILJEVANJE — Stanko Saje iz Velike Loke se je 26. avgusta ob 17.25 uri peljal s kolesom z motorjem proti Čatežu. Ko se je pripeljal do hiše št. 6 v Trnju, je nameraval zaviti na levo, kar je tudi pravilno nakazal z roko. Tedaj je s prav takim vozilom pripeljal za njim Robert Železnik z Moravske Gore, ki je prezl Sajetovo zvižanje in se zaletel v zadnji del motorja. Pri tem sta oba padla in se poškodovala, tako da so ju odpeljali v novomeško bolnišnico, kjer je Saje ostal na zdravljenju.

NEPRIMERNA HITROST — 21. avgusta ob 16.20 se je francoski državljan Jean Paul Christian Chaput peljal iz Metlike proti Novemu mestu. V oster ovinek pred Koroško vasio je pripeljal s tako veliko hitrostjo, da ga je zaneslo na drug vozni pas, po katerem je s tovornjakom pripeljal Jože Nemanič iz Radovice. Čeprav se je Nemanič umikal s tovornjakom na lokalno cesto, ni mogel preprečiti trčenja. V nesreči se je hujše poškodovala Čha-

putova žena Christina, ki so jo odpeljali v novomeško bolnišnico. Bilo je tudi za 300000 din škode.

GUMA NA CESTIŠČU — Zaradi gume, ki je ležala na cestišču, je 21. avgusta ob pol enih ponoči prišlo na magistralni cesti pri Dobruški vasi do hujše prometne nesreče z veliko materialno škodo in telesnimi poškodbami. Voznik Fikret Paratušič je vozil iz smeri Zagreba proti Ljubljani. Ko je pripeljal do Dobruške vasi, na cesti ni opazil odvržene gume za tovornjak. Zaletel se je vanjo, jo nekaj časa rinil pred sabo, potem pa zapeljal s ceste in se večkrat prevrnil. Fikret Paratušič in sopotnica Namka Paratušič sta se v nesreči poškodovala in bila odpeljana v novomeško bolnišnico, kjer je Nama ostala na zdravljenju. Na avtomobilu je za 400.000 din škode. Zoper neznanega voznika tovornega avtomobila, ki je odvrzel gumo, bodo vložili kazensko prijavo.

Ljubitelji koles prišli na svoj račun

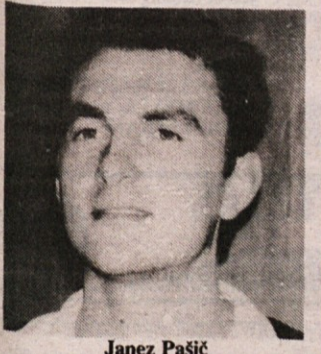
Janez Pašič je v Kotu odprl Maraton

KOT PRISEMIČU — Janez Pašič iz Kota pri Semiču je pred nekaj meseci ustanovil podjetje z omejeno odgovornostjo Maraton, registrirano za prodajo pa tudi za uvoz in izvoz koles in športne opreme. Njegov prvi posel je stekel šele pred kratkim, ko je iz Italije uvozil kolesa.

«Kmalu naj bi z italijanskim podjetnikom ustanovil mešano podjetje, kajti v takšni družbi je moč priti do konkurenčnih cen na našem trgu. Kolesa sem na primer uvozil neposredno iz italijanskih tovarn in na tovarniško ceno so potem nabite vse naše dajatve. Kolesa ceneje sploh ni moč uvoziti, in me moti, ker so naše dajatve tako velike. Rad bi, da bi kupci prišli do koles po čimbolj ugodnih cenah, morda tudi s pomočjo sindikata. Opažam namreč, da se tudi Belokranjci vse bolj vračajo h kolesom, posebno se zadnje čase, ko se uveljavljajo gorska kolesa. Pri meni je moč dobiti otroška, ženska in moška kolesa, tekmovalna ali rekreativna, in predvsem petični kupci si bodo kolo lahko izbrali tudi po katalogu,« predstavi svoje podjetje Pašič, ki obljublja, da bo v njegovi trgovini moč dobiti le kolesa, ki po kvaliteti sodijo v sam svetovni vrh. Hkrati bo opravljal tudi servis koles, ki bodo pri njem naprodaj ter nudil vse rezervne dele zanje, pozneje pa bi se lotil še prodaje rezervnih delov za Rogova kolesa, ki jih je pri nas na enem mestu težko dobiti.

»V Črnomlju je zadnje čase slišati veliko zvonečih besed o tem, kako bodo pomagali novim podjetnikom, moti pa me, da je nekaterim prav vseeno, kako bo z našim razvojem. Tako na primer telefonistom. Čeprav vem, da so proste telefonske številke, pa mi telefon že nekaj mesecev samo obljublja in sem zaradi tega že ves obupan. Škoda, da moram energijo porabiti za tekanje od enega do drugega in prositi za telefon, ko pa bi jo lahko porabil veliko bolj koristno,« potoži Pašič.

M. B.-J.

Janez Pašič

CENTER ZA IZOBRAŽEVANJE IN KULTURO TREBNJE

vabi k vpisu

- v osnovno šolo za odrasle od 5. — 8. razreda (brezplačno),
- v srednje šole za poklic:
- strojni tehnik
- ekonomski tehnik
- upravni tehnik
- živilski tehnik
- trgovinski in živilski poslovođa
- kmetijski delavec
- kmečka gospodinja
- v tečaju tujih jezikov za:
- (za otroke in odrasle)
- nemščino
- angleščino
- italijanščino
- ruščino
- v tečaje:
- računalništva
- za upravljalce težke gradbene mehanizacije
- za voznike vilicarjev
- skladiščnega poslovanja
- strojepisja
- krojenja in šivanja
- strojnega pletenja

Informacije in vpis so od 27. avgusta do 15. septembra 1990 od 8. do 17. ure na Kidričevi 2, Trebnje, telefon: 44-558, 44-183.

Komisija za delovna razmerja
NOVOTEKS NOVO MESTO
KONFEKCIJA II VINICA

objavlja
prosta dela in naloge:

ELEKTRIKARJA

— upravljalca parnih kotlov za nedoločen čas.

POGOJI:

- V. oz. IV. stopnja električarske smeri — visoka napetost
- pet let delovnih izkušenj
- poskusno delo 3 mesece
- delo v izmeni

Kandidati naj prijave z dokazilom o izpolnjevanju pogojev dela pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov:
NOVOTEKS KONFEKCIJA II VINICA — komisija za delovna razmerja. Kandidate bomo o izbiri obvestili v 8 dneh po sprejemu sklepa o izbiri.

ZMAGOVALCI — Na pred časom končanem republiškem rokometnem finalu za mlajše pionirje so imeniten uspeh dosegli igralci Inles-Rika, ki so zasedli 1. mesto. Na zaključnem turnirju v Šmartnem so Ribničani igrali briljantno in še enkrat pokazali, da je »ribniška šola rokomet« najboljša v Sloveniji. Na fotografiji: varovanci trenerja Dušana Erčulja po velikem uspehu v Šmartnem. (Foto: M. Glavonjić)

Naveličani republiških lig

Andrej Mate bo trener in igralec v RK Inles-Riko — Zanima jih samo prvo mesto — Čas za člane

RIBNICA — Dolgo prisotna dilema o tem, kdo bo v prihodnji sezoni trener v rokometnem klubu Inles-Riko, je končno mimo. Namesto Zdenka Mikulina, ki se je s sestavo »pozdravil« na zaključku prvenstva, bo v prvenstvu, ki se začne 22. septembra, fante vodil Andrej Mate, večletni kapetan in najboljši igralec kluba. Pojavil se bo v dvojni vlogi, saj bo tudi igral. V kombinaciji glede trenerja je dalj časa »visel« Janez Ilc, ki bo po vsej verjetnosti nadaljeval kariero v nekem italijanskem drugoligašu. Če pa pogodbe s tem ne bi sklenil, bi Janez v tej sezoni kot igralec okrepil ribniško ekipo, ki želi visoko.

Na prvem sestanku z igralci je Mate poudaril, da se zaveda stanja, v katerem se klub nahaja, in da je vodenje ekipe prevzel z veliko odgovornostjo ter da zato zahteva od vseh igralcev popolno disciplino, brez katerih se ne bo dalo doseči zelenih rezultatov. »Mislim, da bi se morali igralci, ki so pred dvema letoma osvojili naslov dr-

žavnih kadetskih prvakov, končno najti in pokazati ves razkošen talent,« je jasen Mate.

Priprave Ribničanov so se začele 9. avgusta in bodo potekale največ v Ribnici. Od 5. do 12. septembra predvidevajo gostovanje v češkoslovaškem mestu Kopřivnice pri tamkajšnjem prvotigašu Tatru. Odigrali bodo tudi večje število prijateljskih tekem z ekipami različne kakovosti.

Kaj povedati o igriškem kadru? Ne bo zamenjav, čeprav je uprava želela videti v ekipi nekatere okrepitve. Breme bodo nosili mladi igralci z bogatimi igriškimi izkušnjami. Prav pa jim bo prišla tudi prisotnost nekaterih starejših posameznikov, saj v ekipi odkrito napovedujejo, da jih v prvenstvu zanima samo prvo mesto, preko katerega vodi pot v drugoligaško konkurenco. Tega se zavedajo vsi in kaže, da so vsi, ki se zanimajo za rokomet v ribniški dolini, že pomalem siti igranja v republiških ligah. Če se dodamo, da so v preteklem letu dobre rezultate dosegle mlade kategorije v klubu, potem se zdi, da je nekako prišel čas, da se izkažejo fantje v članski konkurenci.

M. G.

NOČNI TURNIR V MALEM NOGOMETU

PODBOČJE — V soboto, 8. septembra, bo ob 18. uri pred osnovno šolo v Podbočju nočni turnir v malem nogometu. Prijaviteli se je moč na dan turnirja uro pred pričetkom. Ekipa, ki bodo plačale pristopnino do 5. septembra v gostilni Kerin v Gadovi Peči, bodo imele 10 odst. popusta. Prvih šest najbolje uvrščenih ekip bo prejelo nagrade, prve tri tudi pokale, podelili pa bodo tudi praktične nagrade, in sicer najboljšemu strelcu, igralcu in vratarju. Prireditelj bodo popostili z družabnimi igrami, če pa bo slabo vreme, bo turnir teden pozneje.

KOČEVJE — Nekatera neurejena vprašanja v zvezi z organizacijo lig otežujejo normalen začetek priprav ekip za jesenska tekmovanja. V tej zmedbi so se znašle tudi nove drugoligašice (?), ekipa kočevskega Itasa, ki je briljantno zaključila prejšnjo sezono, ko je osvojila 1. mesto, čeprav tega od nje niso pričakovali.

»Če na kratko analiziramo preteklo sezono, pridemo do spoznanja, da je Itas v igri nekoliko odstopal od drugih. Naša obramba je najboljša v prvenstvu in prav v tem elementu igre smo »zlomili« nasprotnike. Po drugi strani lahko v takem položaju dobro organiziramo protinapade, kar smo najpogosteje počeli preko hitrih kril. Po višini je Itas ekipa nizkih posameznikov in nimamo izrazite strelke. Vse, kar naredimo na tekmah, je plod izjemnega tehničnega znanja in, ponavljam, odlične igre v obrambi,« komentira razmere trener Nikola Radič, ki se je hkrati z osvojitvijo naslova poslovil od kočevskih deklet, ker je prevzel vadbo mladink v Belinki Olimpiji. V klubu se zavedajo dejstva, da osvojen naslov republiških prvakov pripada

ZAČETNI IN NADALJEVALNI TEČAJ KARATEJA

SEVNICA — Člani karate sekcije sevnškega Partizana pričenjajo s prvimi treningi po poletnem premoru v torek, 4. septembra, ob 18. uri. Vodstvo sekcije obvešča vse, ki bi se želeli včlaniti v sekcijo, da bodo vpisovali v začetni in nadaljevalni tečaj karateja vsak torek in četrtek ob 18. do 19. ure v telovadnici Partizana, in sicer samo v septembru, kajti v začetku oktobra se bo že začel začetni tečaj karateja.

USPEŠNI NOVOMEŠKI KOLESARJI

NOVO MESTO — Preteklo nedeljo je bilo v Tropovcih v Prekmurju odprto jugoslovansko kolesarsko prvenstvo pionirjev. Med pionirji B je ekipa Krke osvojila naslov državnih ekipnih prvakov, posamežno pa je Miha Macec osvojil 2. mesto. Med pionirji A je v posamični vožnji Robert Gašperin osvojil 5. mesto.

Velik atletski praznik

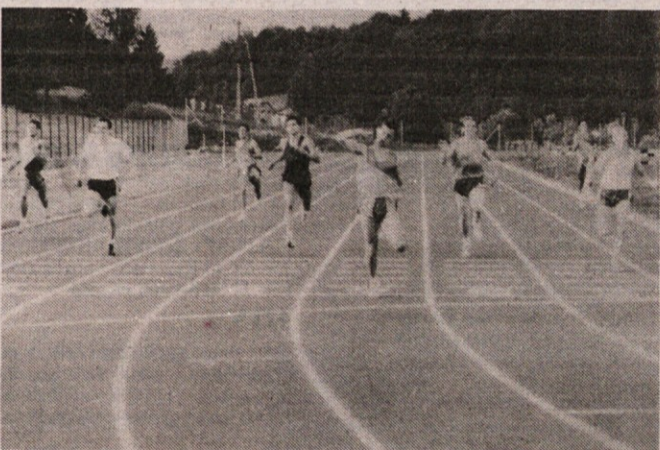
V torek, 4. septembra, bo v Novem mestu mednarodno prvenstvo Dolenjske v atletiki — Petra Felke, Dragutin Topić, Borut Bilač in drugi

NOVO MESTO — V torek, 4. septembra, bo na novomeškem stadionu največja atletska prireditev v več kot stoletni zgodovini novomeške atletike. Na prenovljenem stadionu, ki je pred kratkim dobil preveko iz umetne snovi, bo namreč mednarodno prvenstvo Dolenjske v atletiki. Čeprav še niso znani vsi udeleženci tega velikega mitinga, že lahko trdimo, da bo to največje in najkvalitetnejše atletsko tekmovanje na Dolenjskem doslej.

Zagotovljen je že nastop Nemke Petre Felke, svetovne rekorderke v metu kopja, prišel bo Borut Bilač, slovenski rekorder v skoku v daljavo in letos eden najboljših v Evropi v tej disciplini, pa skakalec v višino Sašo Apostolovski, ki je svojo športno pot začel v Novem mestu; svojo udeležbo je obljubil tudi Dragutin Topić, svetovni mladinski prvak v skoku v višino, ki ima letos tretji rezultat na svetu. Organizator Atletski klub Novo mesto je na miting povabil številne atlete iz Italije in Avstrije, te dni pa se za nastop dogovarjajo že z najboljšimi evropskimi atleti, ki nastopajo na evropskem prvenstvu v Splitu. Seveda so povabili tudi vse jugoslovanske reprezentante.

Na mednarodnem prvenstvu Dolenjske — začelo se bo ob 15.30 z metom kopja za ženske — se bodo številni izvrstni atleti in atletinje pomerili

A. B.

USPELA GENERALKA — Na prenovljenem novomeškem atletskem stadionu je AK Novo mesto 22. avgusta pripravil medklubski atletski miting, ki je bil nekakšna generalka za veliko mednarodno atletsko tekmovanje 4. septembra. Generalka je povsem uspela, mitinga pa se je udeležilo več kot 200 atletov iz 11 slovenskih in enega hrvaškega atletskega kluba. Tekmovalci so bili z novimi atletskimi napravami zelo zadovoljni, dosegli so dobre rezultate, kar pomeni, da je atletska steza iz umetne snovi hitra. Najboljši rezultat mitinga je dosegla mlada celjska metalka kopja Renata Strašek, ki je orodje zalučala 56,16 m daleč. Na sliki: finiš teka na 400 m, v katerem je zmagal Ravenčan Uroš Kresnik. (Foto: A. B.)

v 20 disciplinah. Prvi trije v vsaki disciplini bodo dobili pokale, zmagovalec v vsaki disciplini pa še praktično nagrado v vrednosti nad 1000 dinarjev. Za najboljši skupni rezultat v ženski in moški konkurenci je nagrada po 10 tisočakov, najboljši dolenjski atlet pa bo za nagrado dobil enotedensko bivanje v Tuhejskih Toplicah. Skupaj znaša nagradni fond 42.000 dinarjev.

Izvedbo tega velikega atletskega tekmovanja so omogočili številni sponzorji, glavni pokrovitelji pa so: novomeški izvršni svet, IMV Revov, Novoles, Zavarovalnica Triglav, Pionir, Oprema Kočevje, Slovenijašport, Obrtna zadruga Hrast, Beti Metlika pa obrtnik Leon Simič, lastnik butika Fashion, ki je prevzel sponzorstvo nad Topićem in Bilačem.

Na tem tekmovanju, ki bo hkrati tudi slovesna otvoritev prenovljenega novomeškega atletskega stadiona, se bo od aktivnega tekmovanja poslovil najboljši novomeški atlet Darko Cujnik, dolgoletni državni reprezentant in bivši jugoslovanski rekorder v metu kopja. Na otvoritveni slovesnosti bo nastopila folklorna skupina Kres, prireditelji so pripravili tudi bogat srečevalov, srečka pa bo vstopnica, ki bo veljala 20 dinarjev.

Šport

NOGOMETNI TURNIR V STRAŽI

STRAŽA — Nogometni klub Straža pri Novem mestu prireja v nedeljo, 2. septembra, ob 8. uri na igrišču v Vavti vasi tradicionalni turnir v malem nogometu. Prijave zbira organizatorji pred začetkom turnirja, tri najboljše uvrščene ekipe pa čakajo pokali in denarne nagrade. Organizatorji obljublajo tudi, da bo poskrbljeno za jedačo in pijačo.

MARATON CELJE-LOGARSKA DOLINA

CELJE — V soboto, 1. septembra, se bo ob 1. uri ponoči v Celju pričel VI. maratonski pohod od Celja do Logarske doline, dolg 75 km. Letošnji maraton že sedaj presega vsa pričakovanja, saj je postal mednarodni, že teden pred startom pa je bilo prijavih 600 tekmovalcev, od tega 80 iz tujine.

ELAN:MEDVODE 2:1 (1:0)

NOVO MESTO — V tekmi 2. kola SNL so nogometaši Elana gostili vrstnike iz Medvode. Gola za Novomeščane sta dosegla Horvat in Kostrevc, za goste pa Golob. Elan je sedaj s tremi točkami na 3. mestu. V tretjem kolu Novomeščani gostujejo v Naklem.

ZMAGA GROSPELJČANOV

RIBNICA — V prijateljski rokometni tekmi so se konec preteklega tedna v Ribnici pomerili domači Riko ter gostje iz Grosuplje. Tekma se je končala z zmago gostov 32:29. Najboljši strelac v domači ekipi je bil Lesar z 8 goli, pri gostih pa Praznik s 6 goli.

M. G.

POVŠE PREVZEL VODSTVO

Na rednem hitropoteznem šahovskem turnirju za avgust je prvo mesto osvojil Martin Povše s 7,5 točk, drugi je bil Bojan Smerdel (7,5), tretji Predrag Lazič (7), sledila pa sta Jože Kolman (6), Toni Kranjec (5). V skupnem seštevku osmih turnirjev v letošnjem letu je naslednji vrstni red: Martin Povše 57 točk, Toni Kranjec 56 točk, Ivan Levičar 54 točk, Predrag Lazič 50 točk, Jože Kolman 48 točk itd.

NOGOMETNI TURNIR TRAPINA 90

ZBURE — Nogometni klub Mladost-Trapina Zbure prireja v nedeljo, 2. septembra, ob 8. uri nogometni turnir Trapina 90. Prireditelj bo na igrišču v Smarjških Toplicah. Prijaviteli se je moč do 7.30 na igrišču. Najboljše štiri ekipe čakajo lepe nagrade. Vabljen.

CELULOZARJEV NOGOMETNI TURNIR

KRŠKO — Nogometni klub Celulozar iz Krškega organizira v soboto 1. septembra, turnir v malem nogometu. Turnir bo pričel ob 9. uri dopoldne na igrišču Solskega centra in Osnovne šole Leskovec. Prijave bodo sprejemali 31. avgusta na bazenu od 15. do 18. ure. Prijavnina vsake ekipe je 500 din. Za prva tri osvojenega mesta bodo podelili denarne nagrade od 2000 do 5000 din. Po koncu turnirja bo na bazenu družabno srečanje s plesom.

UROŠ KOBE OSMI NA DRŽAVNEM PRVENSTVU

PALE PRI SARAJEVU — Na pred kratkim končanem državnem šahovskem prvenstvu za pionirje, ki je bilo v Palah pri Sarajevu, je Uroš Kobe z 8 točkami med šestnajstimi finalisti zasedel 8. mesto. Ker zaradi pomanjkanja denarja ni imel spremljevalca, se mu je to maščevalo pri analizi prekinjenih partij. Zaradi tega je izgubil nekaj točk, ki bi ga lahko popeljale višje na razpredelnice.

Marina Jerič, ki bi glede na velike igriške sposobnosti bila zelo koristna.

»Ne glede na celotne razmere je razpoloženje v ekipi na zavirljivi ravni. Me smo se trdno odločile, da damo v prvenstvu vse od sebe. Težko bo, ker nam manjka potrebnih izkušenj, saj je v ekipi dosti mladih deklet,« meni kapetan Stanka Jerič, okrog

• Upravo kluba muči žgoče vprašanje, kdo bo v prihodnji sezoni trener. Z odhodom Radiča se je to mesto spraznilo. Klub nima denarja, da bi učitelja pripeljal od zunaj, tako da bodo verjetno morali za te posle izbrati nekoga iz kluba. Za zdaj kot možnega trenerja omenjajo Dušana Krizmana ali Stojana Gelzeta, ali pa oboja skupaj. Sicer pa je pred upravo kluba predvsem naloga, da zagotovi denar, ker bodo za tekmovanja potrebna velika sredstva. Nekaj se v tem pogledu premika.

kateri se v tem trenutku gotovo vrti igra Itasa.

M. GLAVONJIĆ

IGRALKE ITASA — nove članice II. lige.

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 31. VIII. SLOVENIJA 1

8.35 — 11.15 in 15.30 — 0.30 TELE-
TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK
9.00 KLJUKČEVE DOGODIV-
ŠČINE, 10/12
9.20 DELFIN FLIPPER, amer.
naniz., 7/7
9.55 MIHAJLO LOMONOSOV,
sovjetska nadalj., 2/9
11.05 VIDEO STRANI
15.45 VIDEO STRANI
15.55 POLETNA NOČ, ponovitev na-
daljevank
17.55 EP VIDEO STRANI
18.00 DNEVNIK 1
18.05 POSLOVNE INFORMACIJE
18.10 TV MOZAIK
KOT POTOVANJA — MESTA
MOSTOVI: SANSKI MOST
18.40 SPORED ZA OTROKE IN
MLADE
PET PRIJATELJEV, angl. naniz.,
10/13
19.10 RISANKA
19.20 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.50 VREME
19.54 ZRCALO TEDNA
20.15 V 80 DNEH OKOLI SVETA,
angl. dok. serija, 4/7
21.10 ZAKON V LOS ANGELESU,
amer. naniz., 16/42
22.00 DNEVNIK 3
22.20 POLETNA NOČ
PRI HUXTABLOVIH, amer. na-
niz., 21/22
SIN Z OTOKA, amer. nadalj.,
11/14
ALLO, ALLO, angl. naniz., 6. del
0.20 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

17.15 Split: EP v atletiki — 21.50 Posne-
tek koncerta iz Vatikana — 23.30 EP v
atletiki

HTV 1

9.55 TV koledar — 10.05 Zlati dež (šved-
ska nadalj., 4/6) — 10.30 Risanka —
11.05 Poletni program — 14.30 Moč
usode: Palagruža — 15.00 Kapetan Grom
in vojak prihodnosti (ameriška naniz.) —
15.35 Poročila — 15.40 Program plus
(ponovitev nočnega programa) — 18.00
Poročila — 18.05 TV koledar — 18.20
Številke in črke — 18.40 Poročila za goste
iz tujine — 18.45 Noro, norejšje, noriška

(humoristična serija) — 19.05 Risanka —
19.30 Dnevnik — 20.00 V Cityju (angl.
nadalj.) — 21.00 Zabavnoglasbena odda-
ja — 21.45 Dnevnik — 22.05 Kulturni
magazin — 23.00 Informativna oddaja za
goste iz tujine — 23.05 Program plus —
1.25 Poročila — 1.30 Ekstra program plus

SOBOTA, 1. IX. SLOVENIJA 1

8.35 — 11.35 in 15.30 — 0.50 TELE-
TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 IZBOR TEDENSKE PROGRAM-
SKE TVORNOSTI
11.25 VIDEO STRANI
15.45 VIDEO STRANI
15.55 POLETNA NOČ, ponovitev na-
daljevank
17.55 EP VIDEO STRANI
18.00 DNEVNIK 1
18.05 POSLOVNE INFORMACIJE
18.10 ŽIVETI Z NARAVO
18.55 ZRCALCE, oddaja za otroke
19.05 RISANKA
19.20 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.50 VREME
19.54 UTRIP
20.15 ZREBANJE 3 x 3
20.30 BOM, BOM ... ZA SEDAJO, amer.
film
22.20 DNEVNIK 3
22.40 POLETNA NOČ
PRI HUXTABLOVIH, amer. na-
niz., 22/22
SIN Z OTOKA, amer. nadalj.,
12/14
ROŽNATA NANIZANKA, franc.
naniz., 8/8
0.40 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

15.20 Kako biti skupaj — 15.55 Split: EP
v atletiki — 20.30 Sijaj v temi (dokum.
oddaja) — 21.10 Ex libris: Umetnikova
lastna podoba — 22.10 Dobji: finale
mednarodnega rokometnega turnirja —
23.30 EP v atletiki

HTV 1

9.15 TV koledar — 9.25 Čebelica Maja
— 9.50 Program plus (ponovitev) —
12.10 Lov na srečo (kanadska nadalj.,
5/14) — 13.00 Poletni program — 14.35
Ciklus filmov o Lassie: Lassie se vrača
(amer. film) — 16.00 Rezerviran čas —
16.50 Poročila — 17.00 Narodna glasba

— 17.30 Ulica strahopetcev (angl. naniz.,
5/13) — 18.20 Sedmi čut — 18.30 Do-
kumentarna oddaja — 19.15 Risanka —
19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Diplomat
(amer. film) — 21.50 Dnevnik 3 — 22.05
Športna sobota — 22.25 Poročila v an-
gleščini — 22.30 Program plus — 0.50
Poročila — 0.55 Ekstra program plus

NEDELJA, 2. IX. SLOVENIJA 1

9.15 — 13.10 in 14.05 — 23.50 TELE-
TEKST
9.30 VIDEO STRANI
9.40 OTROŠKA MATINJEJA:
PET PRIJATELJEV, angl. naniz.
10/13
11.00 ZGODBE STARIH MEST, zadnji
del zabavnoglasbene oddaje
11.30 ČEZ TRI GORE
12.00 KMETIJSKA ODDAJA
13.00 VIDEO STRANI
14.20 VIDEO STRANI
14.40 POLETNA NOČ, ponovitev
15.50 PRAŠKI PANOPTIKUM, češkos-
lov. naniz., 8/10
17.00 DNEVNIK 1
17.05 POSLOVNE INFORMACIJE
17.10 MAČKA NA VROČI PLOČE-
VINASTI STREHI, amer. film
19.05 RISANKA
19.15 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.50 VREME
20.00 POZITIVNA NIČLA, nadalj. TV
Zagreb, 5/6
20.55 ZDRAVO
22.15 DNEVNIK 3
22.35 SOVA:
DOKTOR DOOGIE HOWSER,
amer. naniz., 1/13
SIN Z OTOKA, amer. nadalj.,
13/14
23.50 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

10.00 Oddaja za JLA in igrani film —
14.00 Nedeljsko športno popoldne —
19.30 Dnevnik — 20.00 Veliki tektonski
jarek (angl. poljudnoznan. serija, 3/3) —
21.00 SP v športnem ribolovu (reportaža)
— 21.30 Reportaže z nogometnih tekem
— 21.50 Športni pregled

HTV 1

7.55 Poročila — 8.00 Nočni program
(ponovitev) — 10.00 Nedeljsko dopoldne
za otroke — 11.00 Kmetijska oddaja —
12.00 Resna glasba — 13.00 Serijski film

za otroke — 14.00 Poročila — 14.05 Ne-
deljsko popoldne — 16.05 Znanstveno-
popolarni film — 17.00 Igrani film —
18.45 Risana serija — 19.10 TV sreča
— 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Domača
dramska serija — 21.00 Zabavna glasba
— 21.30 Dnevnik 3 — 21.50 Športni
pregled — 22.20 Poročila v angleščini —
22.25 Nočni program — 0.25 Poročila

PONEDELJEK, 3. IX. SLOVENIJA 1

8.35 — 10.40 in 15.10 — 0.20 TELE-
TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK
9.00 NINA IN IVO, 7/9
9.15 ALICE IN NJENA DRUŠ-
ČINA, 15/16
9.30 MLADINSKI PEVSKI FE-
STIVAL CELJE 83
10.00 UTRIP, ZRCALO TEDNA
10.30 VIDEO STRANI
15.25 VIDEO STRANI
15.35 SOVA, ponovitev
16.05 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 MOZAIK, ponovitev
ZDRAVO
18.30 SPORED ZA OTROKE IN
MLADE
18.30 RADOVEDNI TAČEK
18.45 ČEBELICA MAJA
19.10 RISANKA
19.20 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 TRGOVEC IZ SOLUNA, drama
TV Skopje
21.20 OSMI DAN
22.10 DNEVNIK 3
22.30 PREGLED MODERNEGA BA-
LETA
22.55 SOVA:
ALFRED HITCHCOCK PRED-
STAVLJA, amer. naniz., 1/6
SIN Z OTOKA, amer. nadalj.,
14/14
0.10 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

17.00 Satelitski programi — 19.00 Rab
(dok. oddaja) — 19.30 Dnevnik — 20.00
Žarišče — 20.30 Po sledih napredka —
21.00 Sedem steza (športna oddaja) —
21.20 Glasbena oddaja — 22.15 Igre brez
meja

TOREK, 4. IX. SLOVENIJA 1

8.35 — 11.45 in 14.40 — 0.05 TELE-
TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK
9.00 ZGODBE IZ ŠKOLJKE

9.30 ŠOLSKA TV
10.00 BOJ ZA OBSTANEK, angl.
poljudnoznan. serija, 1/12
10.30 SEDMA STEZA
10.50 OSMI DAN
11.35 VIDEO STRANI
14.55 VIDEO STRANI
15.05 ŽARIŠČE, ponovitev
15.35 SOVA, ponovitev nadaljevank
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 MOZAIK, ponovitev
ŠOLSKA TV
BOJ ZA OBSTANEK
18.10 SPORED ZA OTROKE IN
MLADE
19.00 RISANKA
19.15 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 MUSIC-HALL, franc. nadalj., 4/4
21.05 SPLITSKI BISERI 1980 — 1990,
glasbena oddaja
21.55 DNEVNIK 3
22.15 SOVA:
DEKAMERON, slovenska naniz.,
1/14
SRCE MESTA, amer. naniz., 1/13
23.55 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

17.00 Satelitski programi — 18.30 Mo-
stovi — 19.00 Mednarodni folklorni fe-
stival — 19.30 Dnevnik — 20.00 Žarišče
— 20.30 Zrebanje lota — 20.35 Umet-
niški večer

HTV 1

8.30 Otroška oddaja — 9.00 Šolski
program — 10.30 Poročila — 10.35 Šolski
program — 12.30 Poročila — 12.35 Lo-
kalni program — 15.30 Poročila — 15.40
Nočni program (ponovitev) — 17.00
Dnevnik 1 — 17.20 Izobraževalni pro-
gram — 17.50 Oddaja za otroke — 18.20
Številke in črke — 18.40 Risanka —
18.45 Znanost — 19.15 Lokalni program
— 19.30 Dnevnik 2

SREDA, 29. VIII. SLOVENIJA 1

8.35 — 11.30 in 15.00 — 0.30 TELE-
TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK
9.00 ALICE IN NJENA DRUŠ-
ČINA, amer. naniz., 16/16
9.15 TRGOVEC IZ SOLUNA,
drama TV Skopje
10.25 MUSIC-HALL, franc.
nadalj., 4/4
11.20 VIDEO STRANI
13.30 VIDEO STRANI
13.40 ŽARIŠČE, ponovitev
14.10 SOVA, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1

17.05 MOZAIK, ponovitev
OD KRIZA DO ŠTIVANA,
oddaja
PO SLEDEH NAPREDKA
18.20 SPORED ZA OTROKE
MLADE
KAKO SO ŽIVALI PRIŠ-
AVSTRALIJU
MOJA DRUŽINA IN OST-
ŽIVALI, angl. nadalj.
19.00 RISANKA
19.15 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 FILM TEDNA
SMESNE STVARI SO SE Z-
DILE NA POTI V FORUM, a
film
21.45 DNEVNIK 3
22.05 ROCK KOMPAS
22.50 SOVA:
ALF, amer. naniz., 1/39
SRCE MESTA, amer. naniz., 2
0.05 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

Opomba: 17.25 mednarodna atletska
tinga Novo mesto in Celje 17.00 Sate-
programi — 19.00 Zdravila (izobra-
daja, 1/7) — 19.30 Dnevnik — 20.30
Žarišče — 20.30 Operne zgodbe: La
heme — 21.15 Svet poroča

ČETRTEK, 6. IX. SLOVENIJA 1

8.35 — 12.00 in 14.10 — 0.15 TE-
LE-
TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK
11.05 ZAKON V LOS ANGELESU
del
11.50 VIDEO STRANI
14.25 VIDEO STRANI
14.35 MOZAIK, ponovitev
MOSTOVI
15.05 ŽARIŠČE, ponovitev
15.35 SOVA, ponovitev
17.00 DNEVNIK 1
17.05 MOZAIK
ŠOLSKA TV
KRUH SKOZI STOLETJA
18.20 SPORED ZA OTROKE
MLADE
ČUDEŽNA LETA, amer. na-
12/18
19.05 RISANKA
19.15 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 MIHAJLO LOMONOSOV,
jetska nadalj., 5/9
21.20 TEDNIK
22.25 DNEVNIK 3
22.45 SOVA:
VSE RAZEN LJUBEZNI, 1/
SRCE MESTA, amer. naniz.,
0.00 VIDEO STRANI

Tone Jakše
Milan Markelj

KJE SO TISTE STEZIGE ?

SMETNE GOZDNE SENCE

Poslovala sva se od Malih Škrjanč
in po nekaj korakih naju je objela
prijetna gozdna senca. Ne za dolgo.
Kmalu je pred nama zasijala jasa.
Lazi ji pravijo. Včasih so bile vse te
jase lepo pokosene in se ni zgodilo,
da bi nanje vdrl gozd. Sedaj kaže, da
je zanimanje za krmo zopet upadlo,
kajti jase že nekaj let ni bila poko-
šena in na njej se je pojavilo resje,
prvi znanilec gozda. Malo naprej
sva v gozdu opazila nekaj, kar naju
je zelo prizadelo. V lepem smrekov-
nem gozdu so ležali kupi smeti. Ne-
kaj starih pločevinastih sodov, na-
polnjenih z raznovrstno šaro, pa
polvinilastih vrečk, povezanih v
punklje, ter stare kante in stekleni-
ce. Tudi v njih se ne more skrivati
nič prijetnega. Vsenaokoli so ležali
ti žalostni spomeniki civilizacije in
videti je bilo, da nekateri brezvest-
neži nalašč izkoriščajo bližino me-
sta in lepo gozdno cesto za to, da se
tako nekulturno znebi svojih od-
padkov. Da jih vozijo sem kar v av-
tomobilskih prikolicah ali celo na
kamionih, ne more biti nobenega
dvoma. Nekateri ljudje so, kot kaže,
rojeni za to, da onesnažujejo okoli-
sebe. Ko so na biciklu, malo manj, ko
sedejo v osebnem avtomobil, malo
bolj, ko pa dobijo v roke kamion, je
že kar prava groza. Podobnih pri-
merov odvažanja smeti v gozd je še
marsikje veliko in kaže, da se krivci
ne bodo spametovali prej, predno ne
bodo za taka dejanja določene viso-
ke kazni.

Boričevu, ki se je kmalu zatem po-
javilo pred najinimi očmi, je padlo
kot obliž na najino ekološko rano.
Mir se naseli v človekovo dušo, ko
zagleda to spokojno naselje. Na za-
četku doline, na desnem bregu nad
cesto, je Mišjakova domačija, na
sredi doline, kjer se cesta vzpne v
levi breg, pa čepi preostanek vasi-
ce. Že samo ime je dovolj zgovorno, kaj-
ti hiše, obkrožene z njivami in trav-
niki, ter le na eni strani naslonjene
na obronek, so res sredi gozda in do
sem ne seže hrup iz pet kilometrov
oddaljenega mesta. Zdi se, da se s
tem, ko se ušesa navajajo gozdni ti-
šini, tudi duša lajša civilizacijskih
bremen.

Le kako je prišlo tega, da je prav
tukaj, sredi gozda, zraslo naselje?
Staro ustno izročilo pravi, da so ga
ustanovili oglarji. Nastanili so se

sredi doline, kjer izvira studenec,
potem pa krčili gozd okoli sebe in
krčino pričeli obdelovati. Kje je bil
studenec, je še danes moč videti,
predvsem zaradi visokega rastja. Si-
cer pa je, kot kaže, že zdavnaj opuš-
čen. Usodo deli z mnogimi drugimi,
v teh časih, ko je pitna voda iz vodo-
voda tako lahko dostopna, opušče-
nimi vodnimi viri. Cev vaše kana-
lizacije, speljana prav nad nekda-
njim izvirom, da jasno vedeti, da so
tudi tega vaščani za vedno odpisali.

MARLJIVE KRANJSKE SIVKE UMIRAJO

Mišjakova domačija naju je pričra-
kala z odprtimi vrati. Bila so to vrata
čebelnjaka, kjer si je dal opravka
gospodar Jože. Žalostno je zmajeval
z glavo in nikakor mu ni šlo v račun,
da je letos tako slaba čebelarstva le-
tina. »Še nikoli nismo takole proti
koncu junija krmili čebel, kot letos
Umirajo pa kar naprej. Res ne vem,
kaj naj še storim?« je spraševal bolj
sam sebe kot naju. Povedal je, da so
čebele pri hiši, kar on pomni, naba-
vil jih je njegov oče tam nekje na za-
četku stoletja.

Postavil se je k čebelnjaku in foto-
grafiral sva ga. Ni bila ravno tista
slika dedka s pipo v ustih, tako zna-
čilna za slovensko čebelarstvo idilo,
pa kaj bi, tudi časi so drugačni. Bila
so obdobja, ko je sloves kranjskega
čebelarjenja z našo marljivo sivko
vred nekaj veljal v svetu. Sedaj je

V dolini na Boričevem je bil nekdanj
lep izvir in napajalnik za živino.
Vse je sedaj zapuščeno in le ob več-
jem dežju se voda še prikaže na
dan.

nastopila kriza, ki so ji kos le najbolj
veščji in izobraženi čebelarji. Tudi
takih je pri nas, hvala bogu, dovolj,
staremu načinu čebelarjenja, vsaj
dokler ne bodo bolezn, ki sedaj raz-
sajajo, izginile, pa se zaenkrat slabo
piše. Škoda. Skoraj gotovo pa je, da je
za številne nesreče, ki prizadevajo
čebelarstvo, krivo moderno kmetij-
stvo in sadjarstvo z neznansko ve-
liko kemikalij, ki se pri tem uporab-
ljajo. Na neki način je zmanjšalo
odpornost čebel in sproščena je bila
verižna reakcija, ki bo zagotovo
udarila nazaj tudi povzročitelja.
Medsebojna povezanost je velika in
s tem je skupna nesreča neizbežna,
če se ne bomo prej znali dogovoriti o
zmernih, za vse sprejemljivih me-
todah zaščite.

KONČALI SO V PADEŽU

»Kam sta pa namenjena?« naju je
vprašal Mišjakov stric in odgovorila
sva mu, da greva na Ljuben. Potem
nama je povedal, da je bil med vojno
pri ljubenski cerkvi tudi njegov brat
Tone. Seveda s čisto drugim name-
nom kot midva, čeprav je bilo to tudi
junija. Bilo je leta dvainštiridesete-
ga, njega takrat sicer ni bilo doma,
ve pa iz pripovedovanja, kako je bi-
lo. Ker se je brat Tone nekaj dni prej

Minili so časi, ko so čebele nosile
med, da se je iz panjev cedilo. Zdaj
cepajo, izdelane od najrazličnejših
bolezn in strupov. Mišjakov Jože
ima le še nekaj panjev.

udeležil sestanka na Petanih, ki ga
je organiziral sedaj zloglasni šmi-
helski kaplan Volbang, ga je prišla
domov iskat skupina partizanov,
nekateri med njimi so bili domačini
iz Dolenjskih Toplic. Toneta pa ni bi-
lo doma, zato so pobrali očeta, brata
Alojza in pomočnika Kristana, kajti
pri hiši so imeli krojaštvo. Rekli so,
da jih bodo za nekaj časa zadržali,
toliko, da pride Tone in se jim javi.
Čakali naj bi ga pri cerkvi na Ljub-
nu. Tone se je potem res podal tja
gor, vendar ni bilo nikjer nikogar. Z
ogljem je na oltar napisal sporočilo,
da se je javil in naj ga poiščejo. Ven-
dar to očeta, brata in pomočnika ni
rešilo. Po nekaj dneh so bili v gozdu
Padež pod Ljubnom zverinsko umor-
jeni. Njihova iznakažena trupla so
pozneje izkopali in jih prenesli na
šmihelsko pokopališče. Jože je tudi
povedal, da se je nekaj takega zgodi-
lo tudi z ostalimi, ki so se spomladi
leta dvainštiridesetega udeležili se-
stanka na Petanih. Ker Toneta niso
dobili, so pač morali njegov greh
plačati trije drugi.

Sredi sončnega nedeljskega do-
poldneva je zgodba o zgodovini Miš-
jakove domačije med zadnjo vojno
zvenela nekako neresnično. Toda
bil je čas, ko se je o tem pričelo od-
krito govoriti. Dosedaj so ljudje take
zgodbe zadrževali zase, jih le šepet-
ali dobrim znancem. Sedaj pa se je
pričela pojavljati tudi drugačna lite-
ratura. Črne bukve. Jože je rekel, da
so tudi njihovi notri. Torej je vsaj ta
zgodba preverjena, tudi če bi vse
ostalo bilo, kot nekateri trdijo, samo
sovražna propaganda.

Vasica sredi gozda, kamor ne seže
mestni hrup ne smrad, je še vedno
zasanjana v lastno idilo. To je
Boričevu.

Zanimalo naju je, kaj se je z
tom Tonetom zgodilo pozneje
zopet sva zvedela zgodbo, ki je
bolj ohladila dopoldansko sonce
lo je tako, da se je po številnih m-
jah v okolici veliko domačih far-
raje odločilo za domobranstvo,
terega zločini niso bili tako oč-
Po koncu vojne so se ti fantje skr-
li v bližnjih gozdovih ali kar na
mačih senikih in kozolcih. Obl-
so jih pozivali, naj se javijo, saj ne
se jim, če niso nič zakrivali, nič
zgodilo. Tako je starejši sosed z-
fante, ko je seveda dobil zagoto-
da se jim ne bo nič zgodilo, in jih
peljal v mesto. Tudi njegov lastni
je bil med njimi in Mišjakov T-
Takrat, ko jih je predal oblastem,
stari Gačnikov Martin zadnjič v-
fante, tudi lastnega sina Ladka,
so končali v Teharjah ali na Rog-
Bili pa so tudi taki, ki se jim je b-
godilo. To zato, ker novi oblasti
verjeli. Skrivali so se tako dolgo
je bila najhujša nevarnost mimo-
se je sla po krvi in slepem mašč-
nju poglobila. Tako je napravil M-
jev Jože.

»Neverjetno je,« se spominja
jakov stric, »cela vas je vedela z-
od otrok do starejših, pa še bli-
okolica, toda ni ga bilo, ki bi ga o-
dil. Tako se je skrival menda kar
ri leta. Ko so ga vendarle dobili, i-
hitro izpuščen. Bolj so bili kazni-
ni tisti, katerim so lahko dokaz-
da so vedeli zanj, pa to prikriv-
Danes je Mrvarjev Jože že dolgo
oče in ded in marsikaj dobrega
storil družbi. Je bilo res pametno
so tiste fante pobili?« se sprašuj-

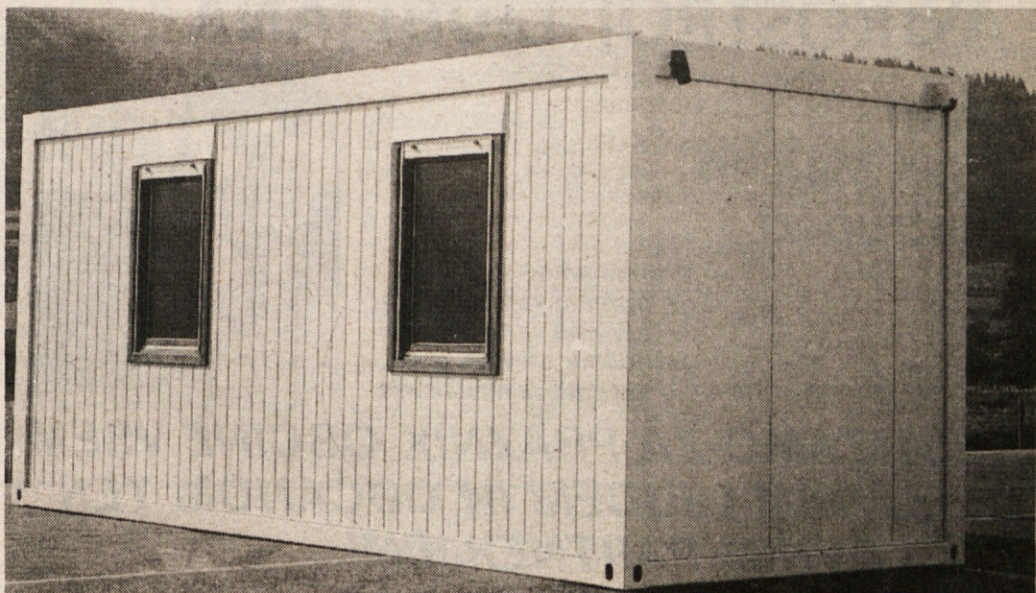
Poslovala sva se od čebelarje-
njegovih spominov in krenila
vkeber v vas, mimo Gačnikov-
mačije. Gospodar Martin nama
ko je videl, da sva že nekoliko z-
pla in vroča, ponudil silce doma-
žganja. Kar dobro nama je delo-
tem je povedal, da ima tudi on v
grad na Ljubnu in se je včasih v
pogosto podajal peš skozi goz-
svoje zidanice. »V eni uri sem bil
ri,« je pripovedoval, »vsako kor-
ni in vejo sem poznal, zato ni
nobena umetnost najti pot tudi
noči. Vama pa teh potov ne prip-
čam več,« naju je prepričeval, »s-
vse že zaraslo grmovje. Raje pol-
na Škrilje.« In pokazal nama je
ki se je med njivami vila proti go-
Tudi ta ni bila videti kaj dosti s-
na. Je že tako, da ljudje ne ho-
več kaj dosti okoli.

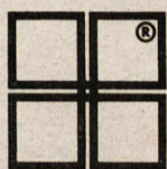
Stanovanjska zadruga Šentrupert p.o.
Šentrupert 33, 68232 Šentrupert
Telefon: (068) 40-112, 40-149

**z enotami
v Novem mestu,
Metliki,
Črnomlju,
Sevnici,
Trebnjem
in Ivančni Gorici
želi vsem
svojim članom
obilo uspehov
pri gradnji
njihovega doma**

 trimo

Vsem občanom Trebnjega čestitamo za praznik!

induplati
Obrat
Mokronog

Čestitamo
za
praznik
občine
Trebnje

DANA

Zakladnica pristnih okusov

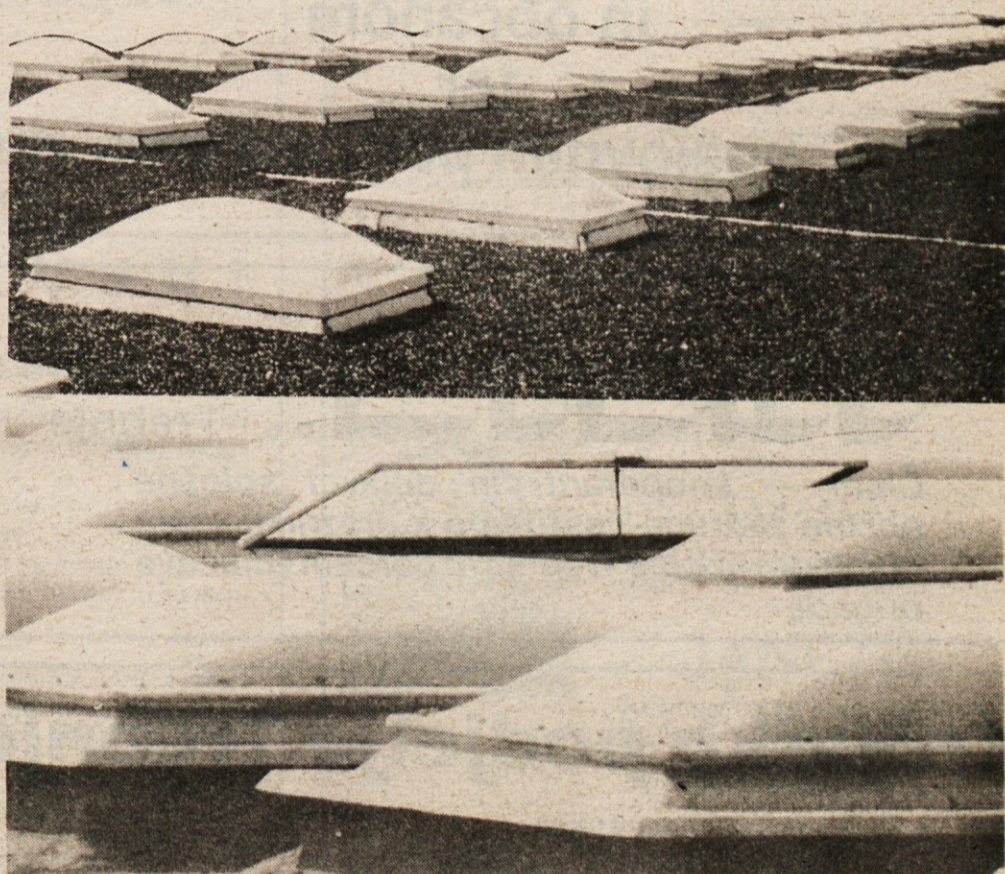
**v novi embalaži
in z novimi proizvodi**

OB PRAZNIKU OBČINE TREBNJE
ČESTITAMO OBČANOM

AKRIPOL

tovarna za proizvodnjo in predelavo polimerov trebnje p.o.

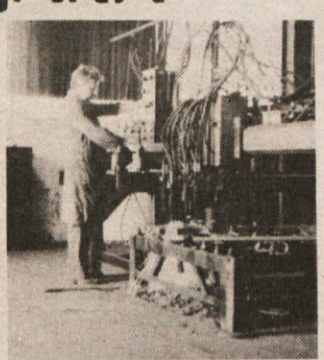

ČESTITAMO OB PRAZNIKU

AGROSTROJ LJUBLJANA

Obrat
Milan Majcen
Šentrupert

- Proizvajamo:
- opremo za silose
 - opremo za rudnike
 - odlitke barvnih kovin
 - opremo za namakanje

**ČESTITAMO ZA PRAZNIK OBČINE VSEM
DELOVNIM LJUDEM IN OBČANOM TER
POSLOVNIM PARTNERJEM!**

HP KOLINSKA LJUBLJANA
Delovna enota
Mirna na Dolenjskem

— bebi čokolešnik	— bebi vanilko
— bebi čoko	— bebi karamelko
— bebi rižko	— pire krompir v kosmičih
— bebi medenko	

**KOOPERANTOM, OBČANOM, SODELAVCEM
IN DRUGIM POSLOVNIM PARTNERJEM
ČESTITAMO ZA PRAZNIK OBČINE TREBNJE!**

**OBČANOM
ČESTITAMO
OB PRAZNIKU
OBČINE TREBNJE**

Mercator - Gradišče

Poslovni sistem Mercator d.d.

trgovinsko podjetje, Trebnje, d.d.

**ČESTITAMO OBČANOM ZA
PRAZNIK OBČINE IN SE
PRIPOROČAMO ZA OBISK V NAŠIH
TRGOVSKIH IN GOSTINSKIH
LOKALIH!**

TEM ČATEŽ

tovarna elektromateriala p.o. Čatež

**Čestitamo za praznik
občine vsem
delovnim ljudem
in občanom
ter
poslovnim partnerjem**

KEMIJA IMPEX po.

TRGOVINA, ZASTOPSTVA, PROIZVODNJA
Titova 25, LJUBLJANA, (061) 322-441

IZVAŽAMO IN UVAŽAMO ZA:

kemično industrijo, cementarne in industrijo gradbenega materiala, premogovnike, industrijo naftnih derivatov, gumarsko industrijo, tekstilno industrijo, farmacevtsko industrijo, industrijo papirja in celuloze, industrijo nemetalov, proizvodnjo in predelavo kovin, strojno industrijo, lesno industrijo, industrijo usnja in obutve, potrebe računalništva.

OPRAVLJAMO VSE POSLE POSREDOVANJA V ZUNANJI TRGOVINI.
TRGUJEMO Z RAZLIČNIM BLAGOM NA DOMAČEM TRŽIŠČU.

»PROIZVODNJA« VELIKI GABER

Proizvodni program
Čistilna in polirna sredstva za široko potrošnjo in industrijo iz programa »Johnson wax«.
Specialni prašek za čiščenje in dezinficiranje laboratorijske opreme.
Antikorozivno sredstvo proti zmrzovanju za vse odprte in zaprte avtomobilske hladilne sisteme.

**Občanom občine Trebnje in vsem poslovnim partnerjem čestitamo
ob prazniku občine Trebnje.**

SOZ Unitehna p.o. Trebnje

**Člani — kooperanti in delavci splošne
obrtne zadruga čestitamo k prazniku vsem
občanom občine Trebnje in borcem Gubčeve
brigade**

PODJETJE ZA IZDELOVANJE
POHISTVENE OPREME VSEH VRST
TREBNJE
68210 TREBNJE TELEFON: 44 038
Telegr.: TRELES-TREBNJE, 2. raš.: 52120-601-12071

**TRELES TREBNJE – Proizvodnja individualne opreme po
naročilu.**
**Občanom občine Trebnje in poslovnim prijateljem
čestitamo za praznik občine.**

Krojaško podjetje Trebnje

- Proizvodni program:
- gasilske, varnostne in ostale uniforme
 - vse vrste delovne konfekcije in zaščite

**Občanom občine Trebnje
čestitamo ob prazniku občine!**

Kmetijska zadruga Trebnje

**Kmetijska zadruga Trebnje čestita vsem kooperantom,
poslovnim prijateljem in ostalim občanom za praznik
občine!**

PRAZNIK OBČINE TREBNJE

Iskra

ELEKTROLITI Mokronog

Proizvajamo vse vrste elektrolitskih kondenzatorjev

**ČESTITAMO VSEM DELOVNIM LJUDEM
IN OBČANOM**

**STEKLARSTVO
DOLJAK JANEZ
OBRTNIŠKA 16, TREBNJE
Tel. (068) 44-131**

**Čestitamo za praznik občine vsem
delovnim ljudem in občanom ter
poslovnim partnerjem!**

IZ KS OSILNICA

KMALU RIBOGONICA — Na potoku, ki teče skozi Ribjek in se izliva v Kolpo, ureja zasebnik Željko Knavs ribogojnico. Objekt bo dokončan v kratkem, nato pa bodo vanj vložili prve ribe.

ZA ČISTE VODE — Ob rekah Kolpi in Čabranki je krajevna skupnost Osilnica letos namestila table v štirih jeziki, ki opozarjajo obiskovalce te lepe doline, naj ohranijo obe reki in njune obale čiste in zelene za prihodnje rodove. To območje, Deželo Petra Klepa, ki se razprostira na tem delu Slovenije in Hrvaške, obiskuje predvsem zadnja leta vedno več domačin in tujih gostov.

KDAJ ZASEBNA OBČINA?

RIBNICA, KOČEVJE — Tale prijetljaj naj bi se bil, po pripovedovanju, zgodil v Ribnici. Na občinski skupščini se je oglašil zasebnik, ki ga je uslužbenka utegnila sprejeti šele ob 8. uri ali morda še kasneje. Stranka je začela negati, češ da zasebniki delajo in sprejemajo stranke že ob 6. uri in kakšno je to občinsko poslovanje. Uslužbenka pa mu je na kratko pojasnila:

— Ko bo občina zasebna, bomo tudi mi sprejemali stranke že ob 6. uri.

P-c

V 9. številki Skupščinskega Dolenjskega lista, ki je izšla z datumom 20. julij 1990, so objavljeni naslednji dokumenti:

OBČINA ČRNOMELJ

- Odlok o spremembi in dopolnitvi odloka o zagotavljanju sredstev za skupne družbene potrebe v občini Črnomelj v letu 1990
- Odlok o spremembi meje med naselji: Kot — Sadinja vas, Sadinja vas — Vavpča vas, Semič — Vavpča vas, Sela pri Semiču — Kašča, Kašča — Coklovca, Vrtača — Oskoršnica, Podreber — Kal, Cerovec — Krvavčji vrh in Kvasica — Tanča gora — Dragovanja vas
- Odlok o spremembi in dopolnitvi odloka o proračunu občine Črnomelj za leto 1990
- Ugotovitveni sklep o prenehanju začasnih ukrepov družbenega varstva zoper DO SCT, TOZD Kovinar Črnomelj

OBČINA TREBNJE

- Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o organizaciji in delovnem področju upravnih organov občine Trebnje
- Odlok o spremembi odloka o sestavi in nalogah sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu
- Odlok o prostorskih ureditvenih pogojih za naselje Mokronog
- Odlok o zazidalnem načrtu Pavlinov hrib — Stari trg (1. faza)
- Sklep o vrednosti točke za odmero nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča za leto 1990 (od 1. 7. do 31. 12.)
- Odlok o spremembi odloka o zagotavljanju sredstev za skupne družbene potrebe v občini Trebnje za leto 1990
- Sklep o razpisu referendumu za uvedbo krajevnega samoprispevka v krajevni skupnosti Knežja vas

OSMRTNICA

Sporočamo žalostno vest, da je umrl naš upokojeni sodelavec

JOŽE KODRIČ

ekspeditor iz skupnih služb

Od pokojnika smo se poslovili v ponedeljek, 27. avgusta, na ločenskem pokopališču.

Ostal bo spomin nanj.

Delavci in upokojenci Krke-tovarne zdravil Novo mesto

NA

NEAZBESTNI
PROGRAM

Nova rešitev
ki varuje okolje

TESMITA

ČESTITAMO
OB PRAZNIKU
OBČINE
TREBNJE

V skladu z 9. členom odloka o priznanjih občine Novo mesto (Skupščinski Dolenjski list, št. 20/82)

IZVRŠNI SVET SKUPŠČINE OBČINE NOVO MESTO

razpisuje

TRDINOVO NAGRADO IN NAGRADO OBČINE NOVO MESTO ZA LETO 1990

1. Trdinova nagrada se podeljuje delovnim ljudem in občanom občine Novo mesto, ki dosežejo pomembne uspehe na kulturnem, prosvetnem in zdravstvenem področju.
2. Nagrada občine Novo mesto se podeljuje delovnim ljudem in občanom občine Novo mesto, ki dosežejo pomembne uspehe na gospodarskem, političnem in športnem področju.
3. Predloge za podelitev nagrad lahko dajejo delovni ljudje in občani, krajevne skupnosti, podjetja, druge organizacije in skupnosti, politične organizacije ter družbene organizacije in društva.
4. Predloge za nagrade je potrebno s obrazložitvijo predložiti izvršnemu svetu Skupščine občine Novo mesto najkasneje do 30. septembra 1990.
5. Nagrade bodo podeljene na slavnostni seji zborov Skupščine občine Novo mesto v oktobru 1990.

Novo mesto, avgust 1990

PREDSEDNIK
mag. Boštjan Kovačič, l.r.

ZAHVALA

Ob smrti

LUDVIKA MEŽANA, st.

z Gornjih Ponikev

se zahvaljujemo sosedom, vaščanom, sorodnikom, prijateljem, dekanoma, gasilcem, pevcem in vsem, ki so nam stali ob strani ter nam kakorkoli pomagali.

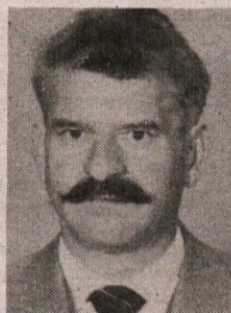
Žena in otroci z družinami

ZAHVALA

V 51. letu nas je nepričakovano zapustil naš dragi

IVAN STOPAR

Organja sela 38

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom, ki ste nam stali ob strani in nam kakorkoli pomagali v najtežjih trenutkih. Posebna zahvala Novolesu Straža ter IMV Novo mesto in Planinskemu društvu Novolesa Straža. Posebna zahvala govrnikom za poslovalne besede in gospodu župniku za lepo opravljen obred. Hvala vsem, ki ste darovali vence in cvetje ter pokojnega spremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoča Marija in vsi njegovi

ZASTAVA AVTO
p.o. LJUBLJANA.

V KOČEVJU!

SPOŠTOVANI KUPCI!

S 1. 9. 1990 bo v Kočevju, na Ljubljanski cesti 69 začela poslovati nova poslovna enota z dejavnostmi:

- prodaja avtomobilov Zastava
- prodaja nadomestnih delov
- prodaja po sistemu »staro za novo«
- servisiranje avtomobilov za osebni in tovorni program
- tehnični pregledi
- servisiranje vseh drugih tovornih vozil, traktorjev, kmetijske in gozdarske mehanizacije, gradbenih strojev, motornih žag, kovaške in druge storitve.

Delovni čas: od 6. do 14. ure, ob sobotah zaprto.

Vse informacije dobite tudi po telefonu (061) 851-342, 851-344 in 851-444.

OBIŠČITE NAS!

»KOVINARSKA« Krško

Podjetje KOVINARSKA,
tovarna industrijske opreme p.o. KRŠKO

Delavski svet podjetja razpisuje delovno mesto

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA — DIREKTORJA PODJETJA

Poleg splošnih z zakonom določenih pogojev mora kandidat za zasedbo razpisane delovnega mesta izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da ima visokošolsko izobrazbo tehnične ali ekonomske smeri,
- da ima najmanj pet let delovnih izkušenj pri delih s posebnimi pooblastili in odgovornostmi,
- da ima organizacijske in vodstvene sposobnosti.

Izbrani kandidat bo imenovan za 4 leta. Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v zaprti ovojnici v 8 dneh po objavi razpisa z oznako »prijava na razpis za...« na naslov: »KOVINARSKA« Krško, Kadrovska splošna služba, CKŽ 137, 68270 Krško. Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po izteku roka za sprejemanje prijav.

Delo, trud, trpljenje
tvoje je bilo življenje.

ZAHVALA

V 72. letu je sredi dela ugasnila luč življenja dragemu možu, očetu in staremu očetu

JANEZU KOČEVARJU

iz Črnomlja, Cesta padlih borcev

Iskrena hvala prav vsem, ki ste nam izrazili sožalje, mu darovali cvetje, ga pospremili na zadnji poti ter nam stali ob strani v teh težkih trenutkih. Posebej se zahvaljujemo g. kaplanu za obred, upokojskemu pevskemu zboru za petje ter sosedu Rahu za sočutne besede ob slovesu.

Žalujoči: vsi njegovi

tedenski koledar

Četrtek, 30. avgusta — Feliks
Petek, 31. avgusta — Rajko
Sobota, 1. septembra — Egidij
Nedelja, 2. septembra — Stefanija
Ponedeljek, 3. septembra — Gregor
Torek, 4. septembra — Rozalija
Sreda, 5. septembra — Lovrenc

UNINE MENE
septembra ob 3.46 — ščip

kino

BREŽICE: 31. 8. in 1. 9. (ob 20. uri) ameriška komedija Turner & Hooch. 2. (ob 18. in 20. uri) ameriška vojna komedija Dobro jutro, Vietnam. 3. in 4. 9. (ob 20. uri) ameriška komedija Prste k sebi.
ČATEŽ: 30. 8. (ob 21.15) ameriški film Kakor oče reče.
ČRNOMELJ: 30. 8. (ob 21. uri) ameriški akcijski film James Bond je bil ženska. 31. 8. (ob 21. uri) ameriška komedija Ko je Harry srečal Sally. 2. 9. (ob 20. uri) francoski film Velika modrina. 4. 9. (ob 18. in 20. uri) ameriška

kmetijski stroji

TRAKTORSKO kosilnico ugodno prodam. ☎ 76-485. 1864
FREZO goldoni (8 KM), novo, prodam. ☎ 21-419. 1871
TRAKTOR URSUS 335, letnik 1987, prodam. Vidmar, Stranje 8, Škocjan. 1949
TRAKTOR fendt (20 KS), s koso in hidravliko, prodam. ☎ (0608)34-954. 1960
SILOKOMBAJN SK 80 in ford eskort 1,6 D prodam. ☎ 28-030. 1966
TRAKTOR IMT 533, 1600 delovnih ur, dobro ohranjen, prodam. ☎ 42-534. 1977
TRAKTORSKO kiper prikolico Ljutomer Tehnostroj, nosilnosat 4,2 t, prodam. ☎ (0608)72-886. 1980
ROTACIJSKO KOSILNICO IMT, malo rabljeno, prodam. Alojz Kocjan, Gor. Stara vas 5, Tržišče. 1984

kupim

KUPIM knjige: (povesti) Goliški plazovi, Globoko jezero, Molitev na gori ter Praktično kuharico Pavle Zakrajšek. I. Karlič, Marjana Kozine 10, Novo mesto, ☎ (068)24-237. 1928

motorna vozila

126 P, letnik 1981, prodam. Tomaž Bregar, Cerovi Log 29, Šentjernej. 1870
KATRCO, staro 11 let, z novimi blatniki, registrirano, prodam za 16.800 din. Udovič, Bučna vas 35, Novo mesto. 1872
VW hrošč, in tri gume — komplet — prodam. Anton Gramc, Bratov Cerjakov 9, Brežice. 1878
PEUGEOT 305 EXL, letnik 1986, prodam. ☎ (0608)31-040, od 6. do 14. ure in 31-490, od 14. ure. 1887
VW 1200, letnik 1975, prodam. Cena po dogovoru. Jože Luzar, Kristanova 34, Novo mesto. 1889
FIAT 126 P, star 6 mesecev, neregistriran, prodam. ☎ 49-428. 1894
126 PGL, letnik 1986, prodam. ☎ 58-368, interna 21. 1895
ZASTAVO 101, letnik 1986, prodam. Retelj, Košialova 28, Novo mesto. 1900
GOLFA, letnik 1977, registriranega do konca avgusta 1991, in zastavo 750, registrirano do 11. januarja 1991, prodam. ☎ (068)21-013. 1902
ZASTAVO 750, letnik 1984, ugodno prodam. Učman, Črmošnjice 48, Stopiče. 1903
R 5 campus, star 8 mesecev, prodam. ☎ 22-078. 1906
ZASTAVO 750, letnik 1981, prodam. Alojz Kermc, Orešje 35, Šmarjeta. 1907
VW, letnik 1974, prodam za 2350 DEM dinarske protivrednosti. Turk, ☎ 85-976, popoldne. 1908
ZASTAVO 101 GTL, letnik 1986, prodam. Martin Šimc, Črmošnjice pri Stopičah 6, ☎ 43-772. 1911
JUGO 45, letnik 1989, nujno prodam. Magda Lekše, Groblje 13, Šentjernej. 1916
FORD siero prodam. ☎ 25-112. 1918
OPEL KADETT, letnik 1978, 89000 km, prodam. ☎ 22-451 ali 51-140. 1922

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJ IN IZDAJATELJ: DIC, tozdr Dolenjski list, Novo mesto.
UREDNIŠTVO: Drago Rustja (glavni urednik in vodja tozdra), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik Priloge), Mirjam Bezek-Jakše, Bojan Budja, Breda Dušič, Anton Jakše, Zdenka Lindič-Dragaš, Martin Luzar, Miljan Markelj, Pavel Perc, Jože Primc, Jože Simčič in Ivan Zoran.
ZIRO RAČUN pri SDK Novo mesto št.: 52100-603-30624. Devizni račun št.: 52100-620-970-25731-128-4405/9 (LB — Dolenjska banka d.d. Novo mesto).
IZHAJA ob četrtkih. Posamezna številka 10 din, naročnina za 3. trimesečje 100 din; za delovne in družbene organizacije 200 din; za tujino 40 ameriških dolarjev ali 70 DM (ali druga valuta v tej vrednosti) na leto.
OGLASI: 1 cm v enem stolpcu za ekonomske oglase 120 din, na prvi ali zadnji strani 240 din; za razpise, licitacije ipd. 140 din. Mali oglasi do deset besed 100 din, vsaka nadaljnja beseda 10 din.
NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 130. Telefoni: uredništvo (068) 23-606, 24-200, naročniška služba, ekonomska propaganda in fotolaboratorij 23-610, mali oglasi in zahvale 24-006. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Na podlagi mnenja republiškega komiteja za informiranje Republike Slovenije (št. 23 od 21. oktobra 1988) se za Dolenjski list ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov. Časopisni stavek, prelom in filmi: DIC, tozdr Grafika, Novo mesto. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

fantastična komedija Draga, pomanjšal sem otroke.

KRŠKO: 30. 8. (ob 20. uri) ameriška komedija Dva para sester. 31. 8. (ob 22. uri) ameriški erotični film Resnične zgodbe VIII.

2. 9. (ob 18. uri) ameriški akcijski film Dinamit Jackson. 4. 9. (ob 20. uri) ameriški avanturistični film Izven zakona. 5. 9. (ob 18. uri) ameriško znan. fantastični film Hilden.

NOVO MESTO — DOM KULTURE: 30. (ob 10. in 17.30) ter 31. 8. (ob 17.30) ameriška vojna drama Rojen 4. julija. 30. in 31. 8. (ob 20. uri) ameriška melodrama Slučajni turist. 30. 8. ter 1. in 2. 9. (ob 22. uri) ameriški erotični film Zgodba o Nicole. 1. in 2. 9. (ob 18. in 20. uri) ameriška akcijska komedija K-9 — Moj pes, policijski as. Od 3. do 5. 9. (ob 18. in 20. uri) ameriški romantični film Alibi za umor.
NOVO MESTO — DOM JLA: 31. 8. ter od 1. do 3. 9. (ob 19. uri) ameriški film Prekleti v vojni. Od 3. do 5. 9. (ob 19. uri) ameriški film Sestanež z neznanko.

GOLF DIESEL, S paket, letnik 1985, prodam. Vidmar, Česnjevek 13 a, Trebnje. 1923
ZASTAVO 750, letnik 1984, in 126 P, letnik 1981, prodam. Cena po dogovoru. Anton Grubar, Volčкова vas 4, Šentjernej. 1924
126 P, letnik 1990, prodam. ☎ (0608) 34-765. 1925
Z 126 P, letnik april 1990, prodam. ☎ (068)46-534. Ogleđ od 8. do 20. ure. 1927

126 P, letnik 1987, prva registracija 1988, ter motorno kolo 14 M prodam. ☎ 27-039. 1929

ŠPORTNO ŠKODO, letnik 1978, dobro ohranjen, prodam. Informacije na ☎ (0608)82-505. 1930

LADO SAMARO, staro 7 mesecev, prodam ali zamenjam za drugo vozilo. Alojz Štine, Nad mlini 57, Novo mesto. 1931

Z 101, letnik 1979, registrirano do marca 1991, prodam. ☎ (068)20-446. 1932

JUGO 1,1 GX, letnik november 1987, in BT 50, letnik 1987, poceni prodam. ☎ (0608)32-092. 1934

JUGO 45 A, letnik 1987, prevoženih 40000 km, prodam. Gradac v Beli krajini 141, ☎ 57-299. 1938

OPEL KADETT 1,3, berlino, letnik 1982, prva registracija 1985, prodam. ☎ (0608)82-510. 1939

FIAT uno 45 s fire, letnik 1986, olivne barve, prodam. ☎ 22-948. 1940

126 P, letnik november 1985, dobro ohranjen, registriran do junija 1991, prodam. Silvo Klemenčič, Hrušica 35, Novo mesto. 1941

ZA GOLFA prodam črpalko bosch, zadnji brisalec ter kompresor in garažna vrata. ☎ 56-612. 1942

KADET 1,3 S, limuzina, 5 prestav, opremljen, 53000 km, letnik 1987, prodam za 140.000 din. ☎ (0608)31-625. 1946

126 P, december 1978, dobro ohranjen, prodam. Kraus, Nad mlini 44, Novo mesto. ☎ 23-046. 1951

R 4, karamboliran, letnik 1984, prodam. ☎ (0608)61-846. 1952

Z 128, letnik 1988, prodam. ☎ 25-113. 1953

R 18, letnik 1987, prodam. ☎ 22-927, od 6. do 14. ure, ali Brod 45, Novo mesto. 1954

R 4 TL, letnik 1978, solidno ohranjen, registriran do junija 1991, prodam. ☎ 25-574. 1956

SUZUKI GSX 750 prodam. Marjan Mežan, Krožna pot 7, 68222 Otočec. 1957

Z 126 P, letnik 1989, prodam. ☎ 24-374. 1959

GOLF JX, letnik 1986, prodam. ☎ 25-858. 1962

PRODAM osebni avto subaru 10 justy 2 WD, letnik 1987, zetor 35—11 S in prikolico za osebni avto. Jože Prah, Gor Prekopa 23 a, 68311 Kostanjevica. 1963

R 4 GTL, letnik 1988, rdeče barve, prodam. ☎ 21-441. 1969

TOMOS avtomatik prodam. ☎ 25-311. 1970

MOTOR CTX 80, prevoženih 1500 km, letnik september 1989, prodam. ☎ 73-216. 1971

GOLFA, letnik 1977, zelo dobro ohranjenega, prodam. ☎ 84-592. 1972

126 P, letnik 1987, prodam. ☎ 27-984. 1978

GOLF diesel S paket, letnik 1985, prodam. Tome, Kot 92, Semič, ☎ 56-213. 1979

126 P, star 10 let, prodam. ☎ 23-611, Niko. 1848

R 4, letnik 1984, in golfa x, letnik 1986, prodam. ☎ 76-332. 1981

ZASTAVO 750, letnik 1984, registrirano do junija 1991, prodam za 2000 DEM. Pšeničnik, Ragovska 16, Novo mesto. 1982

Z 101 GTL, letnik 1985, prodam. ☎ 26-622. 1983

FIAT UNO 45, letnik 1989, 5 vrat, ugodno prodam ali zamenjam za cenejše vozilo. Ivan Vidmar, Sadinja vas 18, Dvor. 1985

FIAT 126 P 650 GL, letnik 1988, registriran do junija 1991, opečno rdeče barve, garažiran in dobro ohranjen, prodam. ☎ (0608)62-420. 1991

GOLF diesel, december 1986, rumen, opremljen, prodam. ☎ (068)51-253. 1993

Z 101 GT 55, letnik 1984, registrirano do junija 1991, prodam za 3900 DEM. Alojz Gačnik, Šutna, Podbočje. 1994

126 PGL, letnik 1987, registriran do maja 1991, prodam. ☎ 25-752. 1998

126 P, letnik 1979, registriran do aprila 1991, nujno prodam. Plavec, Vrhovo 16, Mima Peč. 2000

obvestila

KMETOVALCI! Trgovina Agroizbira, z rezervnimi deli za traktorje Tomo Vinkovič, Zetor, Ursus, Univerzal, vam po ugodnih cenah nudi akumulatorje Vesna Maribor in gume Sava Kranj. Slavko Prosen, Smedniška 17, Kranj, ☎ (064)34-802. 1632
GRADITELJI IN INSTALATERJI, POZOR! Po konkurenčnih cenah izdelujemo peči in boilerje za centralno ogrevanje. Kličite popoldne ali zvečer na ☎ (063)39-8781. 1920
AVTOODPAD TONE KONDA, Vrh pri Škocjanu, obveščam cenjene kupce, da ima na zalogi rezervne in nadomestne dele za R 4, lado, Z 101, Z 750 in 126 P. Cene ugodne. 1933
GOSTILNA ROGELJ, Rdeči Kal, vabi na vrtno veselico, v nedeljo 2. septembra 1990, ob 18. uri. Za razvedrilo bo poskrbel ansambel Rubin. Vabljeni! 1945

ZASTOPNIKE ameriške firme iščem. Tel. 79-474. (P35-2MO)

AVTOELEKTRIKAR JOŽE BRADAC
Dol. Polje pri Straži, tel. (068) 65-391, obveščam cenjene stranke, da delavnica ponovno redno obratuje vsako popoldne od 15. ure. Se priporočam! (1993-OB-35)

IZDELAVO BETONSKE STREŠNE OPEKE v vasi Otok nudimo po ugodnih cenah. Se priporoča Bogdan ČURK Grajska 2, Črnomelj, ☎ 52-336. (P35-5MO)

BOUTIQUE TOM — TOM, Partizanska 5, Novo mesto, vam nudi jesenska oblačila po zelo ugodnih cenah (posebno ugodno trenirke 250 din).

Z IZREZANIM OGLASOM DODATNIH 10% POPUSTA. (ček-OB-35)

SPOŠTOVANI!

Obveščamo vas, da bo v soboto, 1. septembra, ob 8. uri ponovno odprta kemična čistilnica »AS« na Partizanski 7 (Kandija) z najboljši sodobno tehnologijo kemičnega čiščenja in pranja perila ter oblačil. **SE PRIPOROČAMO!** (P35-9MO)

OSAMLJENE, OSAMLJENI!

Ne klonite pred samoto. V dvoje je vse lepše. Zaupajte vaše želje podjetju HERAKLEJ, ki vam bo pomagalo najti ustreznega partnerja. Naredite prvi korak, pišite nam in poslali vam bomo vprašalnik.

HERAKLEJ
p.p. 1
61105 Ljubljana

preklci

IGNAC IN ANA DRAŠLER, Uršna sela 23 a, preključevaja, da je vsaka stanovanjska pogodba, ki jo sklene Milan Drašler iz Birčne vasi 63, Novo mesto, (za hišo na Uršnih selih) neveljavna, ker sva midva lastnika. Kršitelje bova sodno preganjala. 1967

posest

NJIVO v Srednjem Lipovcu, od Dvora proti Ajdovcu, prodam. Parcela je za-

zidljiva, na ravnini, sončna, v izmeri 8162 m2, oddaljena 300 m od vasi, dovoz možen z obeh strani. Cena 25 din m2. Ponudbe na ☎ (061)348-917. 1868
NJIVO (4600 m2), v Šmihelu pri Žužemberku, prodam. ☎ (061)552-216. 1879

HIŠO — VIKEND, skedenj, zazidljive parcele z lokacijo, vse na Ratežu, prodam. ☎ (068)25-280. 1883

SEVNICA — BREG. Hišo z gospodarskim poslopjem prodam. ☎ (0608) 82-329. 1898

ZIDANICO, nedokončano, ter nov vinograd v izmeri 16 arov, v Gazicah ob Krki, prodam. ☎ (0608)61-526. 1901

PARCELO za vinograd v bližini Šmarjških Toplic prodam. Naslov v oglašnem oddelku. 1915

STANOVANJSKO HIŠO, visokopritlično, novo, na Muljavi pri Ivančini Gorici, primerno tudi za mirno obrt, ter manjšo hribovsko kmetijo (1,5 ha), s starejšo hišo in gospodarskim poslopjem, na lepi sončni legi na Čatežu pod Zaplalom pri Veliki Loki prodam. Informacije vsak dan dopoldne, razen nedelje, na ☎ (061) 783-382, Jože Jamnik, Krka 5 f, 61301 Krka. 1921

VINOGRAD (22 arov) ter manjšo traktorsko prikolico domače izdelave prodam. ☎ (0608)75-753. 1936

HIŠO, dograjeno, vselitev možna takoj, okrog nje je 30 arov zemljišča, prodam. Stoji ob glavni cesti Stari Grad, med Krškimi in Brežicami. Cena po dogovoru. Vseinformacije dobite v Sloveniji pri Justu Kovačič, Sovretova 37, Krško, ☎ (0608) 34-983, v Nemčiji pa pri lastnici Darji Pirnat, Hainbuchenweg, Oberkochen, ☎ 073646311. 1948

ZAZIDLJIVO GRADBENO parcelo v Novem mestu prodam. ☎ (061)349-682. 1950

MANJŠO adaptirano hišo z vrtom in malo zemlje na Senovem (Posavje) prodam. Informacije na ☎ (0608)79-336. 1988

prodam

PRODAM sivo—rjavo kravo, brejo 7 mesecev, s četrtim teletom, ter telico, brejo 2 mesecev. Živina je zdrava ter odlične mlečnosti. Prodajam zaradi preusmeritve gospodarstva. ☎ (061)804-140, zvečer. 1849

TELEVIZOR GRUNDIG, barvni, rabljen, in papirje »agapornis« prodam. ☎ 25-843, popoldne. 1865

STREŠNO OPEKO, cementno, rabljeno, približno 2000 kosov, prodam. Seničar, Dol.Kamence 61, Novo mesto. 1867

KROMPIR za ozimnico in drobnega prodam. ☎ 44-433. 1869

BELO VINO (500 l), kvalitetno, prodam. ☎ (068)58-280. 1873

KLETNA VRATA, nova, enokrilna, domače izdelave, prodam. Kličite zvečer na ☎ (068)44-061. 1874

ELEKTARNO, MALO, na mlinško kolo, kompletno s prenosi in elektromotorjem, prodam. ☎ (0608)31-435. 1877

PLINSKI BOJLER prodam. ☎ 27-327. 1880

POLNILEC akumulatorja, spajkalnik in električnega pastirja, vse novo, zelo ugodno prodam. ☎ (068)23-977. 1882

DVE KADI (1000 l in 600 l) ter lepo belo določo poročno obleko številka 38 prodam. ☎ (0608)33-842. 1884

DOBRO ohranjene rabljene 8—valjne salonitke prodamo. ☎ (068)22-842. 1885

TRAJNO ŽAREČO PEČ, malo rabljeno, in kuepperbusch Gorenje ugodno prodam. Zdenka Borštner, Most 10, 68230 Mokronog. 1886

SEDEŽNO GARNITURO iz kvalitetnega skajja (dvosed, trosed, enosed), staro dve leti, ugodno prodam. ☎ 21-345, popoldne. 1888

BUKOVA DRVA (10 m3) prodam. ☎ 49-701. 1890

STREŠNO OPEKO »bramac«, 2400 kosov, in modelarno opeko, 5600 kosov, prodam. Vse dam 10 % ceneje kakor v trgovini. ☎ 21-106. 1891

OSTREŠJE in 50 m2 ladijskega poda prodam. ☎ 57-748. 1892

PRODAM fiat 126, letnik 1987, skrinjo (310 l), vinsko kad (1000 l), sod (550 l). Marija Juršič, Velika Cikava 9, Novo mesto. 1893

PRIKOLICO ADRIA OPTIMA, tip 470 in gumi čoln z motorjem, vse rabljeno

samo eno sezono, prodam. Šiško Marija, Mali Slatnik 4, ☎ 20-429. (P35-12MO)
DRVARNICO (3 x 4), novo, in čebelnjak prodam. ☎ 47-593. 1896
LADIJSKI STROP poceni prodam. ☎ 27-905 ali 21-835. 1899
PRODAM skoraj nov glasbeni stolp in kolo BMX. Cena ugodna. Anton Deželan, Velike Brusnice 69/a. 1904
PREŠO (60 l), malo rabljeno, prodam. ☎ 25-388. 1905
POROČNO OBLEKO, dolgo, belo, z ogrinjalom in klobukom št. 38—40, prodam. MajdaKastelic, Zabja vas 36, Novo mesto. 1909
TELEVIZOR Iskra, črno—bel, ekran 44 cm, ugodno prodam. ☎ 25-456. 1912

PIANINO PETROF, koncertni, prodam. ☎ 27-716. 1913

ŠIVALNI STROJ Ruža step elektronik, nov, prodam. ☎ 27-716. 1914

PEČ za centralno ogrevanje Tam staderler poceni prodam. ☎ (0608)82-963. 1917

KRAVO, sive pasme, staro 5 let, in 1200—litrski hrastov sod prodam. Švalj, Dol. Brezovica 5, 68310 Šentjernej. 1919

SEDEŽNO GARNITURO poceni prodam. Informacije popoldne na ☎ (061) 852-067. 1926

PRODAM dva soda 3 hl, enega 2 hl in kad 12 hl. Vprašajte pri frizerki Nadi Hočvar, CKŽ 95, Krško. 1935

ŠPORTNI VOZIČEK Marelja, uvožen, prodam. ☎ (0608)32-436, po 16. uri. 1937

ŽAGO venecianko, na tri liste za razrez hlodovine, in 10 rezervnih listov prodam. Franc Plesničar, Voglarji 28, 65252 Trnovo pri Gorici, ☎ (065)59-026. 1943

KRAVO simentalco, staro 5 let, s teličko, staro en mesec, prodam. Ivan Šneler, Gorica 1, Vinica pri Črnomlju. 1947

OTROŠKO SOBO, kompletno, prodam. Informacije vsak dan od 15. do 17. ure na naslov: Sabina Trifkovič, Segova 8, Novo mesto. 1955

</

300 INTERNIRANCEV

KOČEVJE — Pri občinskem odboru Rdečega križa v Kočevju se je v zadnjih treh mesecih prijavilo že nad 300 tujih internirancev. Velika večina jih bila v italijanskih taboriščih in le malo v nemških. Prijavila sta se tudi dva juna ujetnika. Nekateri so priložili uspešne dokumente in dopisali pretresljive zgodbe iz taborišč. Občinski odbor RK bo vse prijave posredoval republišnemu odboru RK, ta pa zveznemu.

ZAHVALA

Namesto cvetja na grob pokojnemu Stanetu Gregorčiču iz Kastelčeve ulice 7 v Novem mestu so darovali sredstva Društvo invalidov Novo mesto: Ivan Žgajner, Ljubljana, Bratov Učakar 16, 1.000 din, Ludvik Kalčič, Novo mesto, Kastelčeva 1, 250 din, Marija Kotar, Ljubljana, Trg osvoboditve 4, 1.000 din, Elektro Novo mesto 800 din, Delavci očesnega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto 938 din. Darovalcem se Društvo invalidov Novo mesto toplo in priskrbo zahvaljuje.

Nihče ne ve, kako boli, ko tebe, ljubi mož in oče, več v našem domu ni. A spomin nate vsak dan bolj živi, saj zlatih src, kot si imel ga ti, malo še živi. Le zakaj si moral ravno ti umreti, ko je s teboj bilo tako lepo živeti.

V SPOMIN

26. avgusta je minilo žalostno leto, odkar nas je nepričakovano zapustil naš dragi, dobri in nadvse skrbni

SLAVKO KOCJAN

iz Podgorja

Hvala vsem, ki se ga spominjate, obiskujete njegov prerani grob in mu prižigate svečke.

Žalujoči: žena Danica, sin Slavko, hčerke Danica, Slavica in Mojca z družinami ter ostalo sorodstvo

Žalost, solza, bolečina, te zbudila ni, a ostala je tišina, ki močno boli.

V SPOMIN

4. septembra bo minilo žalostno leto, odkar nas je zapustil naš dragi mož, ata, dedek in zet

ALOJZ PAVLIČ

Poklek 39, Blanca

Le tvoj grob so naša srečanja s teboj. Spomin nate v naših srcih bo živ.

Vsi, ki smo te imeli radi!

Žrtovanje in trpljenje bilo tvoje je življenje, iti preko smrti, spet živeti, bil tvoj up je, hrepenenje...

ZAHVALA

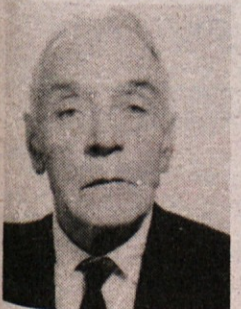
V 81. letu starosti nas je zapustil naš dragi oče, stari oče, brat, stric in svak

JOŽE STANIŠA

iz Vinje vasi 34

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom, znancem in sodelavcem kolektivov Komunala, IMV, Krka Novo mesto, Zidar in lovski družini Kočevje, ki so darovali cvetje in vence, izrekli sožalje ali kakorkoli počastili njegov spomin. Hvala g. župniku za opravljen obred in pevcem za zapete pesmi.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

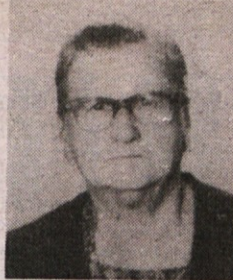
Ob boleči izgubi našega dragega očeta, starega očeta, pradedu in strica

STANKA NOVAKA

Maistrovega borca, biv. trgovca in posestnika iz Preloke

se zahvaljujemo vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, mu darovali šopke in vence, nam pa izrazili pisno in ustno sožalje. Zahvaljujemo se predstavniku skupščine RK Slovenije Mirku Jeleniču, predstavniku GD Preloka Janku Radoviču in Marici Starešinič za poslovilne besede, Stanetu Starešiniču pa za pesem, ki mu jo je zapel v slovo. Zahvalo smo dolžni tudi zdravstvenemu osebju urološkega oddelka bolnišnice Novo mesto pod vodstvom dr. Janeza Kramarja. Zahvaljujemo se tudi bivši patronažni sestri Marici Hudelja iz Vinice, ki je dolga leta bdela nad njegovim zdravjem. Predvsem pa velja naša zahvala domu počitka v Metliki: direktorju Ivanu Skofu, vsemu zdravstvenemu in tudi strežnemu osebju, ki so pripomogli, da se je naš pokojni oče pri njih dobro počutil. Priskrba hvala vsem, ki ste ga v njegovem dolgem življenju spoštovali in cenili.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 81. letu nas je zapustila naša draga mama, stara mama, tašča, sestra, teta in svakinja

MARIJA POTOČNIK

iz Kloštra 12

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani in nam izrekli sožalje. Hvala vsem, ki ste pokojno pospremili na njeni zadnji poti, ji darovali vence in cvetje. Posebej se zahvaljujemo sodelavcem in oskrbovancem doma počitka v Metliki, Ančki Renkovi za poslovilne besede, gospodu proštu za lepo opravljeni obred in ženskemu pevskega zboru.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

V 60. letu starosti nas je po dolgi in hudi bolezni zapustil

FRANC SLOVENEČ

iz Šentjerneja

Zahvaljujemo se vsem, ki ste nam izrekli sožalje, darovali cvetje in pokojnika v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala vsem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani in nam pomagali.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 61. letu starosti zapustil dragi brat, stric in prijatelj

LADISLAV ČAMPELJ

Željne 49

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom in prijateljem, ki so nam izrazili sožalje, darovali cvetje in pokojnega v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Lepa hvala gospodu župniku za opravljen obred. Vsem še enkrat hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Po dolgotrajni bolezni nas je v 80. letu starosti zapustil naš dragi

STANE DOLTAR

iz Črnomlja

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih kakorkoli pomagali, izrazili ustno ali pisno sožalje in darovali toliko lepega cvetja in vencev. Hvala vsem za poslovilne besede in vsem, ki ste pomagali pripraviti lepo opravljen obred in pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti. Vsem še enkrat najlepša hvala!

Vsi njegovi

Solze, žalost, bolečina vaju niso zbudile. Tihi, nemi sta gomili, kjer zdaj počivata.

V SPOMIN

29. avgusta je minilo žalostno leto, odkar sta nas zapustila

ALOJZ JUNC

iz Gor. Mokrega Polja

in

NEŽA ŠUŠTARŠIČ

iz Žapuž 11

Vsem, ki se ju spominjate, prinašate cvetje, prižigate sveče in ohranjate spomin nanju, iskrena hvala!

Žalujoči: vsi, ki smo ju imeli radi

ZAHVALA

Ob prezgodnji izgubi naše drage žene, mame, stare mame in sestre

AMALIJE HOŽNER

iz Petrove vasi 8, Črnomelj

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, sosedom, ki so jo spremenili na njeni zadnji poti, ji podarili cvetje ter nam ustno ali pisno izrazili sožalje. Posebna zahvala Avto-moto društvu Bela krajina Črnomelj, Iskri Semeč, govornikom za galije in globoko občutene besede, pevcem iz Črnomlja ter gospodu kaplanu za lepo opravljen pogreb. Zahvaljujemo se tudi zdravstvenemu osebju UKC — Gastroenterološke interne klinike v Ljubljani.

Vsi njeni

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega ata, dedka, pradedu in tasta

JOŽETA PRUŠKA

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem, sosedom, sodelavcem ISKRE Žužemberk, ZKZ Mozirje, Cankarjeve knjižnice in delavcem v kulturi z Vrhnike za izrečeno sožalje in podarjeno cvetje. Iskrena zahvala vsem gasilskim društvom na območju KS Žužemberk, KO ZB Žužemberk, društvu upokojencev Žužemberk. Hvala govornikom za poslovilne besede, pevcem in trobentaču za Tišino. Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi

Žužemberk, 23. 8. 1990

Solza, žalost, bolečina te zbudila ni, ostala je tišina, ki močno boli.

ZAHVALA

Po dolgi in težki bolezni nas je v 65. letu starosti zapustil dragi mož, oče, stari oče, brat, stric in bratranec

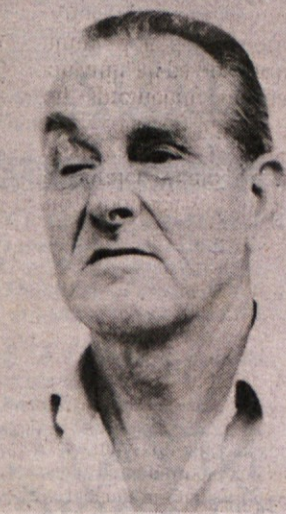
ALOJZ KORENE

Segonje 5

Ob boleči izgubi se priskrbo zahvaljujemo vsem sosedom, prijateljem in sorodnikom, ki so nam kakorkoli pomagali, v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, pokojnemu darovali cvetje in ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala velja družini Rabzelj, govornikom Tonetu Gošniku in Ivan Debevču za besede od odprtem grobu, delovni organizaciji Krka — tabletni oddelku, IMV Adria Novo mesto — oddelku montaža — sodelavcem, gostilni Marinič in mesarstvu Bobič iz Skočjana ter gospodu župniku in gospodu Andreju Riglerju za lepo opravljen obred in cerkvenim pevcem. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

KAREL SMOLIČ

62-letni kmet Karel Smolič z Vrhtrebnega, ki bo ob letošnjem trebanjskem občinskem prazniku prejel plaketo občine, ni eden tistih, ki zgolj jadikujejo nad svojo in še čigavo usodo in tarnajo, da se ne da nič narediti za boljše življenje v tej naši preji revni kot bogati skupnosti. Kadarkoli so se vaščani lotili kakšne akcije, se je Smolič kot nekakšen mnenjski voditelj pojavil tudi pri operativnem delu, še bolj pa so vaščani znali ceniti njegovo preudarnost.

Iz številne kmečke družine je med šesterico otrok ravno on, prvorojenec, ostal pri starših, jim pomagal pri kmetovanju, nazadnje pa sam prevzel vajo kmetije. Na bolj skopi zemlji, ki jo pogosto izčrpava še suša, je Smoličevi družini s trdim delom in znanjem ter ob pomoči sodobne mehanizacije uspelo na 10 hektarih obdelovalne zemlje zmeraj pridelati precej več hrane, kot je potrebno za vse. Karel Smolič je za 10-letno uspešno pridelovanje krompirja dobil od Kolinskega posebnega priznanja. Včasih, pravi Karel, ni bilo težko prodati Kolinski 30 ton krompirja. Zdal pa se zdi, kot da so se zelo dobri odnosi z mirensko tovarno nekolikantj skrhali, ker kmetije oz. trebanjska zadruga ne pridejo skupaj s ceno, ki bi zadovoljila tovarno in kmete.

Karel nam zaupa, da bi z ženo Marijo, kakršno bi potrebovala vsaka trdna kmetija, rada videla, da bi se njuna sinova kmalu odločila, kateri bo ostal na kmetiji. Pravita, da je lažje prestat štiti v

tovarni (eden dela v Litostroju, drugi pa v Trimu) kot pa kmetovati, pri tem pa Karel brž pristavi, da fanta kar pridno pomagata pri vseh kmečkih delih, pri večjih pa se pridruži še hči, ki je poročena v Trebnjem. Toda če bi se fanta odločila, bi bilo lažje snovati morebitno povečanje staleža živine, saj Karel pravi, da se bo še bolj preusmeril v pitanje. V hlevu je zaenkrat 10 glav. Smoličevi pa bi lahko redili še več živine, saj imajo sena toliko, da jim ostaja.

Karel Smolič pa pomalem že čuti pezo let in bolezni, ki jih ta prinašajo. A kaj bi to preveč pogrevali, ko pa se je naš sobesednik prav med našim obiskom počutil, kot da bi se znova rodil. In to veselje je treba razumeti, saj se je bil Karel ravno vrnil iz novomeške bolnišnice, z očesnega oddelka, kjer ga je dr. Gregorčičeva s sodelavci uspešno operirala. »Na desno oko sem bil čisto slep dve leti. Zaradi levega očesa sem odšel v bolnišnico, saj je vid tako opešal, da nisem več videl nobene svetlobe in sem bil že skoraj povsem slep. Zdravnica mi je rekla, da se bodo najprej lotili desnega očesa, nato pa še levega. In tako sem po dveh operacijah in s pomočjo kontaktnih leč spet v svetu barv in svetlobe. Res ne vem, kako bi se zahvalil tem izvrstnim strokovnjakom in osebjem novomeške bolnišnice, kjer so bili vsi tako prijazni. Moti me le to, ker so mi zabijali, da ne smem še nič delati, a je na kmetih že tako, da te vsako delo počaka ali pa sploh ni dobro preveč odlašati z nekaterimi opravili.«

Smolič pa ni samo dober kmet, oče in mož, ampak je tudi zelo vnet gasilec. Dolga leta je bil tajnik GD Repče. Društvo, ki skrbi za požarno varnost še na Grmadi in Vrhtrebnjem, je brezplačno odstopil zemljišče za izgradnjo novega gasilskega doma na Vrhtrebnjem. Vrata domačije Smoličevih so bila zmeraj na stežaj odprta sosedom in ostalim vaščanom. Tu je bil namreč kar četrto stoletja edini telefon. Smolič je bil, poleg vsega, vedno vsaj zraven, če že ne v vodstvu akcij za izgradnjo vodovoda, pri elektrifikaciji, posodobitvi ceste itd. Zato bo plaketa občine Trebnje ob letošnjem občinskem prazniku gotovo prišla v prave roke.

PAVEL PERC

OSTANKI LIPE — Od več kot 500 let stare lipe v Marindolu sta po posegu gozdarja ostala le dva zdrava vrhova. Pa je tudi po njiju moč videti, kako mogočno je nekdaj bilo to slovensko narodno drevo. (Foto: M. B.-J.)

Rešili pol tisočletja staro lipo

Po »sanaciji« tabornikov ji je grozilo, da bo v nekaj letih propadla

MARINDOL — Ob novem taborniškem domu v Marindolu pri Adlešičih raste lipo, za katero ljudsko izročilo pravi, da je bila zasajena v času, ko so se v te kraje naseljevali Uskoki, torej za časa Lenkoviča leta 1548. Da je njena starost res častljiva, je moč sklepati tudi po njenem obsegu, saj meri oz. je merila kar 520 cm.

Kljub temu da je bilo deblo v notranjosti votlo in polno trohnobe, je lipo imela dva ali tri močne vrhove. Taborniki pa so se, ne da bi se prej strokovno posvetovali, lotili njene sanacije. Trohnobe v notranjosti lipe niso očistili, pač pa so votlo deblo zalili z betonom, ki pa je zaradi zadrževanja vlage pospešil gnitje notranjosti debela. Da se lipo ne bi razkrala, so jo zvezali z jekleno vrvjo.

Na novomeškem Zavodu za varstvo naravne in kulturne dediščine so ugotovili, da bi beton v nekaj letih uničil lipo, ki je zaradi pričnevalne in krajinske vrednosti ter dimenzij uvrščena v seznam predlaganih naravnih spomenikov v občini. Zato so iz intervencijskih sredstev zagotovili denar za sanacijo, delo pa je opravil Milan Serčer, gozdar, ki se ukvarja s tovrstnimi posegi na starejših drevesih. Odstranili so beton iz debela, očistili trohnobo, sidrali mlade vrhove in deblo, ki je še ostalo, ter rastišče pognojili. Po vseh teh posegih je sedaj ohranjena dobra polovica lipe.

M. B.-J.

Tristoletna priča preteklosti

Še malo, pa se bo hiša v Kočariji pri Kostanjevici, stara nad 300 let, sesula v — Ni je na seznamu spomeniškega varstva — Potrebna takojšnja pomoč

KOČARIJA PRI KOSTANJEVICI NA KRKI — Štefaničeva že 15 let živi v novi hiši, sama na 14 ha hribovskih zemljišč. Tu je zemlja skopa in delo trdo, zato ni čudno, da se je vseh pet otrok odselilo. Kljub vsemu se nekako preživljata in vzdržujeta hišo z gospodarskimi poslopi, na žalost pa nista več tako trdna, da bi poskrbela še za staro hišo.

»Ponavadi jih porušijo, a k nam je prišlo že veliko ljudi, ki so jo občudovali in naju prosili, naj jo vendarle ohranimo. Toda kako? Do danes je še šlo, saj smo pred leti dvakrat prejeli pomoč, da smo ohranili streho. Zdaj je hiša že zelo slaba in le malo je treba, pa je ne bo več,« pripoveduje Štefka Štefanič, ki je bila rojena pod to s slamo krito streho.

Hiša na naslovu Kočarija 17 je bila zgrajena leta 1686. Pravijo, da so takrat tu naselili tlačane, ki so delali za kostanjevski samostan. Verjetno tudi ime vasi kaže na njeno kočarsko preteklost. Lesena hiša je kljubovala tristo letom, čeprav ni bil pri njeni izgradnji porabljen niti en žebelj. Samo leseni klini in srobit, s katerim je vezana salama na tramove. Vhod v hišo vodi po stopnicah do lesenega balkona. Včasih je bila na pročelju iz lesa izrezljana figura ženske. Spodaj je klet s tričrt metra debelimi zidovi, ki ji ne moreta do živga niti mraz niti vročina. Včasih je bil poleg hiše nad kletjo še pod, na katerem so mlati žito. Štefkin oče je tu napravil spalnico. Po poklicu je bil čevljar, zato po

hiši ni manjkalo starega orodja. Danes od stare posode in orodja ni ostalo veliko: košek za lesene žlice, sklednik, lopar, burkije, stara kamnita peč iz davnih časov. V hiši je še vedno tudi črna kuhinja, v kateri je še pred 15 leti kuhala tudi Štefaničeva.

»Nerodno je bilo samo zaradi stalnega prepriha, saj nad kuhinjo ni stropa, ampak samo slamnata streha. Bil pa je to najbolj primeren način za sušenje mesa. Dokler je bila streha še dobra, je po 18 gospodarjev hkrati prineslo sušeno meso. Pa kako močna je streha in vsa lesena hiša, da je zdržala toliko let! Vse

hišo priženil. Prej so tu živeli Zalogovi. Je morda eden izmed njih živeli čisto pred 300 leti? Zaenkrat o teh pokov ni mogoče priti, saj hiše niso vpisane na seznamu spomeniškega varstva.

Zaprosili so zavod za spomeniško varstvo iz Ljubljane, da poda stroko o oceno o kulturnozgodovinski vrednosti. Na tej podlagi bodo, če se bo le finančno pomagali. Pri tem bodo morda li zelo pohiteti, saj je streha že m načeta.

B. DU

je sklesano na roke in še prav nič črvi-vo,« je razkazovala Štefaničeva.

Njen oče, pisal se je Debeljak, se je v

»FEJST SEPTEMBER

LJUBLJANA — Na Kodeljevi bodo pripravili zabavno prireditev september 90, ki bo trajala od 7. do septembra. V okviru tega razvedrilnega srečanja z nadvse širokim programom napovedujejo nastop znanih ansamblov in pevcev, kot so ansambel Lojzeta Ka, ansambel Slovenija, Štajerski Martin Krpan, Priljavo kazališče, Poje Express, Tajči.

REKORDEN ULOV

KRONOVO — Ribniška družba iz Novega mesta je v Kronovem koncu tedna pripravila dvodnevno biško tekmovalno in ribiški praznik. Niti prekaljeni ribiči ta čas niso prikovali tako bogatega ulova. Najtežji rib, 1.575 gramskega ploščica, je v Novomeščan Rudi Berger, pokal, ki ke za največjo količino ulovljenih pa je ostal v rokah Egidija Kmetja. Ribiške družine Brestanica-Krško Na breg Krke je potegnil kar 22,8 gramov rib. Petdeset ribičev, ki tekmovali za lovniko Krke, je v nedeljo ujelo 150 kilogramov rib, kar rekorden ulov. Ujete ribe so ribiči spustili v Krko.

V nedeljo na ribniški sejem

Prireditev bo manj, obiskovalci pa bodo več videli

RIBNICA — Letošnji sejem suhe robe in lončarstva, ki bo v nedeljo, 2. septembra, v Ribnici, bo nekoliko skromnejši od prejšnjih, kljub temu pa bo dovolj prireditev, je povedala predsednica Turističnega društva Ribnica Vesna Lavrič.

Sejem se bo začel s parado zdomarjev, godbe, narodnih noš, piščalkarjev itd. Ob Šeškovi ulici bodo štanti suhorojarjev, lončarjev in izdelovalcev drugih predmetov domače obrti. Kot je že običajno, bodo drugod po Ribnici štanti obrtnikov, zeliščarjev, kramarjev, trgovcev gostincev, društev in drugih. Tudi letos bo razstava gob in ponudili bodo gobje jedi. Na bližnjem Marofu bo veselica, na kateri bodo igrali Slaki. Napovedan je koncert domače godbe na pihala. Obiskovalci bodo lahko jahali konje in se vozili s kočijo (Ranč Okorn).

Pristojni zagotavljajo, da bo do sejma dokončana ureditev Ribnice, da bodo zasute jame in ulice nanovo asfaltirane, izginile pa bodo varovalne ogra-

je okoli objektov, ki jih grade ali obnavljajo sredi Ribnice.

J. P.

BRECELJ Z OSMOJENO BRADO — Na povabilo sevniske Zveze kulturnih organizacij je pretekli petek zvečer na dvorišču sevnškega gradu pripravil koncert neuničljivi mladinci Marko Breclj. Na bas kitari ga je spremljal Jošt. Breclj ni izneveril bolj maloštevilnega občinstva, tako kot so njega, ki je izrazil, vsi tisti, ki so ga nekoč spremljali po koncertih, ko je npr. še v skupino Buldožer, zdaj pa so si ti njegovi oboževalci »zadržili kravato« in jo lepo doma na zapečku. Brecljev izvirni, nekonvencionalni nastop se je končal v tem stilu. Ko si je Marko z vžigalnikom res za hip prižgal brado, zasmrdelo po kocaiah po vsem dvorišču, je bilo koncerta in showa neprekli konec. (Foto: P. Perc)

Halo, tukaj je bralec »Dolenjca«

Šmarješke Toplice skrite — Poplave zaradi pločnika — Prebučna glasba — Kdo bo naredil red na tržnici — Zupanciču ukradli patent — Nič več z vžigalicami

Željko s Suhorja pri Metliki je bil minul teden nekajkrat na kopanju v Šmarjeških Toplicah. V bazenu se je pogovarjal z nekaterimi gosti. Vsi po vrsti so bili navdušeni nad urenjenostjo tega zdravilišča, ne morejo pa razumeti, zakaj je tako skrito. Po mnenju Željka bi morali v Kronovem z avto ceste speljati priključek za Toplice, ne pa, da je ta šele na Otočcu, kjer je dovolj reklamnih tabel za ta turistični kraj.

Jožetu iz Škocjana, ki je zaposlen pri Varnosti v Novem mestu, niti v službi niti kje drugje niso znali razložiti, zakaj je za julij prejel za 29 odstotkov manjšo plačo. V ovinjenci je bilo 2374 din in 1000 din regresa. V skrbah je, kako bo naslednji mesec, saj je tudi podjetje Varnost v škripcih. Precej na dolgo in široko nam je svojo zgodbo razlagal tudi Ivan Vodopivec iz Smolenje vasi. Pravi, da je pločnik na Slabitnu sicer narejen, vendar pa za pridobitev nekaterim povzroča tudi škodo. Ker ni spe-

ljan odtok pri trgovini, ob nalivih vsa voda priteče v njegovo garažo. Pred časom je že opozoril Cestno podjetje in gradbeni odbor v krajevni skupnosti ter poklical inšpekcijske službe, vendar od nikoder ni bilo odziva. Nazadnje je o problemu pisal tudi v Ljubljano, pa se tudi tam nihče ne zgane. Zanimivo je, da so bile cevi v času gradnje že pripravljene, pa so prvo noč izginile.

Na kandijskem vrtu se iztekajo večeri s pivom, ki so v mnogočem popostrili poleti nezanimivo mesto ob Krki. Do tu je vse lepo in prav, zataknje pa se pri bučni nočni glasbi. Stanovalec iz bloka nad kandijskim vrtom se sprašuje, če mu bodo za tiste dni, ko se mora zato, ker ne prenaša bučne glasbe izseliti iz svojega stanovanja, kaj zmanjšali stanarino. Pravi, naj si delavci iz Kandije pridejo prebrat njihov hišni red, kjer piše, da nočni mir nastopi po 21. uri.

Jože iz Dol. Nemške vasi pri Trebnjem v imenu vaščanov javno sprašuje Komunalo iz Trebnja, ali je nujno plačevati odvoz smeti, kot so jih pred dnevi o tem obvestili. Kam bodo vozili smeti, saj Komunala v Trebnjem še danes nima urejene svoje deponije.

Ogorčena nas je poklicala tudi Marija iz Novega mesta in potožila nad tržnico, ki so jo zasedli prekupečevalci z juga, naše ženske pa nimajo kje prodajati. Pohvalila je stojnice Deladinja, ki so lahko zgled ostalim prodajalcem. Na koncu nas je poklical še Pavle Zupančič iz Dol. Ponižev in potožil ob ravnanju patentne pisarne v Ljubljani in tamkajšnjih delavcev. Prijavil je že 10 patentov. Zadnjega je sicer oddal z nekajdnevno zamudo, ta čas pa ga je prijatelj spravil v resničnost in s patentom že služi.

Osebnost se je v četrtek zvečer v našem uredništvu oglašil prizadeti obrtnik, o katerem smo minul teden napisali, da je z vžigalico pregledoval plinske napeljave. Drago Gril je povedal, da je to počel njegov delavec in da ga zato še ni primerno kaznoval, ker je na »zaslužnem« dopustu. Povedal je, da bo še naprej kar se da natančno pregledoval plinske naprave po gospodinjstvih. Seveda bo namesto vžigalic res bolje uporabljati milnico.

J. PAVLIN

ansambel Slovenija

ANSAMBEL SLOVENIJA — Ansambel Slovenija bo že septembra izdal novo kaseto, na kateri bodo ljubitelji lahko poslušali tudi skladbo Te moje male orglice, uspešno slovensko priredbo glasbe iz nadaljevanke Balkan Ekspres. Poleg te, naslovne skladbe menda zaslužita posebno pozornost še viži Draga mamica in Očka moj in mami, zlasti še zavoljo prijetnega glasu devetletne pevke Katarine Galič, ki se je predlani že izkazala na uspešni božični kaseti Ansambla Slovenija. Ansambel Slovenija, ki muzicira že trinajst let, vodi njegov ustanovitelj Jože Galič.

studio D Lestvica narodnozabavne glasbe
STUDIO D in Dolenjskega lista

Žreb je prejšnji teden podelil nagrado za sodelovanje pri oblikovanju lestvice MOJCI ŠKARJA, Stara Bučka 32, Škocjan. Čestitamo!

Lestvica najbolj priljubljenih narodnozabavnih melodij pa je za ta teden, z eno novostjo, taka:

- (1) Košnja — ANSAMBEL SPOMIN
- (2) V nedeljo popoldne — ANSAMBEL L. SLAKA
- (3) Biseri z morja — ANSAMBEL LIPA
- (4) Ljuba naša Slovenija — ANSAMBEL L. LESJAKA
- (5) Planinski pozdrav — ANSAMBEL RUŠEVCI
- (6) Polka za staro in mlado — ANSAMBEL VESNA
- (7) Slovenska polka — ANSAMBEL T. HERVOLJA
- (8) S harmoniko na preži — TINE LESJAK
- (9) Pelje me spomin nazaj — ANSAMBEL I. RUPARJA
- (10) Klic domovine — ANSAMBEL AVSENK

Predlog za prihodnji teden: Mama, danes praznuješ — ANSAMBEL PUGLJA.

Glasujem za:

Moj naslov:

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto

Halo, tukaj Dolenjski list!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo v bodoče več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev. Prisluhnil vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Pokličite nas lahko vsak četrtek zvečer, med 20. in 21. uro na telefon (068) 23-606. Eden od dežurnih novinarjev vam bo rad prisluhnil.

SOM VELIKAN — Dominko Kušljan je šele leto dni pravi ribič, pa ga je že doletela ribiška sreča. Minuli petek je nekajkrat vrgel trnek v Krko in obesil se je 141 cm dol in 17 kg težak som. Dominik pravi, da bo za popotnico, saj bo še ta mesec oblekel vojaško suknjo.

kozerija RES ČUDNO, NISO SE STEPLI!

Za mizo Pri razbiti buči so sedeli: Makedonec Blagoje, Slovenec Janez, Srb Milovan, Bosanec Meho, Črnogorec Đorđe, Hrvat Branko in Albanec Asani.

Blagoje je pripovedoval o lubenici, ki so zrasle na njivi njegovega očeta.

Janez se je hvalil z novim avtom. Kupil je ga pred dnevi in ker ni domače proizvodnje, je brez napake.

Milovan je pripovedoval zgodovinsko zgodbo svoje matere.

Meho se je hvalil s tem, koliko

Slovenk je povaljal, odkur je na sezonskem delu na sončni strani Alp.

Đorđe je razpredal misli o svoji hčerki, ki je profesorica v Kranju.

Branko je govoril o pevskem zboru, ki ga vodi v Zagrebu.

Albanec Asani je vabil zbrano družbo v svojo slaščičarno na koncu Ceste bratstva in enotnosti.

Prvo rundo je plačal Blagoje. Nato se je izprsil Janez.

Milovan ni hotel zaostajati, zato je naročil še sedem brizgancev.

»Ni ja nisam sissao vesla,« je zatulil Meho in velel prinesiti natakarku

še pijačo.

Đorđe je odšel za šank in kmalu je bilo na mizi sedem polnih kozarcev več.

Branko je storil enako.

Asani pa se je izprsil s kavami. Kmalu se je oglasila pesem.

Najprej so zapeli slovensko in makedonsko, zatem srbsko, bosansko in črnogorsko, Branko je dodal hrvaško, Asani pa albansko pesem.

Koncert so zaključili z »Jugoslavijo, Jugoslavijo...«

Blagoje se je spomnil, da bi bilo dobro jesti. Pa so naročili od gan-

cev do »ljutih« paprik. Slo jim je v tek. To je naznanjalo glasno mlas kanje in nič manj glasno govorjenje: »Dobro je, še več: odlično.«

Pri sosednji mizi sta sedela Klotilda Zračnikova in Jožič Repič.

»Pisana družčina, pa brez preprirov. Čudno,« ni šlo v glavo Klotildi Zračnikovi.

»Poslušaj jih, Klotilda, govorijo in počenjajo vsakodnevene reči. Ni hče ni niti omenil politike,« je m dro ugotovil Jožič Repič.

TONI GAŠPERIČ